

GMINA ŚWIERKLANY

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŚWIERKLANY

UJEDNOLICONY TEKST STUDIUM

[zgodnie z §8 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy – DZ.U. z 2004r nr 118 poz.1233]

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr.....
Rady Gminy Świerklany
z dnia.....

Świerklany, czerwiec 2013r.
Zmiana Studium - Świerklany, wrzesień 2018 r.

1. Zmiana Studium dla Gminy Świerklany w granicach administracyjnych.

**PRZEDSIĘBIORSTWO PROJEKTOWANIA, STUDIÓW, USŁUG I
REALIZACJI SPÓŁKA Z O.O**

NIP 634-012-90-90

40-036 KATOWICE, ul. Wita Stwosza 6/lok.7,

tel./fax. (0 32) 206 52 69

Nr KRS 0000121817 Sąd Rejonowy dla Katowic,

Wydział VIII Gospodarczo - Rejestrowy

Kapitał spółki: 50.310,00 zł

Konto bankowe:

ING B.Śl. VII O/K-ce 51 1050 1214 1000 0007 0000 9293

e-mail:terplan@terplan.com.pl www.terplan.com.pl

Umowa nr: 272.013.2011 z dnia 18.05.2011r.

ZESPÓŁ AUTORSKI:

Główny projektant:

mgr inż. arch. Ryszard Wyszynski

członek Południowej Okręgowej Izby Urbanistów

z siedzibą w Katowicach

Nr KT-134

Zastępca głównego projektanta

mgr Grażyna Szymańska

członek Południowej Okręgowej Izby Urbanistów

z siedzibą w Katowicach

Nr KT-360

Uwarunkowania środowiskowe:

mgr Iwona Majewska- Durjasz

Infrastruktura techniczna:

mgr inż. Bogumiła Sorek

inż. Maria Grzegorzewska

Zagospodarowanie przestrzenne:

mgr inż. Maciej Wyszynski

techn. Ewa Majer

techn. Teresa Malcharek

techn. Ewa Oszek

Katowice, Świerklany, czerwiec 2013r.

2. Zmiana Studium nr 1

Sporządzający zmianę "Studium" nr 1 - 2018r.:

Przedsiębiorstwo Projektowania Studiów, Usług
i Realizacji „TERPLAN” Sp. z o.o. 40-036
Katowice
ul. Wita Stwosza 6/7
tel./fax. (32) 206 52 69 Regon 001377994
NIP 634-012-90 -90
e-mail:terplan@terplan.com.pl

Zespół autorski:

- mgr inż. arch. Ryszard Wszyński – Kierownik
Zespołu
- mgr inż. Maciej Wszyński – Główny
Projektant,
- mgr Kamil Rysz
- tech. Ewa Majer
- tech. Ewa Oszek

GMINA ŚWIERKLANY

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY ŚWIERKLANY

Część A

Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

Świerklany, czerwiec 2013r.

Zmiana Studium nr 1 , wrzesień 2018r.

Spis treści -Część A:

I. WPROWADZENIE	8
1. Podstawa formalno - prawna.....	8
1.1. Podstawa formalno - prawna zmiany Studium nr 1	8
2. Cel opracowania.....	8
2.1. Cel opracowania zmiany Studium nr 1	9
3. Obszar opracowania	9
3.1. Obszar opracowania zmiany Studium nr 1	9
4. Zakres opracowania.....	9
4.1. Wymagany zakres ustaleń zmiany studium.....	9
4.2. Podstawa prawna	11
4.3. Opracowanie zawiera:.....	11
4.4. Opracowanie zmiany Studium nr 1 zawiera:.....	12
5. Ocena obowiązującego dokumentu studium.....	12
6. Analiza wniosków i postulatów władz gminy, mieszkańców oraz instytucji	13
II. UWARUNKOWANIA ROZWOJU	15
1. Położenie i powiązania gminy	15
1.1. Położenie gminy	15
1.2. Powiązania gminy	15
2. Historia.....	15
3. Uwarunkowania rozwoju wynikające z opracowań programowych i strategicznych.....	19
3.1. Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000-2020.....	19
3.2. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego – edycja 2004 r.....	20
3.3. Plan odnowy miejscowości Jankowice	21
3.4. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego 2020+	21
4. Uwarunkowania rozwoju gminy wynikające z odpowiedzi sąsiednich gmin.	24
5. Uwarunkowania rozwoju gminy wynikające z planowanych inwestycji ponadlokalnych.	24
III. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	26
1. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu	26
1.1. Przeznaczenie terenu	26
1.2. Użytkowanie gruntów.....	29
1.3. Uzbrojenie terenu	30
2. Stan ładu przestrzennego.....	30
2.1. Struktura przestrzenna gminy	30
2.2. Ocena ładu przestrzennego.....	30
3. Stan środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego	31
3.1. Stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.....	31
3.2. Stan środowiska oraz wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego.....	32
4. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.....	38
5. Rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych;	40
6. Warunki i jakość życia mieszkańców w tym ochrona ich zdrowia.....	40
6.1. Portret Gminy	40
6.2. Gospodarstwa domowe	41
6.3. Pracujący	41
6.4. Przedsiębiorczość	41
6.5. Mieszkalnictwo.....	42
6.6. Edukacja, kultura, rekreacja i sport.	42
6.7. Ochrona zdrowia i opieka społeczna.....	43
6.8. Parafie	43
7. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia	43
7.1. Zagrożenie powodziowe	43
7.2. Zagrożenie promieniowaniem.....	43
7.3. Zagrożenie wybuchem	43
7.4. Zagrożenie hałasem.....	43
7.5. Zagrożenia wystąpieniem poważnej awarii przemysłowej.	44
8. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy	44
8.1. Potrzeby gminy	44
8.2. Potrzeby mieszkańców i instytucji.	44
8.3. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy w obszarze zmiany nr 1 studium.....	44

9. Stan prawny gruntów	45
10. Występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych.....	45
11. Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych	46
12. Występowanie udokumentowanych złóż kopalin, zasoby wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla	46
12.1. Złóża kopalin	46
12.2. Wody podziemne	46
13. Występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych.	46
14. Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopień uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami	48
14.1. Stan systemu komunikacji.....	48
14.2. Stan i stopień uporządkowania gospodarki wodno – ściekowej, energetycznej, telekomunikacyjnej oraz gospodarki odpadami	48
15. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych	50
15.1. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych w zakresie zmiany Studium nr 1	50
16. Wpływ uwarunkowań na ustalenie kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego gminy.	51

Spis treści- Część B:

I. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW	53
1. Kierunki polityki przestrzennej	53
2. Struktura przestrzenna i funkcje jednostek – sołectw.	55
3. Kierunki zmian przeznaczenia terenów	56
4. Wytyczne określania kierunków zagospodarowania w planach miejscowych	56
II. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE Z ZABUDOWY	57
1. Ogólne zasady dotyczące kierunków i wskaźników zagospodarowania oraz użytkowania terenów	57
2. MW - tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.....	58
3. MN - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy mieszkaniowo- usługowej ukształtowane i projektowane	59
4. U - tereny zabudowy usługowej ukształtowane i projektowane	61
5. UK - tereny zabudowy usługowej kultu religijnego ukształtowane i projektowane	62
6. US- tereny zabudowy usługowej sportu i rekreacji ukształtowane i projektowane	63
7. PU - tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i usług ukształtowane i projektowane.	64
8. PH/ZP - tereny składowania odpadów wydobywczych i tereny zieleni urządzonej	66
9. ZC- tereny cmentarzy ukształtowane i projektowane.	67
10. ZL - tereny lasów i ZLd- tereny do zalesienia	68
11. WS - tereny wód powierzchniowych i cieków wodne	69
12. R - tereny rolnicze	70
13. ZP- tereny zieleni urządzonej projektowane	71
14. Tereny infrastruktury technicznej	72
15. Tereny komunikacji	72
16. Tereny wyłączone z zabudowy	72
III. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO	73
1. Ochrona przyrody i krajobrazu	73
2. Ochrona złóż kopalin	73
3. Ochrona zasobów wód podziemnych i powierzchniowych.	74
4. Ochrona powietrza	74
5. Ochrona przed hałasem, wibracjami i promieniowaniem niejonizującym.	74
6. Ochrona przed skutkami eksploatacji górniczej węgla kamiennego.....	74
IV. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	75
1. Ustalenia ogólne.	75
2. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków	75
3. Szczegółowe warunki i zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy	75
4. Zasady kształtowania przestrzeni kulturowej.....	75
5. Zasady kształtowania architektury obiektów	76
6. Zasady wyznaczania stref ochrony konserwatorskiej	76
7. Zasady ochrony ekspozycji krajobrazu	76

V. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	77
1. Komunikacja drogowa	77
1.1. Powiązania krajowe i regionalne	77
1.2. Powiązania ponadlokalne	77
1.3. Powiązania wewnątrz gminne	77
1.4. Zasady obsługi komunikacyjnej terenów położonych w sąsiedztwie autostrady	78
2. Zasady i warunki lokalizacji parkingów.	78
3. Trasy rowerowe	78
4. Linie kolejowe.....	78
5. Zaopatrzenie w wodę	78
6. Odprowadzenie ścieków.....	78
7. Zaopatrzenie w gaz	79
8. Zaopatrzenie w ciepło	79
9. Zaopatrzenie w energię elektryczną	79
10. Telekomunikacja.	79
11. Gospodarka odpadami.	80
12. Obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW	80
VI. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM.....	80
VII. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM	81
VIII. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁÓW NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000M ² ORAZ OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNYCH.	81
1. Obszary wymagające scaleń i podziału nieruchomości.	81
2. Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m ²	82
3. Obszary przestrzeni publicznych.....	82
IX. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE.	82
1. Plany uchwalone.	82
2. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	84
X. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	84
1. Rolnicza przestrzeń produkcyjna	84
2. Leśna przestrzeń produkcyjna.	85
XI. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ ORAZ OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH. ODDZIAŁYWANIE SZKÓD GÓRNICZYCH.	85
1. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych.....	85
2. Szkody górnicze	86
XII. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY.	88
XIII. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENIA, REHABILITACJI I REKULTYWACJI	88
XIV. TERENY ZAMKNIĘTE I OBSZARY PROBLEMOWE	88
1. Tereny zamknięte.	88
2. Obszary problemowe.....	88
XV. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ I SYNTEZA USTALEŃ ZMIANY STUDIUM.....	88
XVI. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ I SYNTEZA USTALEŃ ZMIANY STUDIUM NR 1.	95
XVII. SŁOWNIK POJĘĆ	97

I. WPROWADZENIE

1. Podstawa formalno - prawna

Podstawę formalną prac nad Zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany" stanowią:

- 1) Uchwała Nr 20/V/11 Rady Gminy Świerklany z dnia 2 marca 2011r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia „Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany”, w granicach administracyjnych Gminy;
- 2) Umowa z dnia 18 maja 2011r nr 272.013.2011 pomiędzy Gminą Świerklany a Przedsiębiorstwem Projektowania, Studiów, Usług i Realizacji „Terplan” Spółka z o.o. w Katowicach.

Podstawę prawną „Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany” stanowią w szczególności:

- 1) art. 9, 10, 11, 12 i 13 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,¹
- 2) rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Zmianę studium opracowano również w oparciu o przepisy odrębne, w tym Ustawę z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199 poz. 1227 z późniejszymi zmianami).

1.1. Podstawa formalno - prawna zmiany Studium nr 1

Podstawę formalną prac nad Zmianą nr 1 „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany” stanowią:

- 1) Uchwała Nr 272/XL/18 z dnia 15 marca 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany;
- 2) Umowa z dnia 19 marca 2018 r. pomiędzy Gminą Świerklany a Przedsiębiorstwem Projektowania, Studiów, Usług i Realizacji „Terplan” Spółka z o.o. w Katowicach.

Podstawę prawną Zmiany nr 1 „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany” stanowią w szczególności:

- a) Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1073 z późn. zm.);
- b) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r.. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz.U. z 2004 r. nr 118 poz. 1233);
- c) Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1405);
- d) Art. 95 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 2126), zgodnie z którym udokumentowane złoża kopalin oraz udokumentowane wody podziemne, w granicach projektowanych stref ochronnych ujęć oraz obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych, a także udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla, w celu ich ochrony ujawnia się w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz planach zagospodarowania przestrzennego województwa.]

2. Cel opracowania

Celem sporządzenia zmiany studium jest określenie polityki przestrzennej na obszarze gminy Świerklany na tle uwarunkowań określonych w art.10 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wynikających w szczególności ze stanu środowiska przyrodniczego i dotychczasowego przeznaczenia i zagospodarowania terenu, z uwzględnieniem przedsięwzięć i rozwiązań opartych na potencjale własnym Gminy, a także ustaleń strategii rozwoju i planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Biorąc pod uwagę istniejący stan zagospodarowania, walory lokalizacyjne gminy, presję urbanizacyjną, wynikającą ze złożonych wniosków, ochronę walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego, poprawę warunków życia ludności, jak również wymagania ładu przestrzennego, "Studium" określa najkorzystniejsze kierunki przeobrażeń i rozwoju przestrzennego Gminy ze wskazaniem obszarów, dla których potrzeby realizacji w/w celów uzasadniają sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

¹ Ustawa z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz.U. z 2012r.,poz.647 z późn. zm).

Dodatkowy cel sporządzenia studium wynika z art. 24 ust 3 ustawy o gospodarce nieruchomościami² w myśl, którego, studium stanowi podstawę do tworzenia gminnych zasobów nieruchomości. Zasoby te, zgodnie z ust. 2, mogą być wykorzystywane na cele rozwojowe gmin i zorganizowanej działalności inwestycyjnej, a w szczególności na cele budownictwa mieszkaniowego i związanych z tym budownictwem urządzeń infrastruktury technicznej, jak również na realizację innych celów publicznych.

2.1. Cel opracowania zmiany Studium nr 1

Celem sporządzenia zmiany studium nr 1 jest **ujawnienie udokumentowanych złóż kopalin oraz wskazanie przeznaczenia dla obszaru położonego w północno – wschodniej części sołectwa Świerklany Górne przy granicy z Miastem Rybnik oraz Żory.**

W dniu 1 stycznia 2012 r. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2126) wprowadziła obowiązek ujawnienia przez gminy w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin obszarów złóż kopalin, dla których właściwy organ administracji geologicznej zatwierdził dokumentację geologiczną lub przyjął, przed dniem wejścia w życie w/w ustawy, dokumentację geologiczną bez zastrzeżeń. Obszar udokumentowanego złoża kopalin obowiązkowo wprowadza się do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Decyzją Marszałka Województwa Śląskiego z dnia 13 marca 2017 r. zatwierdzono dokumentację geologiczną złoża kruszywa naturalnego Marklowice-2 w kat. C₁ na terenie miejscowości Jankowice która została sporządzona w styczniu 2017 r.

Wojewoda Śląski w dniu 23 listopada 2017 r. wydał Zarządzenie Zastępcze nr IF.4131.4.6.2017 w zakresie wprowadzenia do Studium złoża metanu występującego w złożu węgla kamiennego „Jankowice-Wschód”. Wypełniając zatem obowiązek ustawowy należy wprowadzić obszary udokumentowanych złóż kopalin do studium.

W zakresie terenu położonego w północno – wschodniej części sołectwa Świerklany Górne przy granicy z Miastem Rybnik oraz Żory – obszar ten podczas sporządzenia zmiany Studium w 2013 roku nie został włączony w obszar opracowania. Według danych na dzień sporządzenia Studium obszar ten znajdował się w obrębie miasta Rybnika. Podczas aktualizacji danych z ewidencji gruntów wskazano, iż teren ten położony jest w granicy administracyjnej gminy Świerklany.

3. Obszar opracowania

Opracowanie obejmuje teren gminy Świerklany w jej granicach administracyjnych.

Gmina Świerklany położona jest w województwie śląskim, w powiecie rybnickim.

W skład gminy wchodzi trzy sołectwa: Jankowice, Świerklany Dolne i Świerklany Górne o łącznej powierzchni 2 417 hektarów, w tym Jankowice zajmują 1 125 ha, Świerklany Dolne - 732 ha, a Świerklany Górne - 560 ha.

Gmina sąsiaduje od północy z miastem Rybnik, od wschodu - z miastem Żory, od południowo-wschodu - z miastem Jastrzębie, od południowo-zachodu - z gminą Mszana i od zachodu - z gminą Marklowice.

3.1. Obszar opracowania zmiany Studium nr 1

Opracowanie obejmuje teren gminy Świerklany w jej granicach administracyjnych wraz z terenem w północno – wschodniej części sołectwa Świerklany Górne przy granicy z Miastem Rybnik oraz Żory.

4. Zakres opracowania

4.1. Wymagany zakres ustaleń zmiany studium

Wymagany zakres ustaleń zmiany studium określono w ustawie z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Zgodnie z §8 ust.1 w/w rozporządzenia przepisy rozporządzenia stosuje się również do projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Zgodnie z art. 10 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające w szczególności z:

- 1) dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu,
- 2) stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony,
- 3) stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego

² Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami tekst jednolity (Dz. U. z 2010r. nr 102 poz. 651, z późn. zm.)

- 4) stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- 5) rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych,
- 6) warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia,
- 7) zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia,
- 8) potrzeb i możliwości rozwoju gminy, uwzględniających w szczególności:
 - a) analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne,
 - b) prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego,
 - c) możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy,
 - d) bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.
- 9) stanu prawnego gruntów,
- 10) występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych,
- 11) występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych,
- 12) występowania udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla,
- 13) występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych,
- 14) stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami,
- 15) zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych,
- 16) wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej.

W studium określa się w szczególności:

- 1) uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę, o którym mowa w ust. 1 pkt 7 lit. d):
 - a) kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego,
 - b) kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy; obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk;
- 2) obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- 3) kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej,
- 4) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym,
- 5) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art.48 ust1,
- 6) obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej,
- 7) obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne,
- 8) kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej,
- 9) obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych,
- 10) obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny,
- 11) obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz.U. Nr 41, poz. 412 z późn. zm.),
- 12) obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji,
- 13) obszary zdegradowane,
- 14) granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych,
- 15) obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie,
- 16) jeżeli na obszarze gminy przewiduje się wyznaczenie obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu; w studium ustala się ich rozmieszczenie.

- 17) jeżeli na terenie gminy przewiduje się lokalizację obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m², w studium określa się obszary, na których mogą być one sytuowane.

4.2. Podstawa prawna

Bezpośrednie odniesienia do Studium zawierają następujące akty prawne:

- 1) Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. 2017, poz. 519 z późn. zm.);
- 2) Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (tekst jednolity Dz.U. 2016, poz. 2134 z późn. zm.);
- 3) Ustawa z dnia 23 lipca 2003r o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity Dz.U. z 2014r. poz.1446);
- 4) Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz.U. 2016 poz. 2147 z późn. zm.);
- 5) Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. 2017, poz. 1566);
- 6) Ustawa z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko" (tekst jednolity Dz. U. z 2017, poz. 1405);
- 7) Ustawa Prawo geologiczne i górnicze z dnia 9 czerwca 2011 r. (tekst jednolity Dz. U. 2017, poz.2126).

W zapisach Studium znajdują miejsce także ustalenia wynikające z innych ustaw i aktów wykonawczych, a w szczególności:

- 1) Ustawa z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane. (tekst jednolity Dz.U. z 2017r. poz.1332)
- 2) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. (Dz. U. z 2015 r. poz.1422 z późn. zm.),
- 3) Rozporządzenia Ministra Transportu i gospodarki morskiej z dnia 2 marca 1999r. w sprawie warunków, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (tekst jednolity Dz.U. 2016 poz. 124),
- 4) Ustawa z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity Dz.U. 2017 poz. 1161),
- 5) Ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o kształtowaniu ustroju rolnego (tekst jednolity Dz.U. z 2016 r. poz.2052),
- 6) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 września 2004 r. w sprawie wyceny nieruchomości i sporządzania operatu szacunkowego.(Dz. U. z 2004r. Nr 207, poz. 2109 z późn. zm.),
- 7) Ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków (tekst jednolity Dz. U. z 2015r. poz. 139),
- 8) Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (tekst jednolity z 2014r poz. 1613 z późn. zm.),
- 9) Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 czerwca 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007- 2013" (tekst jednolity Dz.U. z 2014r. poz. 1565),
- 10) Ustawa z dnia 21 marca 1985r. o drogach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2017r. poz. 2222);
- 11) Ustawa z dnia 14 grudnia 2012r. o odpadach – (tekst jednolity Dz.U. z 2017r. poz. 1849);
- 12) Ustawa z dnia 28 września 1991r. o lasach (tekst jednolity Dz.U. z 2017 r. poz. 1072);
- 13) Ustawa z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r. poz. 700),
- 14) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 7 sierpnia 2008r. „w sprawie wymagań w zakresie odległości i warunków dopuszczających usytuowanie drzew i krzewów, elementów ochrony akustycznej i wykonywania robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowej, a także sposobu urządzania i utrzymywania zastłon odśnieżnych oraz pasów przeciwpożarowych" (tekst jednolity Dz.U. z 2014r. poz.1227)
- 15) Ustawa z dnia 28 marca 2003r o transporcie kolejowym (tekst jednolity Dz.U. z 2017 r. poz.2177).

4.3. Opracowanie zawiera:

- 1) część tekstową stanowiącą Załącznik nr 1 „Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany wraz z rysunkami w skali 1:10 000:

- a) Rysunek nr 1. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego,
 - b) Rysunek nr 2. Infrastruktura techniczna - Zaopatrzenie w wodę. Odprowadzenie ścieków. Zaopatrzenie w gaz,
 - c) Rysunek nr 3. Infrastruktura techniczna - Elektroenergetyka. Telekomunikacja,
 - d) Rysunek nr 4. Schemat komunikacji.
- 2) Załącznik nr 2 - Rysunek w skali 1:10 000 - Kierunki zagospodarowania przestrzennego.

4.4. Opracowanie zmiany Studium nr 1 zawiera uzupełnione i ujednolicone:

- 1) część tekstową stanowiącą Załącznik nr 1 „Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany wraz z rysunkami w skali 1:10 000:
 - a) Rysunek nr 1. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego,
 - b) Rysunek nr 2. Infrastruktura techniczna - Zaopatrzenie w wodę. Odprowadzenie ścieków. Zaopatrzenie w gaz,
 - c) Rysunek nr 3. Infrastruktura techniczna - Elektroenergetyka. Telekomunikacja,
 - d) Rysunek nr 4. Schemat komunikacji.
- 2) Załącznik nr 2 - Rysunek w skali 1:10 000 - Kierunki zagospodarowania przestrzennego.

5. Ocena obowiązującego dokumentu studium.

„Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Świerklany” zostało przyjęte Uchwałą Nr XXI/1672000 Rady Gminy Świerklany z dnia 7 czerwca 2000r. i zmienione Uchwałą Nr XXXIII/197/09 Rady Gminy Świerklany z dnia 02.09.2009r. oraz Uchwałą Nr XLII/251/10 Rady Gminy Świerklany z dnia 25 sierpnia 2010r.

Dokument obowiązującego studium „**Ujednolicony tekst i rysunek studium**” składa się z trzech części wraz z częścią graficzną obejmującą rysunki w skali 1:10 000:

- 1) **Części I- II tekstowe** zawierające Główne cele i zadania rozwoju przestrzennego – kierunki i możliwości realizacji oraz Uwarunkowania, wpływające na możliwości i kierunki rozwoju przestrzennego Gminy i część graficzną:
 - rys nr 1 Położenie w regionie
 - rys nr 2 Stan zagospodarowania i użytkowania terenu gminy
 - rys nr 3 Podstawowa sieć komunikacyjna - stan istniejący
 - rys nr 4 Uwarunkowania środowiskowe
 - rys nr 5 Uwarunkowania górnicze – docelowe –2019 r.
 - rys nr 6 Zaopatrzenie w energię elektryczną i gaz
 - rys nr 7 Zaopatrzenie w zakresie gospodarki wod. – kan.
 - rys nr 8 Podział strukturalny i własność komunalnaoraz rysunki Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego – w skali 1:2000 dla zmian studium z 2009 i 2010r.
- 2) **Część III tekstowa** zawierającą Kierunki zagospodarowania gminy. Przekształcenia, ochrona, rozwój oraz rysunki wraz z częścią graficzną obejmującą rysunki w skali 1:1 0000:
 - rys nr 4 Uwarunkowania środowiskowe
 - rys nr 5 Uwarunkowania górnicze – docelowe –2019 r.
 - rys nr 9 Struktura rozwoju
 - rys nr 10 Ograniczenia rozwoju
 - rys nr 11 Kierunki rozwoju - stan docelowy – ujednolicony ze zmianami wprowadzonymi w 2009 i 2010r.
 - rys nr 12 Ustalenia studium
 - rys nr 13 Kolejność i zakres planów do opracowania

Dokument został sporządzony na podstawie art.6 ust. 5 i 6 poprzedniej ustawy z dnia 7 lipca 1994r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. Nr 15 z 1999r. poz.139) i nie spełnia wszystkich wymogów aktualnie obowiązującej ustawy, natomiast zmiany zostały opracowane w oparciu o ustawę z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.).

Obowiązująca ustawa zmieniła rolę Studium w systemie planowania przestrzennego przez konieczność wymogu zachowania zgodności, a nie jak dotychczas jedynie spójności miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego ze Studium.

Biorąc pod uwagę uwarunkowania gospodarczo - rozwojowe ostatnich lat wynikające z aktualnej oceny stanu środowiska naturalnego, skutków działalności górniczej oraz stopnia realizacji rozwiązań komunikacyjnych i infrastrukturalnych, a także istotne uwarunkowania zewnętrzne wynikające z nowych dokumentów planistycznych i strategicznych, w tym Planu zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego przyjętego uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr II/21/2/2004 z dnia 21 czerwca 2004r. z późniejszymi zmianami oraz zaktualizowanej Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020” przyjętej przez Sejmik Województwa Śląskiego uchwałą III/47/1/2010 na posiedzeniu w

dniu 17 lutego 2010 w studium należy przyjąć rozwiązania docelowe, zapewniające znaczną stabilność i długą aktualność studium, w tym:

- określić nową politykę przestrzenną w stosunku do elementów zagospodarowania tworzących strukturę przestrzenną gminy, obszarów zabudowanych i obszarów wskazanych do zabudowy, strategicznych węzłów rozwojowych szczególnie w oparciu o aktualne dokumenty planistyczne, terenów wyłączonych z zabudowy, terenów zmieniających się uwarunkowań górniczych,
- ustaleń wynikających z obowiązujących dokumentów strategicznych i planistycznych ponadlokalnych,
- wyznaczyć obszary do objęcia planami miejscowymi (lub ich zmianami) i przyjąć wieloletni program sporządzania planów miejscowych, skorelowany z wieloletnim planem inwestycyjnym.

6. Analiza wniosków i postulatów władz gminy, mieszkańców oraz instytucji

Po obwieszczeniu w prasie o przystąpieniu do opracowania zmiany „Studium...” na podstawie art.11 pkt.2 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany wniesiono wnioski osób prywatnych i prawnych.

Zawiadomiono o przystąpieniu do opracowania zmiany studium łącznie 45 instytucji właściwych do opiniowania i uzgadniania studium, instytucji zarządzających sieciami lub mających interes prawny na terenach objętych zmianami oraz wydział Urzędu Gminy.

Otrzymało odpowiedzi od 24 instytucji i zarządzających sieciami. Najistotniejsze z nich dotyczyły:

- 1) występowania na obszarze gminy zadań o znaczeniu ponadlokalnym, wynikających z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego, przekazanych przez marszałka województwa, w tym:
 - a) zadanie o znaczeniu ponad lokalnym p.n. „Budowa autostrady A1”,
 - b) inwestycja celu publicznego o znaczeniu ponad lokalnym pn.: „Budowle regulacyjne na Odrze swobodnie płynącej i w dorzeczu Warty. Naprawa i modernizacja wałów w dorzeczu Odry wraz z Wartą.

Jednocześnie zapisy studium winny uwzględnić ustalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego, obejmujące:

- ochronę środowiska, przyrody, krajobrazu kulturowego, ochronę uzdrowisk, dziedzictwa kulturowego, zabytków i dóbr kultury współczesnej,
- systemy komunikacji i infrastruktury technicznej,
- obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi oraz zagrożone osuwaniem się mas ziemnych,
- obszary występowania udokumentowanych złóż kopalń,
- tereny zamknięte i ich strefy ochronne.

- 2) uwarunkowania górnicze przekazane przez Okręgowy Urząd Górniczy w Rybniku oraz przedsiębiorców górniczych.

Obszar gminy Świerklany położony jest na terenach górniczych:

- a) Radlin I (KW S.A. Oddział KWK „Marcel”),
- b) „Chwałowice”(KW S.A. Oddział KWK „Chwałowice”),
- c) „Jankowice”(KW S.A. Oddział KWK „Jankowice”),
- d) „Szeroka I” (JSW S.A. KWK „Borynia-Zofiówka”).

W studium należy uwzględnić obszary występowania złóż kopalni oraz obecnych i przyszłych potrzeb eksploatacji tych złóż, uwarunkowania wynikające z występowania terenów górniczych, udokumentowanych złóż kopalni, zadania służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych oraz obszary po działalności górniczej, wymagające przekształceń lub rekultywacji.

Przedsiębiorcy górniczy określili wpływy projektowanej eksploatacji górniczej, w tym:

- a) Kompania Węglowa S.A. Oddział KWK „Chwałowice” - mapa z naniesionymi wpływami projektowanej eksploatacji górniczej KWK „Chwałowice” od roku 2011 do końca obowiązywania koncesji,
- b) Kompania Węglowa S.A. Oddział KWK Jankowice - mapa z wpływami planowanymi po okresie koncesyjnym, do wyczerpania zasobów (co najmniej do roku 2045), która pozwoli na długoterminowe zaplanowanie kierunków zagospodarowania gminy, a także mapy prognozowanych wpływów eksploatacji górniczej KWK „Jankowice” w okresie do roku 2019 oraz do wyczerpania zasobów z uwzględnieniem oddziaływania eksploatacji kopalń sąsiednich (KWK „Chwałowice”, KWK „Marcel”) w granicach administracyjnych gminy. Ponadto wnioskuje o umieszczenie w „Studium...” zapisów umożliwiających budowę na terenie „Podkościela” obiektu rekreacyjno – sportowego z wykorzystaniem skały płonnej oraz produkowanego przez KWK „Jankowice” kruszywa,

- c) Jastrzębska Spółka Węglowa S.A. KWK „Borynia - Zofiówka” – Ruch Borynia - mapa sytuacyjno – wysokościowa w skali 1:10000 z naniesionymi wpływami eksploatacji górniczej kopalni „Borynia – Zofiówka” Ruch Borynia w okresie obowiązywania koncesji tj. do roku 2025.
- 3) Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków określił wykaz zabytków z obszaru gminy, wyznaczonych do ujęcia w wojewódzkiej ewidencji zabytków. Dla pozostałych terenów i obiektów o znaczeniu kulturowym należy wyznaczyć strefy ochrony konserwatorskiej. Dla obiektów i obszarów objętych ochroną konserwatorską przedstawił uwarunkowania konserwatorskie obejmujące:
- a) zakres ochrony konserwatorskiej dla obiektów kubaturowych,
 - b) zakres ochrony- w parkach i założeniach zielonych,
 - c) zakres ochrony konserwatorskiej na cmentarzach,
 - d) dla stanowisk archeologicznych studium powinno zawierać spisy stanowisk wraz z naniesieniem ich na planszy.
- 4) zarządzający infrastrukturą techniczną przekazali informacje o eksploatowanych sieciach i drogach oraz ograniczeniach w zagospodarowaniu terenów, w tym:
- a) Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. Oddział w Świerklanach informuje, że na terenie gminy eksploatuje gazociągi wysokiego ciśnienia:
 - relacji Oświęcim – Świerklany DN300 PN2,5 MPa wraz z odgałęzieniem DN200 do stacji gazowej Rybnik – Boguszowice,
 - relacji Świerklany – Radlin DN300 PN2,5 MPa.W przypadku planowania szczegółowych zadań inwestycyjnych w stosunku do istniejących urządzeń gazowych należy uwzględnić przepisy wynikające z Dz.U.Nr 139 z 7 grudnia 1995r.
 - b) Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. przedstawiło plan sytuacyjny terenu w skali 1:10000 z wykreślonymi orientacyjnie trasami wodociągów magistralnych Ø750 mm, Ø700 mm, Ø600 mm i Ø400 mm oraz określiło strefy ochronne dla w/w wodociągów, w których nie należy budować obiektów, sadzić drzew, a ogrodzenia, drogi i place winny być wykonane z materiałów rozbielalnych,
 - c) Vattenfall Distribution Poland S.A. wskazał przechodzące przez teren gminy napowietrzne linie elektroenergetyczne:
 - 110 kV jedno- lub dwutorowa relacji: Chwałowice- Szyb Marklowice, Huta Silesia- Jankowice, Moszczenica- Jankowice, Wielopole- Borynia, Wielopole- Pniówek,
 - linie napowietrzne i kablowe SN 20 kV,
 - linie napowietrzne i kablowe nN,
 - linie napowietrzne i kablowe oświetlenia ulicznego nN,
 - stacje transformatorowe SN/nN.Na terenie gminy zlokalizowana jest również stacja elektroenergetyczna WN Jankowice 110 kV, która nie jest własnością Vattenfall Distribution Poland S.A.
Ponadto przedstawiono uwarunkowania sposobu zagospodarowania terenu w infrastrukturę techniczną i zaopatrzenia w energię elektryczną oraz określono strefy ochronne wolne od zagospodarowania i zadrzewienia wzdłuż linii napowietrznych i kablowych.
 - d) Zarząd Dróg Powiatowych Zgodnie wskazał uwarunkowania lokalizacji obiektów przy drogach klasy Z gdzie należy dążyć do ograniczenia liczby zjazdów, szczególnie do terenów przeznaczonych pod nową zabudowę.
 - e) Jastrzębska Spółka Kolejowa Sp. z o.o. nie przewiduje zmian sposobu zagospodarowania terenu dla obszaru kolejowego będącego w granicach administracyjnych gminy.

II. UWARUNKOWANIA ROZWOJU

1. Położenie i powiązania gminy

1.1. Położenie gminy

Gmina Świerklany (do 1954 gmina Jankowice Rybnickie) to gmina wiejska w województwie śląskim, w powiecie rybnickim. Strukturę przestrzenną gminy Świerklany tworzą sołectwa Jankowice, Świerklany Dolne i Świerklany Górne.

Geograficznie jej obszar usytuowany jest w obrębie Płaskowyżu Rybnickiego. Położenie gospodarcze to środkowo zachodnia część Górnośląskiego Okręgu Węglowego i centrum Rybnickiego Okręgu Węglowego. Komunikacyjnie gmina położona jest na skrzyżowaniu dróg krajowych nr 929, 930, 932 łączących Gminę Świerklany z Rybnikiem, Żorami, Jastrzębiem i Wodzisławiem oraz na „Węźle Świerklany” autostrady A1 z drogą wojewódzką 932. Świerklany położone są w pobliżu Bramy Morawskiej. Współrzędne gminy to ok. 50°N 18°E.

Świerklany leżą na płaskowyżu Rybnickim na dziale wodnym Odry i Wisły. Teren gminy eksploatują cztery kopalnie węgla kamiennego: KWK „Chwałowice”, KWK „Jankowice”, KWK „Marcel” i KWK „Borynia – Zofiówka”. Ich działalność powoduje osiadanie gruntu i powstawanie zapadlak (szkody górnicze w kategorii I - V) oraz tzw. zalewisk pogórnich. Rzeźba terenu jest bardzo urozmaicona - różnice wysokości dochodzą do około 50m. Krajobraz ten stanowi rzadkość na ziemi rybnicko-wodzisławskiej. Przeważającym krajobrazem są pola z zadrzewieniami. Centralną część gminy zajmują lasy Królewak i Podlesie, które są fragmentem niegdysiejszej puszczy pszczyńsko-raciborskiej.

1.2. Powiązania gminy

Świerklany znajdują się w kwadracie nakreślonym przez 4 miasta subregionu rybnickiego: Rybnik, Wodzisław Śląski, Żory i Jastrzębie-Zdrój. Do każdego z tych miast jest około 10 km. Gmina sąsiaduje z Rybnikiem, Żorami, Jastrzębiem, Mszą i Markłowicami. Najsilniejsze związki funkcjonalne łączą gminę i jej mieszkańców z miastami sąsiedzkimi. Związki te obejmują miejsca pracy mieszkańców, lecznictwo i szkolnictwo ponad gimnazjalne. Z tymi miejscowościami najlepiej rozwinięta jest także autobusowa komunikacja pasażerska.

Położenie pomiędzy dużymi miastami przemysłowymi – górniczymi wpłynęło na stan zagospodarowania i przekształcenia jakie dokonały się na terenie gminy, od historycznie ukształtowanego zagospodarowania wiejskiego do osad rolniczo - sypialnianych.

2. Historia.

Na przestrzeni wieków wszystkie trzy sołectwa wchodzące obecnie w skład gminy Świerklany, nierozzerwalnie związane były z ziemią rybnicką. W czasach prehistorycznych, a dokładnie w młodszym okresie neolitu (2000-1800 r. p.n.e.), w Jankowicach istniała osada neolityczna. W czasach wczesnośredniowiecznych tereny te zamieszkiwało plemię Gołszyców z ich stołecznym grodem w Lubomii. W epoce piastowskiej ziemia rybnicka już przed 992 rokiem wchodziła w skład monarchii Mieszka I. Pod panowaniem Piastów pozostała do 1336 roku, to jest do wymarcia Piastów Raciborskich. W okresie tym przeżyła okres rozbicia dzielnicowego, w 1241 roku najazd Tatarów, a w 1327 roku władca Księstwa Raciborskiego Leszek złożył hołd lenny władcy Czech - Janowi Luksemburskiemu. Z 1300 roku pochodzą też pierwsze wzmianki dotyczące Świerklan, z których wynika, że należały one do dóbr biskupa wrocławskiego.

Po śmierci Leszka w 1336 roku, księstwo przekazane zostało Mikołajowi opawskiemu z czeskiego rodu Przemyślidów. Ziemia rybnicka aż do 1532 roku znajdowała się pod rządami lennych książąt korony czeskiej. W tym czasie miały miejsce wojny husyckie. Po raz pierwszy Husyci zajęli Rybnik i okolice Wodzisławia w 1430 roku. W latach 1433-34 Husyci kolejny raz dotarli w okolice Rybnika i Żor - tym razem jednak zostali pokonani pod Rybnikiem. W Jankowicach z rąk Husytów zginął ksiądz Walenty, udający się z postugą do umierającej kobiety. Bohaterską śmierć kapłana upamiętnia zbudowany w 1670 roku kościół w Jankowicach oraz Studzienka - prawdopodobne miejsce śmierci księdza Walentego, w którym wytrysnęło źródło wody uważanej w okolicy za cudowną, niosącą uzdrowienie w chorobach.

Od 1532 roku Rybnik stał się stolicą państwa stanowego pod panowaniem Habsburgów i na krótko Hohenzollernów, w skład którego wchodziły liczne wsie między innymi: Jankowice, Michałkowice, Chwałowice, Świerklany Górne, Popielów i Radziejów. Przez okres 200 kolejnych lat państwo rybnickie dość często zmieniali właściciele.

W 1740 roku w wyniku prowadzonych wojen, Śląsk wraz z ziemią rybnicką został zajęty przez króla pruskiego, Fryderyka II. Z tego okresu pochodzi wyraźny podział Świerklan na dwie miejscowości: Świerklany Górne i Dolne. Świerklany Górne należały do hrabiego Węgierskiego, natomiast Świerklany Dolne były majątkiem Ziemięckiego. W 1788 roku władze pruskie wykupiły ziemie rybnickiego

państwka stanowego od hrabiów Węgierskich. W skład odkupionego państwa oprócz wielu innych miejscowości wchodziły także Świerklany Górne i Jankowice.

Początek XIX wieku to okres wojen napoleońskich. W latach 1807-1808 znacznym ciężarem dla mieszkańców ziemi rybnickiej było zakwaterowanie stacjonujących tutaj wojsk Cesarza Francuzów. Klęski Prus w wojnie z Napoleonem zmusiły Fryderyka III Wilhelma do zniesienia poddaństwa w 1807 roku. W 1811 roku rząd pruski wprowadził regulację umożliwiającą wykup dzierżawionej przez chłopa ziemi. W wyniku reorganizacji administracyjnej okręgu Górnego Śląska w 1818 roku utworzono powiat rybnicki z siedzibą w Rybniku. Na jego terenie znalazły się również Świerklany Górne i Jankowice. Świerklany Dolne były z kolei w posiadaniu niemieckiego barona. Istotne zmiany w Świerklanach Dolnych nastąpiły dopiero około 1885 roku, kiedy na skutek zadłużenia ówczesnego właściciela dóbr, jego posiadłość Świerklany Dolne zabrano na skarb państwa pruskiego. Państwo pruskie z kolei rozparcelowało obszar Świerklan Dolnych pomiędzy mieszkańców Świerklan i okolicznych wsi.

Z początkiem XX wieku nastąpił gwałtowny rozwój przemysłu węglowego. Książę Donnersmarck wykupił pola na terenie Jankowic, Boguszowic i Michałkowic pod budowę kopalni w Chwałowicach i Boguszowicach, w których znaleźli zatrudnienie mieszkańcy Jankowic i Świerklan.

Mieszkańcy Świerklan i Jankowic wzięli czynny udział w powstaniach śląskich w latach 1919-21, a w plebiscycie z 20 marca 1921 roku w zdecydowanej większości opowiedzieli się za przyłączeniem do Polski. 4 lipca 1922 roku nastąpiło uroczyste przejęcie Jankowic i Świerklan przez władze polskie.

W okresie międzywojennym zarówno Jankowice, jak i Świerklany Dolne i Górne przeżywały bujny rozwój gospodarczy, społeczny i kulturalny. Działyły tutaj m.in. Związek Powstańców Śląskich, Związek Harcerstwa Polskiego, Towarzystwo Gimnastyczne Sokół. Wybuch II wojny światowej zakłócił rozwój miejscowości. Mieszkańcy wsi ginęli w obozach, wcielani byli do wojska niemieckiego, a niektórym udało się uciec za granicę i przyłączyć do oddziałów II Korpusu Polskiego. Krótko przed wyzwoleniem, 19 stycznia 1945 roku Świerklany były świadkiem "marszu śmierci". Więźniowie z obozów w Auschwitz i Czechowicach pędzeni byli wtedy na zachód przez Żory w kierunku Wodzisławia, aby nie przejęła ich armia radziecka.

Na cmentarzu w Świerklanach pochowano we wspólnej mogile większość ze zmarłych wówczas z wyczerpania więźniów, a w 1948 roku wzniesiono ku ich pamięci pomnik-nagrobek.

Wyzwolenie nastąpiło w dniach 23-24 marca 1945 roku. Powołano do życia gminę Jankowice obejmującą następujące wsie: Jankowice, Świerklany Górne i Dolne oraz Sk4rzeczkowice.

W 1954 roku Świerklany Górne i Dolne utworzyły gromadę Świerklany. Na jej czele stał przewodniczący Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej. W 1965 roku gromada Świerklany liczyła 4 650 mieszkańców, których podstawowym zajęciem była praca w pobliskich zakładach pracy, a przede wszystkim w kopalniach Chwałowice i Jankowice.

Uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Katowicach nr XX/99/72 z dnia 6 grudnia 1972 roku utworzono z dniem 1 stycznia 1973 roku w byłym powiecie rybnickim gminę Świerklany, w skład której wchodziły 4 sołectwa: Jankowice, Rój, Świerklany Dolne i Świerklany Górne. W roku 1977 sołectwo Rój włączono do miasta Żory i od tego roku do dzisiaj gmina Świerklany składa się z trzech sołectw: Jankowic, Świerklan Dolnych i Świerklan Górnych. Siedziba Urzędu Gminy znajduje się w Jankowicach.

30 maja 1995 roku Rada Gminy zatwierdziła, obowiązujący do dzisiaj, nowy herb gminy Świerklany. Umieszczony jest on na tarczy podzielonej na dwa pola. W prawym żółtym polu widnieje świerk w kolorze zielonym z sześcioma gałęziami (co symbolizuje sześć wieków Świerklan). Część lewa na tle błękitnym, to drzewo dębu z otworem (dziuplą) w kolorze czarnym z siedmioma złotymi liśćmi, które mają symbolizować siedem wieków Jankowic. Dziupla wiąże się z podaniem o księdzu Walentym.

Jankowice

Najstarsze ślady osadnictwa na terenie obecnych Jankowic datowane są na epokę neolitu. Pierwsze pisemne wzmianki o Jankowicach Rybnickich (Janikowicz) pochodzą z roku 1258. Wieś wymieniona jest przy okazji fundacji klasztoru Cystersów w Rudach Raciborskich³. Przepuszczalny czas powstania osady to zatem XII wiek. Norbert Niestolik w swoich pracach⁴ za początek istnienia wsi przyjmuje rok 1223. W dokumencie biskupa krakowskiego Wawrzyńca dotyczącego zatwierdzenia dziesięciny na rzecz kościoła św. Zbawiciela i klasztoru Norbertanek z 25 maja 1223r. wymienieni są właściciele poszczególnych wsi - między innymi Johannes, być może właściciel Jankowic. Wśród osad powstałych na prawie polskim, Jankowice wyróżniają się wielkością - zaliczały się one do wsi dużych, płacących więcej niż 2 grzywny dziesięciny⁵.

Nazwa wsi pochodzi od imienia Janik (zgodnie z legendą Jankowice i Michałkowice - obecnie wchodzące w skład Jankowic, miały być założone przez rycerzy Bolesława Chrobrego - Janka i Michała). Kolejne nazwy spotykane w materiałach źródłowych to: Janicowiz (1264), Janicowicz (1392),

³ I.Panic Historia osadnictwa..

⁴ N.Niestolik Zabytki Jankowic na tle dziejów wsi, Jankowice krajobrazy i ludzie

⁵ I.Panic Historia osadnictwa..

z Janikowicz (1472), Jonkowitz (1784), Jankowitz (1845). W roku 1920 nazwa wsi brzmiała Könlich Jankowitz (Jankowice Królewskie).

Herb wsi znany jest od XIX wieku, przedstawia on rybaka ubranego na biało stojącego na czarnej ziemi trzymającego złotą wędkę i złotą rybę. Obecnie herb wsi jest zmieniony (uchwała Rady Gminy z 30 maja 1995r.) - na dwóch pionowych polach przedstawiony jest świerk i dąb.

Do roku 1531 właścicielem Jankowic był Marcin Jankowski. Po sprzedaży majątku właścicielem został szlachcic Mikołaj Kaszka, następnie jego syn Leonhard Kaszka.

W roku 1577 Leonhard przekazał dobra Jankowickie swojej córce i jej mężowi Kasprovi von Schick. Droga kupna nabyła je następnie rodzina Lobkowitów.

W roku 1659 na folwarku w Jankowicach było 30 krów dojnych oraz 414 owiec.

W 1821 rząd królewski wydzierżawił dobra Jankowickie i Bijasowickie Ludwikowi Mehliś. Od 1931 Jankowice były w posiadaniu Wilhelma de Huth.

W roku 1845 właścicielem Jankowic był C. F. Sieg (dobra te zakupił w 1842 roku od Ad. Horzelly).

W tym czasie Jankowice liczyły 80 domów, 2 folwarki, 477 mieszkańców (w tym 5 ewangelików oraz 2 Żydów), 1 młyn i 1 leśnictwo. W 1865 roku w Jankowicach mieszkało 30 chłopów kmieci, 17 zagrodników, 15 chałupników. W 1858 roku w Jankowicach (razem z Michałkowicami) było 488 mieszkańców (wszyscy katolicy), 83 domy mieszkalne, 1 zabudowanie przemysłowe, 58 zabudowań gospodarczych.

Pod koniec wieku XIX oraz na początku XX część gruntów w Jankowicach, Boguszowicach, Michałkowicach wykupił książę Donnersmarck w celu wybudowania kopalni (kopalnia Chwałowice).

W roku 1910 Jankowice liczyły 1320 mieszkańców, w roku 1920 - 1155.

W Michałkowicach - 429.

W latach 30-tych XX wieku we wsi istniał dwór, którego właścicielem była Ottilie Wolff. Rodzina Wolff wyjechała z Polski po II wojnie światowej, wtedy we dworze założono Szkołę Gospodarstwa Rolniczą - Żeńską sióstr Urszulanek z Rybnika (1946-1949), a następnie prewentorium dla sierot i półsierot. W roku 1945 utworzono gminę Jankowice obejmującą wsie Jankowice, Świerklany Górne i Dolne oraz Skrzeczkowice. W roku 1973 utworzono gminę Świerklany w skład której weszły Jankowice oraz Świerklany Dolne i Górne).

Kościół w Jankowicach wybudowano ok. 1670 roku⁶ z inicjatywy hrabiego Ferdynanda Leopolda Oppersdorfa - na miejscu wcześniejszej drewnianej kapliczki z 1631 r. Protokół wizytacyjny z roku 1679 wspomina o drewnianym kościele w Jankowicach, należącym do parafii w Radziejowie. Wzmianki o kościele znajdują się również w protokołach wizytacyjnych z 1652 oraz 1688 roku.

Lokalizacja kościoła w Jankowicach, a wcześniej kapliczki, związana jest z miejscową legendą o zamordowanym w czasie wojen husyckich księdzu Walentym (1433r.). Ksiądz zamordowany został, kiedy szedł z postugą kapłańską do chorej. Przed śmiercią zdążył ukryć Najświętszy Sakrament w dziupli dębu. Pień tego dębu do dnia dzisiejszego znajduje się pod ołtarzem kościoła. W miejscu pochówku księdza trysnęło źródło zwane Studzienką.

W roku 1895 w Studzience wybudowano kaplicę ku czci Matki Boskiej i Grotę. W latach 1932-1935 do kaplicy dobudowano dwie mniejsze kaplice, przebudowano grotę oraz dobudowano dwie mniejsze grotty - Św. Barbary oraz tzw. Grotę Bezdomnych. Parafię w Jankowicach ustanowiono 25 stycznia 1897 roku, dekretem kardynała Georga Koppa we Wrocławiu. W skład parafii wchodziły Jankowice Królewskie wraz z kolonią Michałkowice i Chwałowice. Parafii przydzielono kościół filialny w Popielowie.

W roku 1896 wybudowano budynek parafii, a w 1897 - budynek gospodarczy przy plebanii przeznaczony później na salki katechetyczne.

Szkoła w Jankowicach istnieje od 1804 roku.

Świerklany

Świerklany powstały w wyniku akcji kolonizacyjnej przeprowadzonej na ziemiach śląskich na początku XIV wieku. Pierwsze wzmianki pochodzą z Księgi uposażeń biskupów wrocławskich (Liber fundationis episcopatus Vratislaviensis) z ok. 1300 roku, gdzie wśród 49 nowozałożonych wymieniona jest również wieś „Swrklant”⁷. Świerklany założone zostały naprawie niemieckim, w ich skład wchodziły 24 gospodarstwa 1-łanowe. Pierwotnie liczba ludności liczyła w przybliżeniu 100 osób. Według kroniki parafialnej najstarsze zabudowania zlokalizowane były w przysiółkach Kościelec, Kekecina oraz Sześć Chałup, a także wzdłuż obecnych ulic Parytecznej i Wiejskiej⁸.

Nazwa wsi Swrklant (ok. 1300), von Świerklan oznacza ludzi pochodzących ze świerkla lub mieszkających w świerklach (wyraz gwarowy świerkla oznaczał świerk). Jest to nazwa zaliczana do najstarszych typów nazewnictwa, związana z warunkami przyrodniczymi panującymi w miejscu osadnictwa.

⁶ wg N.Niestolika Zabytki Jankowic... w źródłach spotyka się również daty 1631 oraz 1675

⁷ I.Panic Historia osadnictwa...

⁸ ks.Krzysztof Zimończyk Świerklany. Charakterystyka miejscowości...

Około roku 1500 ze wsi wyodrębniły się Świerklany Górne, a w wieku XVII - Świerklany Średnie, obecnie noszące nazwę Świerklan Dolnych. Kolejne nazwy wsi: Schwirklan Ober (Świerklany Górne) oraz Schwirklan Nieder (Świerklany Dolne) - 1871 r.

Herbem Świerklan Dolnych było przedstawienie skaczącego w lewo, nieosiodłanego konia (koń złoty, tło niebieskie). Ten sam znak widoczny jest na zachowanych pieczęciach gminnych (m.in. z na dokumencie z 1835 roku). Świerklany Górne używały osobnego herbu przedstawiającego ogrodnika z łopatą w rękę, stojącego przed domem (ogrodnik ubrany na czarno, ze złotą łopatą, ziemia czarna, tło niebieskie, dom biały ze złotym dachem). Osobny herb posiadała też Kucharzówka. Przedstawiał on skrzyżowane cep i kosę na tle świerka. Od 1995 roku gmina posiada nowy herb przedstawiający pól dębu i pól świerka.

Od roku 1526 Świerklany wchodziły w skład monarchii habsburskiej. W Roku 1540 ich właścicielem był Zygmunt Wyskota von Wodnik, a od roku 1639 - Jan Bernard von Prażma (Praschma), następnie rodzina Oppersdorf. 5 stycznia 1682 roku Jan Bernhard hrabia Oppersdorf sprzedał państwo rybnickie (w skład którego wchodził Świerklany Górne) Juliannie Konstancji, wdowie hr. Węgierskiej⁹. W roku 1740 ziemia rybnicka zajęta została przez króla pruskiego Fryderyka II.

W wyniku przeprowadzonej w latach 1742-1786 akcji kolonizacyjnej (tzw. kolonizacja fryderycjańska) założona została w roku 1770 osada Altstein (później Kucharzówka - wchodząca w skład Świerklan).

Znaczny rozwój wsi (Świerklany Dolne) nastąpił po parcelacji gruntów dworskich w 1893 roku, wtedy to poszczególni właściciele zaczęli stawiać na swych działkach domy. Tym samym zabudowa wsi nabrała rozproszonego charakteru.

W 1742 Śląsk włączony został do Państwa Pruskiego. W skład Świerklan Górnych w tym czasie wchodziły 2 folwarki dominalne, 7 gospodarstw kmiecych oraz 17 zagrodniczych. Właścicielem Świerklan Górnych był hrabia Węgierski. Świerklany Dolne stanowiły własność Ziemięckiego, w ich skład wchodziły 2 folwarki dominalne, 8 gospodarstw kmiecych oraz 53 zagrodnicze. Pod koniec XVIII wieku w Świerklanach Dolnych powstał dwór, dobra dworskie obejmowały wówczas 1200 morgów pola, 352 morgi łąk, 740 morg lasów. W roku 1783 Świerklany zamieszkiwały 843 osoby, w roku 1861 - 801 (spadek nastąpił na skutek epidemii tyfusu, która w połowie XIX wieku objęła obszar Śląska).

Kolejnymi właścicielami dworu byli Freiherr von Schneider, von Vater, von Leków, von König oraz Mendel Olszowski. W połowie XIX wieku dwór na skutek zadłużeń właściciela przeszedł na skarb Państwa Pruskiego i został rozparcelowany (rok 1893). Właścicielami majątków w Świerklanach Górnych byli wówczas Schmuhl, Jaworski, Richter i Cebula. Budynek dworski zakupił kupiec Ignacy Maciończyk i założył w nim szkołę, która funkcjonowała do 1927 roku.

W roku 1788 nastąpił wykup ziem rybnickiego państwa stanowego przez władze pruskie. W 1818 utworzono powiat rybnicki z siedzibą w Rybniku.

W roku 1858 Świerklany Górne liczyły 51 domów mieszkalnych, 29 zabudowań gospodarczych, 342 mieszkańców w tym 332 katolików oraz 10 ewangelików.

W końcu XIX wieku Świerklany posiadały kościół, szkołę, 4 karczmy, 2 młyny, kuźnię i sklep.

W roku 1920 Świerklany Dolne liczyły 862 mieszkańców, Świerklany Górne - 512¹⁰.

W roku 1945 utworzono gminę Jankowice obejmującą wsie Jankowice, Świerklany Górne i Dolne oraz Skrzeczkowice. W roku 1973 utworzono gminę Świerklany w skład której weszły Jankowice oraz Świerklany Dolne i Górne.

Pierwsze wzmianki o istnieniu we wsi drewnianego kościoła pochodzą z 1652 roku (protokół wizytacyjny). Był to kościół filialny parafii w Połomii¹¹. Według opisu posiadał on dzwonicę z dwoma dzwonami, a w środku dwa ołtarze. Protokół z roku 1679 wspomina o drewnianym kościele z trzema ołtarzami, ubogim pod względem ozdób. Cmentarz według opisu był dobrze ogrodzony, lecz zaniedbany. W kolejnym zachowanym protokole, z wizytacji przeprowadzonej w latach 1687-88, opis kościoła jest bardziej szczegółowy - wspomniana jest między innymi posadzka wykonana w nawie z desek, w tylnej części kościoła z cegły, drewniany konfesjonał, prosta ambona, dwa ołtarze stałe i jeden przenośny i drewniane baptysterium pośrodku kościoła. Oprócz dzwonicy opisana jest również drewniana kostnica i budynek parafialny.¹²

W roku 1723 wybudowano w miejscu istniejącego nowy kościół drewniany. W roku 1842 został on poszerzony na 230 miejsc siedzących, podmurowany oraz wybudowana została nowa murowana zakrystia. W roku 1877 podczas remontu dachu wieży znaleziono tabliczkę miedzianą z napisem: W 1673 roku za panowania Najjaśniejszego cesarza Leopolda I, za papieża Klemensa X, ku czci i chwale Przenajświętszej Trójcy, Najświętszej Maryi Panny i na cześć Wszystkich Świętych, ja Jan Bernard hrabia Prażma, wolny baron na Bełkowie, patron tego kościoła, krzyż ten wraz z banią datem

⁹ F. Idzikowski Dzieje miasta Rybnika..

¹⁰ N. Niestolik Zabytki Jankowic...

¹² Jungnitz. Visitationsberichte der Diözese Breslau. Archidiakoniat Oppeln, Breslau 1904 w ks. K. Zimończyk Dzieje Świerklan w wypisach

sporządzić. W wyniku pożaru 23 listopada 1928 kościół drewniany spłonął. Budowę nowego kościoła według projektu Jana Affy w Raciborza ukończono w roku 1930 (wyposażenie trwało do roku 1935). W roku 1931 zakupiono trzy dzwony (pod wezwaniem św. Anny, św. Jana i św. Floriana (poprzednie dzwony zostały zniszczone podczas pożaru w 1928 roku). W 1943 dzwon św. Anny i św. Jana zostały zarekwirowane przez Niemców. Obecne dzwony św. Anny i św. Józefa zostały poświęcone w 1966 roku. 1 sierpnia 1929 roku ustanowiono w Świerklanach odrębną parafię, obejmującą Świerklany Dolne, Górne oraz Kucharzówkę. Na potrzeby parafii zakupiono od pana Konsek w roku 1928 dom przy kościele, w roku 1936 wybudowano nową plebanię.

W końcu XIX wieku na terenie Świerklan istniały następujące majątki dworskie: dwór rodziny Hermann, dwór Jaworskiego (Zdralkowej), dwór Kundlauera, dwór Frankenberga (Cebuli), dwór Juliusza Richtera. Majątek w Świerklanach Dolnych nosił nazwę „Baronowca”.

W roku 1812 w Świerklanach Dolnych założona została szkoła. Początkowo mieściła się ona w budynku drewnianym, od roku 1857 w murowanym, w 1928 roku wybudowano nową szkołę, zniszczoną podczas działań wojennych.

W Świerklanach Górnych szkołę założono w dworku Jaworskiego. Dworek odkupiła wdowa po żandarmie pruskim - Maria Zdralek, połowę budynku wynajęła władzom pruskim na szkołę (1906r.), nową szkołę wybudowano w roku 1914.

Pocztą do roku 1909 mieściła się w budynku gospody Józefa Nogtego, a następnie w domu Zdralkowej (do 1921 roku). Po III Powstaniu Śląskim pocztą kilkakrotnie zmieniała siedzibę, mieszcząc się w domach poszczególnych kierowników urzędu.

Pierwszy zakład przemysłowy na terenie Świerklan to huta szkła działająca do pierwszej połowy XIX wieku w dzielnicy Świerklan zwanej Szklarnią. W 1830 roku na terenie Świerklan działała potażownia, 3 młyny wodne oraz tartak.

3. Uwarunkowania rozwoju wynikające z opracowań programowych i strategicznych.

3.1. Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000-2020

Sejmik Województwa Śląskiego uchwałą Nr III/47/1/2010 na posiedzeniu w dniu 17 lutego 2010 roku przyjął Strategię Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020”, stanowiącą aktualizację Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000-2020 przyjętej przez Sejmik Województwa Śląskiego 4 lipca 2005 roku. Za aktualizacją Strategii przemawiały zmieniające się uwarunkowania rozwoju regionalnego, zawarte m.in. w dokumentach szczebla krajowego, a także w prawodawstwie związanym z prowadzeniem polityki rozwoju. Celem aktualizacji Strategii było jeszcze silniejsze wpisanie regionu w światowe trendy związane z rozwojem gospodarki opartej na wiedzy, dyfuzją rozwoju poprzez ośrodki metropolitalne oraz podnoszeniem jakości życia przy uwzględnieniu wymogów wynikających z zasad zrównoważonego rozwoju. Znalazło to swoje odzwierciedlenie w zdefiniowanych priorytetach rozwoju województwa ukierunkowanych na: wzmacnianie metropolizacji regionu poprzez rozwój funkcji związanych z kulturą i nauką, powiązanie z przestrzenią europejską, powszechną dostępność do regionalnych usług publicznych o wysokim standardzie, rozwój nowej gospodarki opartej na kreacji i absorpcji technologii. W przyjętej zaktualizowanej strategii wojewódzkiej obszar gminy Świerklany znalazł się z zasięgu - zachodniego obszaru polityki rozwoju (subregion zachodni) – zorganizowanego wokół Rybnika (Aglomeracji Rybnickiej), będącego ośrodkiem organizacji usług publicznych o znaczeniu krajowym, o zróżnicowanej nowoczesnej strukturze gospodarczej z ograniczonym wydobyciem węgla kamiennego, dobrze rozwiniętej sieci małych i średnich przedsiębiorstw o profilu usługowym i wytwórczym, jak również rozwijającym się obszarem szkolnictwa wyższego. Poprzez budowę autostrady A1 i towarzyszącej jej sieci dróg uzyska nowy impuls do współpracy z regionami południowych sąsiadów.

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”

Sejmik Województwa Śląskiego przyjął Strategię Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+” uchwałą Nr IV/38/2/2013 z dnia 1 lipca 2013 r.

W strategii zidentyfikowano prognozy i trendy kształtujące procesy rozwojowe Regionu oraz strukturę przestrzenną – funkcjonalną Regionu, obszary funkcjonalne stanowiące obszary polityki Regionu.

Sformułowano wizję rozwoju Regionu oraz wskazano obszary priorytetowe, cele i kierunki działania.

Wyróżnione są cztery obszary priorytetowe, w których wyszczególniono cele strategiczne oraz cele operacyjne:

- pierwszy obszar priorytetowy - nowoczesna gospodarka - zakłada uczynienie całego województwa śląskiego regionem nowoczesnej gospodarki rozwijającej się w oparciu o innowacyjność i kreatywność, a przy tym kładzie nacisk na przedsiębiorczość lokalną i społeczną wykorzystującą lokalne rynki i potencjały;
- drugi obszar priorytetowy - szanse rozwoju mieszkańców - przyjmuje za cel poprawienie jakości życia mieszkańców województwa opierając się na powszechnej dostępności do usług publicznych o wysokim standardzie. Uwzględnia się tutaj poprawę kondycji zdrowotnej i warunków życia oraz wzrost poziomu aktywności mieszkańców;
- trzeci obszar priorytetowy - przestrzeń - skupia się na atrakcyjności i funkcjonalności przestrzeni województwa. Celami operacyjnymi są: zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska, zintegrowany rozwój ośrodków różnej rangi oraz wysoki poziom ładu przestrzennego i efektywne wykorzystywanie przestrzeni;
- czwarty, ostatni obszar priorytetowy to relacje z otoczeniem. Cel strategiczny zakłada, iż województwo umocni swoją pozycję jako otwarty, istotny partner rozwoju Europy

Dla Gminy szczególnie istotne znaczenia w zakresie zagospodarowania przestrzennego mogą mieć m.in.:

W obszarze priorytetowym (A) - Nowoczesna gospodarka:

Cel strategiczny : Województwo śląskie regionem nowoczesnej gospodarki rozwijającej się w oparciu o innowacyjność i kreatywność

W obszarze priorytetowym (B) - Szanse rozwojowe mieszkańców:

Cel strategiczny: Województwo śląskie regionem o wysokiej jakości życia opierającej się na powszechnej dostępności do usług publicznych o wysokim standardzie

W obszarze priorytetowym C - Przestrzeń:

Cel strategiczny : Województwo śląskie regionem atrakcyjnej i funkcjonalnej przestrzeni

3.2. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego – edycja 2004 r.¹³

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego (przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr II/21/2/2004 z dnia 21 czerwca 2004r. zmieniony uchwałą Nr/III/1/2010 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 22 września 2010r. Zmiana planu zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego polegała na aktualizacji i uszczegółowieniu zapisów dotyczących rozbudowy MPL Katowice w Pyrzowicach.)

- 1) dynamizacja i restrukturyzacja przestrzeni województwa, realizowana poprzez następujące kierunki polityki przestrzennej:
 - przeciwdziałanie największym zagrożeniom i poprawa bezpieczeństwa publicznego, w tym szczególnie wykluczenie lokalizacji zabudowy wielo-kubaturowej,
 - rozwój infrastruktury technicznej i transportowej poprawiającej warunki inwestowania, szczególnie powiązań z autostradą A1 i liniami kolejowymi,
 - poprawa jakości terenów zdegradowanych, wspieranie rozwoju infrastruktury technicznej i poprawa warunków inwestowania oraz położenie w obszarze europejskiego i krajowego pasma rozwoju,
- 2) wzmocnienie funkcji węzłów sieci osadniczej, realizowane poprzez następujące kierunki polityki przestrzennej:
 - dla lokalnego ośrodka wiejskiego, położonego w obszarze zurbanizowanym, w sąsiedztwie aglomeracji miejskiej rybnickiej koncentracja działań polegających na wielofunkcyjnym rozwoju i promowaniu zwartej osady osadniczej, efektywnie wykorzystującego teren i różnicującą działalność gospodarczą, kompleksie działalności gospodarczej.
 - rozwój funkcji usługowych i innych,
 - kształtowanie zwartych osiedli o wysokiej jakości architektury i jakości przestrzeni publicznej,
 - budowa ulic i ciągów ruchu pieszego i rowerowego,
 - tworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych,
 - rewitalizacja i humanizacja współczesnych osiedli mieszkaniowych i osiedli patronackich,
 - rewaloryzacja terenów zdegradowanych,
 - kształtowanie otwartych terenów zielonych, w powiązaniu z korytarzami ekologicznymi,
- 3) ochrona zasobów środowiska, wzmocnienie systemu obszarów chronionych i wielofunkcyjny rozwój terenów otwartych, realizowane poprzez następujące działania polityki przestrzennej:

¹³ Plan ten został uchylony przez nową edycję planu zagospodarowania województwa śląskiego 2020+, o którym mowa w pkt. 3.4

- poprawa jakości terenów zdegradowanych,
 - respektowanie według właściwości określonych standardów jakości środowiska, kontrolę ich osiągania oraz podejmowanie działań służących ich nieprzekraczaniu,
 - ochrona powietrza, obejmująca między innymi zagadnienia redukcji negatywnego oddziaływania na jakość powietrza emisji komunikacyjnej, przemysłowej i komunalnej, w tym przede wszystkim przez wprowadzanie proekologicznych źródeł ciepła, eksploatację instalacji i urządzeń zgodnie z wymogami ochrony środowiska oraz preferowanie wykorzystywania energii ze źródeł odnawialnych,
 - ochrona zasobów wód - obejmująca między innymi zagadnienia ochrony Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) poprzez uregulowanie gospodarki ściekowej i gospodarki odpadami, likwidację istniejących źródeł zanieczyszczeń, w szczególności na obszarach GZWP o najwyższym stopniu zagrożenia
 - ochrona gleb o najwyższej wartości bonitacyjnej (I – IV klasy bonitacyjnej użytków rolnych i gruntów leśnych - obejmująca między innymi zagadnienia zapobiegania ich nieuzasadnionemu przeznaczaniu na cele nierolnicze i nieleśne),
 - ochrona przed hałasem - obejmująca między innymi zagadnienia wielofunkcyjnego rozwoju obszarów i uznawania za dopuszczalny poziom hałasu taki, który pośród różnych rodzajów użytkowania danego terenu dopuszczalny poziom hałasu ma najniższy;
 - ochrona przed polami elektromagnetycznymi - obejmująca między innymi zagadnienia ich uwzględniania przy wyznaczaniu terenów pod zabudowę mieszkaniową i pod miejsca dostępne dla ludności, w tym ze szczególnym uwzględnieniem przebiegu linii energetycznych wysokiego napięcia.
- 4) rozwój ponadlokalnych systemów infrastruktury, realizowany poprzez następujące kierunki polityki przestrzennej:
- wspieranie rozwoju infrastruktury komunikacyjnej o znaczeniu ponadregionalnym i regionalnym,
 - poprawa powiązań komunikacyjnych: autostrada A1,
 - modernizacja istniejących tras i realizacja nowych połączeń w tym na kierunku wschód-zachód,
 - wspieranie rozwoju infrastruktury technicznej w tym, systemów kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków.

3.3. Plan odnowy miejscowości Jankowice

Rada Gminy Świerklany podjęła uchwały w sprawie aktualizacji Planów odnowy miejscowości Jankowice uchwałą z dnia 25.08.2010r. nr XLII/253/10 oraz miejscowości Świerklany z dnia 25.08.2010 r. nr XLII/252/10 obejmujących weryfikację planu działań inwestycyjnych w w/w miejscowościach w horyzoncie 2014r.

3.4. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego 2020+

Aktualnie obowiązujący jest Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego nr V/26/2/2016 z dnia 29 sierpnia 2016, który uchylił dotychczas obowiązujący plan. Jest to zatem dokument nowszy aniżeli obowiązujące Studium.

Według w/w planu Świerklany zostały włączone do **Miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka regionalnego - Aglomeracji Rybnickiej**.

Aglomeracja Rybnicka to obszar organizacji usług publicznych o znaczeniu krajowym. Aglomeracja posiada rozwinięty sektor gospodarki, w tym związany z przemysłem wydobywczym. Ośrodek ma duże znaczenie w zakresie zaspokojenia dostępu do usług publicznych wyższego rzędu w zachodniej części województwa. W aglomeracji rozwijany jest sektor nauki. Zauważa się silne procesy integracji Aglomeracji Rybnickiej z obszarem Metropolii Górnośląskiej, czego potwierdzeniem są powiązania gospodarczo-przestrzenne (dojazdy do pracy) i powiązania organizacyjne przedsiębiorstw.

Rozwój obszaru winien być ukierunkowany na wzmocnienie funkcji wielkomiejskich o znaczeniu krajowym i międzynarodowym – zgodnie z potencjałem, zahamowanie nadmiernej migracji ludzi wykształconych i przedsiębiorczych, zmniejszenie poziomu bezrobocia oraz poprawę jakości środowiska.

Plan 2020+ określa następujące obszary funkcjonalne:

- Miejskie obszary funkcjonalne:
 - Ośrodka wojewódzkiego,
 - Ośrodków regionalnych,
 - Lokalne ośrodki rozwoju,

- Wiejski obszar funkcjonalny,
- Obszary funkcjonalne szczególnego zjawiska w skali makroregionalnej:
 - Obszar górski,
 - Obszar terenów zamkniętych,
 - Obszar narażony na niebezpieczeństwo powodzi,
- Obszary kształtowania potencjału rozwojowego:
 - Obszar cenny przyrodniczo,
 - Obszar ochrony krajobrazów kulturowych,
 - Obszar ochrony i kształtowania zasobów wodnych,
 - Obszar udokumentowanych złóż kopalin,
- Obszar funkcjonalny wymagający rozwoju nowych funkcji przy użyciu instrumentów właściwych polityce regionalnej – przygraniczny,
- Obszary wymagające rewitalizacji,

Świerklany zaklasyfikowano jako wiejski obszar funkcjonalny.

W procesach harmonijnego rozwoju obszarów wiejskich wskazane jest kształtowanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej na obszarach o najwyższym potencjale glebowym oraz wielofunkcyjny rozwój na obszarach o niskim potencjale glebowym przy zachowaniu walorów przyrodniczych i tradycyjnego krajobrazu rolniczego. Jednocześnie wyzwaniem jest powstrzymanie żywiołowego podziału terenów otwartych oraz rozprzestrzeniania się zabudowy podmiejskiej, jednorodzinnej, celem zachowania różnorodności i spuścizny kulturowej terenów wiejskich. Kształtowanie krajobrazu, ochrona i wykorzystanie środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, będą miały pozytywny wpływ na środowisko przyrodnicze, walory krajobrazowe i jakość życia mieszkańców tego obszaru funkcjonalnego.

Obszar Świerklan został wskazany jako:

1) Obszar funkcjonalny szczególnego zjawiska w skali makroregionalnej ze względu na:

- Obszar narażony na niebezpieczeństwo powodzi

Główne działania w obszarze funkcjonalnym winny koncentrować się na podnoszeniu stopnia bezpieczeństwa przeciwpowodziowego poprzez optymalne zagospodarowanie terenów, których rozwój powinien być podporządkowany zachowaniu równowagi pomiędzy potrzebą ochrony środowiska przyrodniczego, działaniami na rzecz przeciwdziałania zagrożeniu powodziowemu a wykorzystaniem gospodarczym. Priorytetem działań przeciwpowodziowych dla terenów obecnie zurbanizowanych lub przeznaczonych do zabudowy w obowiązujących gminnych dokumentach planistycznych powinna być ochrona zabudowy, natomiast dla obszarów niezabudowanych i nieprzeznaczonych do zabudowy winien być zakaz zabudowy. Dla obszarów szczególnego zagrożenia powodzią winno uwzględniać się obowiązujące zakazy, nakazy, dopuszczenia i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych dotyczących ochrony przed powodzią. Na wszystkich terenach województwa wskazanych w planach zarządzania ryzykiem powodziowym należy uwzględnić ustalenia tych dokumentów.

2) Obszar kształtowania potencjału rozwojowego ze względu na:

- Obszar ochrony krajobrazów kulturowych. W skład obszaru ochrony krajobrazów kulturowych wchodzi gminy, na terenie których zlokalizowane są poszczególne elementy dziedzictwa. Rozwój obszaru powinien być ukierunkowany na ochronę zasobów dziedzictwa kulturowego, zarówno materialnych jak i niematerialnych, mających szczególne znaczenie dla zachowania tożsamości regionu, kształtowania turystycznej i gospodarczej atrakcyjności województwa oraz tworzenia nowych miejsc pracy.

- Obszar ochrony i kształtowania zasobów wodnych. Na terenie województwa eksploatuje się zarówno wody powierzchniowe, jak i podziemne. Użytkowe wody podziemne w województwie śląskim występują przede wszystkim w utworach czwartorzędu, trzeciorzędu, kredy, jury, triasu, karbonu i dewonu, a dla ochrony najcenniejszych ich zasobów wydzielone zostały Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP) oraz Lokalne Zbiorniki Wód Podziemnych (LZWP, dawne GZWP): 345 LZWP Zbiornik Rybnik dawny GZWP.

- Obszar udokumentowanych złóż kopalin. Rozwój obszaru powinien być ukierunkowany na ochronę terenów złóż umożliwiającą ich przyszłą eksploatację z uwzględnieniem minimalizacji kosztów związanych z ochroną środowiska.

3) Obszar funkcjonalny wymagający rozwoju nowych funkcji przy użyciu instrumentów właściwych polityce regionalnej, ze względu na:

- Obszar przygraniczny

Obszar przygraniczny województwa położony jest wzdłuż granicy z Republiką Czeską i Słowacją (stanowiącej wewnętrzną granicę UE). Na obszarze realizowana jest współpraca transgraniczna w ramach euroregionów, tj.: Euroregionu Silesia, Euroregionu Śląsk Cieszyński i Euroregionu Beskidy oraz Europejskiego Ugrupowania Współpracy Terytorialnej TRITIA. Obszar ten objęty jest wsparciem w ramach Programu Operacyjnego Europejskiej Współpracy Terytorialnej na lata 2014-2020. Rozwój obszaru powinien być ukierunkowany na stymulowanie wzrostu gospodarczego i rozwoju przedsiębiorczości poprzez współpracę międzynarodową, wymianę doświadczeń i dobrych praktyk w zakresie infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, ochrony dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, turystyki, wspólnego przeciwdziałania klęskom żywiołowym, itp.

Zasady gospodarowania przestrzenią:

- 1) Przestrzeń trzeba gospodarować oszczędnie.
- 2) Kompozycje przestrzenne i systemy techniczne mają być trwałe.
- 3) Nie wolno dopuszczać do wyłączenia jakichkolwiek terenów z użytkowania; użytkowanie tymczasowe jest lepsze niż pozostawienie terenu samemu sobie.
- 4) Otwarte tereny zielone i wody są pełnoprawnymi formami użytkowania terenu i stanowią zielono - niebieską infrastrukturę regionu, a nie rezerwę inwestycyjną pod infrastrukturę techniczną.
- 5) Wybierając teren pod inwestycję w infrastrukturę techniczną trzeba preferować tereny już uprzednio zagospodarowane (poprzemysłowe, pozurbanizowane), a nie tereny zielone.
- 6) Wszystkie systemy (transportowy i przesyłowy, przyrodniczy, mieszkaniowy i aktywności gospodarczej) mają być ciągłe przestrzennie i w sposób uporządkowany się przenikać.
- 7) Strefa mieszkaniowa i strefa aktywności gospodarczej mają mieć zwartą strukturę, a wielkość strefy musi być rezultatem kompromisu między opłacalnością ekonomiczną i wymogami kształtowania przyjaznej przestrzeni.
- 8) Struktury właściwe dla docelowego użytkowania terenu (miasta, strefy aktywności gospodarczej) trzeba wprowadzać od początku, w miarę rozwoju zabudowy.
- 9) Granice jednostek przestrzennych mają być czytelne tak, aby równocześnie spełnione mogły być wymogi indywidualnej tożsamości i ponadlokalnej spójności.
- 10) Decyzje o zmianie użytkowania terenu trzeba podejmować ostrożnie, tak aby nie utracić wartości przestrzeni.

Dla obszaru ochrony i kształtowania zasobów wodnych przyjmuje się następujące zasady zagospodarowania:

- dostosowanie sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu do potrzeb ochrony zasobów wód (w tym wód pitnych), poprzez wykluczanie funkcji i form zagospodarowania terenu stwarzających zagrożenie dla wód lub powodujących pogarszanie warunków zasilania podziemnych poziomów wodonośnych, w szczególności w strefach ochronnych ujęć wód, projektowanych obszarach ochronnych oraz w strefach zasilania Głównych Zbiorników Wód Podziemnych i Lokalnych Zbiorników Wód Podziemnych;
- ochrona zasobów wód poprzez uregulowanie gospodarki ściekowej i gospodarki odpadami oraz likwidowanie istniejących źródeł zanieczyszczeń wynikających z intensywnego użytkowania rolniczego, działalności przemysłowej (w tym zrzutów słonych wód dołowych z kopalń);
- koncentracja terenów inwestycyjnych (w tym zabudowy mieszkaniowej) w obszarach aglomeracji obsługiwanych systemami zbiorowego odprowadzania ścieków do oczyszczalni zapewniających właściwy stopień oczyszczania;
- usprawnianie systemów melioracyjnych poprzez przebudowę systemów odwadniających na nawadniająco-odwadniające oraz dla retencjonowania wód;
- zachowanie mozaiki powierzchni nieprzepuszczalnych z terenami biologicznie czynnymi (parki, ogrody, trawniki) na terenach zurbanizowanych;

- realizowanie działań technicznych, z zakresu małej retencji, w tym budowa zbiorników retencyjnych, poza obszarami źródeł i mokradł;
- utrzymanie i zwiększanie retencyjności w zlewniach poprzez: ochronę obszarów mokradłowych oraz dolin cieków rzecznych, renaturalizację rzek i potoków;
- zagospodarowanie niezanieczyszczonych wód opadowych i roztopowych z powierzchni szczelnych w pierwszym rzędzie w obrębie posesji, a następnie w obrębie zlewni obejmującej obszar zurbanizowany;
- ograniczanie lokalizacji działalności wodochłonnej na obszarach deficytów wody służącej do zaopatrzenia ludzi w wodę do spożycia;
- lokowanie elektrowni wodnych wyłącznie na istniejących urządzeniach wodnych i nowo budowanych zbiornikach wodnych przy uwzględnieniu uwarunkowań środowiskowych oraz zastosowaniu rozwiązań zapewniających możliwość migracji organizmów wodnych.

Dla obszaru ochrony udokumentowanych złóż kopalin przyjmuje się następujące zasady zagospodarowania:

- zachowanie przeznaczenia i sposobu zagospodarowania terenów złóż umożliwiające ich przyszłą eksploatację z uwzględnieniem minimalizacji kosztów związanych z ochroną środowiska i człowieka;
- wydobycie kopaliny z konkretnych złóż musi być warunkowane ochroną szczególnie cennych zasobów środowiska, zwłaszcza wód podziemnych, obszarów ochrony przyrody, a także społecznymi potrzebami ochrony obszarów i obiektów na powierzchni terenu: zwartej zabudowy jednostek osadniczych, obiektów o szczególnej wartości historycznej, kulturowej lub gospodarczej, obiektów infrastruktury kluczowych dla funkcjonowania społeczeństwa;
- redukcja konfliktów przestrzennych oraz minimalizacja skutków oddziaływań górnictwa, a także zagrożeń związanych z płytką eksploatacją górniczą, w szczególności na zabudowę mieszkaniową, na terenach i obszarach górniczych;
- rekultywacja terenów przemysłowych z uwzględnieniem ochrony kształtujących się siedlisk cennych przyrodniczo.

4. Uwarunkowania rozwoju gminy wynikające z odpowiedzi sąsiednich gmin.

- 1) Prezydent Miasta Rybnika informuje, że w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnik, tereny przylegające do granicy z gminą Świerklany znajdują się w dzielnicach, gdzie występują tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz wielorodzinnej. Dlatego zasadnym wydaje się nie wprowadzenie w bezpośrednim sąsiedztwie terenów, których działalność jest zaliczona do uciążliwych dla otoczenia.
- 2) Prezydent Miasta Jastrzębie -Zdrój wnioskuje o zachowanie ciągłości funkcji na terenach sąsiadujących Świerklany- Jastrzębie-Zdrój. Jednocześnie informują, że JSW S.A. KWK Borynia-Zofiówka w 2010r. złożyła do Prezydenta Miasta Jastrzębie Zdrój zmianę miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dotyczącego naniesienia granic udokumentowanego złoża węgla kamiennego i metanu jako kopaliny towarzyszącej „Żory” oraz „Warszowice” co w świetle nowych przepisów prawa górnictwa i geologicznego skutkuje przedstawieniem go w studium w określonym terminie.
- 3) Prezydent Miasta Żory informuje, że miasto Żory jest w trakcie procedury zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego na jej końcowym etapie. W projektowanym rysunku Studium nie przewiduje się radykalnych zmian w zakresie funkcji zagospodarowania terenów istniejących w sąsiedztwie granic z Gminą Świerklany.

5. Uwarunkowania rozwoju gminy wynikające z planowanych inwestycji ponadlokalnych (Plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego – edycja 2004 r.¹⁴)

- 1) Na obszarze gminy zlokalizowana jest decyzją Wojewody Śląskiego z dnia 3 kwietnia 2003r. inwestycja ponadlokalna obejmująca budowę autostrady A1 wraz z węzłem „Świerklany”, oddana do użytkowania do węzła w roku 2011r. Pozostała część planowanego odcinka autostrady jest w trakcie budowy.

¹⁴ Plan ten został uchylony przez nową edycję planu zagospodarowania województwa śląskiego 2020+, o którym mowa w pkt. 3.4

- 2) Istniejące na terenie gminy cieki naturalne znajdują się w zasięgu inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w art.48 ust.1 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wymienionej w Piśmie Marszałka Województwa Śląskiego jako zadanie pn. „Budowle regulacyjne na Odrze swobodnie płynącej i w dorzeczu Warty. Naprawa i modernizacja wałów w dorzeczu Odry wraz z Wartą” przyjętej we Planie Zagospodarowania przestrzennego Województwa Śląskiego (Dz. Urz. Woj. Śląskiego nr 68 poz.2049 z dnia 27.07.2004r.). Inwestycje o znaczeniu ponadlokalnym dotyczące w/w zadania obejmują m.in. działania związane z regulacją i kształtowaniem koryt cieków oraz budową infrastruktury drogowej- mostów, kładek.

6. Uwarunkowania rozwoju gminy wynikające z planowanych inwestycji ponadlokalnych- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego 2020+

- Zadanie samorządowe służące realizacji inwestycji celu publicznego, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejmik Województwa Śląskiego (posiadające potencjalne finansowanie, ujęte w WPF lub RPOWSL.) – *Przebudowa dróg wojewódzkich oraz drogowych obiektów inżynierskich – wsparcie przebudowy, budowy kluczowych elementów i odcinków dróg wojewódzkich prowadzące do zwiększenia płynności ruchu i bezpieczeństwa komunikacyjnego. Przedsięwzięcia drogowe realizowane jako projekty RPOWSL. na lata 2014-2020 dotyczące m.in. ciągów drogowych - DW 929*
- *Inwestycje celu publicznego postulowane przez samorząd województwa, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejmik Województwa Śląskiego - Budowa spójnej sieci dróg/tras rowerowych o zasięgu ponadlokalnym wg jednolitych standardów oraz budowa centrów przesiadkowych.*

III. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu

1.1. Przeznaczenie terenu

Podstawowymi dokumentami w oparciu, o które prowadzona jest obecnie gospodarka przestrzenna w Gminie są: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Dokument studium został sporządzony na podstawie art.6 ust. 5 i 6 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. Nr 15 z 1999r. poz.139). „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Świerklany” przyjęto Uchwałą Nr XXI/1672000 Rady Gminy Świerklany z dnia 7 czerwca 2000r.

Dokument „Studium” został zmieniony Uchwałą Nr XXXIII/197/09 Rady Gminy Świerklany z dnia 02.09.2009r. i Uchwałą Nr XLII/251/10 Rady Gminy Świerklany z 25.08.2010r. Zmiany zostały opracowane w oparciu o ustawę z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.).

Obowiązująca Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Świerklany dla całej gminy w granicach administracyjnych została uchwalona uchwałą nr 196/XXVIII/13 Rady Gminy Świerklany z dnia 20 czerwca 2013 roku, w miejsce dotychczas obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Świerklany przyjętego Uchwałą Nr XXI/1672000 Rady Gminy Świerklany z dnia 7 czerwca 2000 r. z późniejszymi zmianami.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Obowiązujące w gminie miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego zostały sporządzone w oparciu o dwie ustawy:

- 1) ustawa z dnia 7 lipca 1994r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. Nr 15 z 1999r. poz.139) - 12 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- 2) ustawa z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717 z późn. zm. - 23 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Gmina posiada 36 planów miejscowych obejmujących cały obszar gminy:

- 1) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w północno – wschodniej części gminy Świerklany. Uchwała Rady Gminy Świerklany z dnia 09.10.2002r. nr XLVIII/383/02. Dz. U. W. Śl. Nr 95 poz. 4089 z dnia 31.12.2002r.
- 2) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w północno-zachodniej części gminy Świerklany w granicach określonych: od wschodu ul. Wolności, od zachodu ul. Rybnicka, od południa ul. Kościelna od północy granica gminy. Uchwała Rady Gminy Świerklany z dnia 09.10.2002r Nr XLVIII/390/02. Dz. U. W. Śl. Nr 95 z dnia 31.12.2002r. poz. 4096. Skala 1:5000. Zmiana planu - Uchwała Rady Gminy Świerklany z dnia nr XIV/89/07 z dnia 07.12.2007r.
- 3) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w północno-wschodniej części gminy Świerklany. Uchwała Rady Gminy Świerklany z dnia 04.07.2003 Nr XII/68/2003. Dz. U. W. Śl. Nr 76, z dnia 07.08.2003r. poz. 2115. Skala 1:5000. Zmiana planu Uchwała Rady Gminy Świerklany z dnia 14.10.2009 Nr XXXIV/200/09.
- 4) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy w jednostce „A” – Jankowice Uchwała Rady Gminy Świerklany z dnia 04.07.2003r. Nr XII/69/2003. Dz. U. W. Śl. Nr 76, z dnia 07.08.2003r. poz. 2116. Skala 1:5000.
- 5) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy w jednostce „B” – Świerklany Dolne Uchwała Rady Gminy Świerklany z dnia 04.07.2003r. Nr XII/70/2003. Dz. U. W. Śl. Nr 76, z dnia 07.08.2003r. poz. 2117. Skala 1:5000.
- 6) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w południowo - zachodniej części gminy. Uchwała Rady Gminy Świerklany z dnia 20.11.2003r. Nr XVI/88/03. Dz. U. W. Śl. Nr 115 z dnia 23.12.2003r. poz. 3722. Skala 1:5000.
- 7) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w południowo – wschodniej części gminy Uchwała Rady Gminy Świerklany z dnia 20.11.2003r. Nr XVI/89/03. Dz. U. W. Śl. Nr 115 z dnia 23.12.2003r. poz. 3723. Skala 1:5000.
- 8) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w południowo – zachodniej części gminy Uchwała Rady Gminy Świerklany z dnia 20.11.2003r. Nr XVI/90/03. Dz. U. W. Śl. Nr 115 z dnia 23.12.2003r. poz.3724. Skala 1:5000.

- 9) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy w jednostce „A” – Jankowice, OBSZAR A1. Uchwała Rady Gminy Świerklany z dnia 30.06.2004r. Nr XXVI/142/04. Dz. U. W. Śl. Nr 75 z dnia 11.08.2004r. poz. 2233. Skala 1:5000.
- 10) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany w jednostce „A” – Jankowice. Uchwała Rady Gminy Świerklany z dnia 22.09.2004r. Nr XXIX/158/04. Dz.U. W. Śl. Nr 102 z dnia 29.10.2004r. poz.2864. Skala 1:5000.
- 11) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany w jednostce „A” – Jankowice. Uchwała Rady Gminy Świerklany z dnia 22.09.2004r. Nr XXIX/159/04. Dz.U.W.Śl. Nr 99, z dnia 20.10.2004r. poz.2815. Skala 1:5000.
- 12) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany w jednostce „B” – Świerklany Dolne. Uchwała Rady Gminy Świerklany z dnia 22.09.2004. Nr XXIX/160/04 Dz. U. W. Śl. Nr 99, z dnia 20.10.2004r. poz.2816. Skala 1:5000.
- 13) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany w jednostce „A” – Jankowice. Uchwała Rady Gminy Świerklany z dnia 30.11.2004r. Nr XXXI/176/04. Dz. U. W. Śl. Nr 5, z dnia 12.01.2005r. poz.97. Zmiana planu uchwała nr XXI/129/08 plan 33.
- 14) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany w jednostce „C” – Świerklany Górne. Uchwała Rady Gminy Świerklany z dnia 20.12.2004r Nr XXXII/187/04. Dz. U. W. Śl. Nr 12, z dnia 26.01.2005r. poz.288.
- 15) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany w jednostce „C” – Świerklany Górne. Uchwała Rady Gminy Świerklany z dnia 20.12.2004r. Nr XXXII/188/04. Dz. U. W. Śl. Nr 12, z dnia 26.01.2005r. poz.289.
- 16) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany w jednostce „C” – Świerklany Górne. Uchwała Rady Gminy Świerklany z dnia 20.12.2004r. Nr XXXII/189/04. Dz. U. W. Śl. Nr 12, z dnia 26.01.2005r. poz.290.
- 17) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany w jednostce „C” – Świerklany Górne. Uchwała Rady Gminy Świerklany z dnia 20.12.2004r. nr XXXII/190/04. Dz. U. W. Śl. Nr 12, z dnia 26.01.2005r. poz.291.
- 18) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany w jednostce „C” – Świerklany Górne. Uchwała Rady Gminy Świerklany z dnia 20.12.2004r. Nr XXXII/191/04. Dz. U. W. Śl. Nr 12, z dnia 26.01.2005r. poz.292.
- 19) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany w jednostce „B” – Świerklany Dolne. Uchwała Rady Gminy Świerklany z dnia 20.12.2004r. Nr XXXII/192/04. Dz. U. W. Śl. Nr 12, z dnia 26.01.2005r. poz.293.
- 20) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany w jednostce „B” – Świerklany Dolne. Uchwała Rady Gminy Świerklany z dnia 20.12.2004r. Nr XXXII/193/04. Dz. U. W. Śl. Nr 12, z dnia 26.01.2005r. poz.294.
- 21) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany w jednostce „A” – Jankowice. Uchwała Rady Gminy Świerklany z dnia 20.12.2004r. Nr XXXII/194/04. Dz. U. W. Śl. Nr 12, z dnia 26.01.2005r. poz.295
- 22) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany w jednostce „A” – Jankowice. Uchwała Rady Gminy Świerklany z dnia 20.12.2004 Nr XXXII/195/04. Dz. U. W. Śl. Nr 12, z dnia 26.01.2005r. poz.296. Zmiana planu uchwała nr XIV/91/07.
- 23) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany w jednostce „A” – Jankowice. Uchwała Rady Gminy Świerklany z dnia 20.12.2004r. Nr XXXII/196/04. Dz. U. W. Śl. Nr 12, z dnia 26.01.2005r. poz.297. Zmiany planu uchwały nr XIV/90/07.
- 24) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany w jednostce „B” – Świerklany Dolne. Uchwała Rady Gminy Świerklany z dnia 20.12.2004r. Nr XXXII/197/04. Dz. U. W. Śl. Nr 12, z dnia 26.01.2005r. poz.298.
- 25) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany w jednostce „B” – Świerklany Dolne. Uchwała Rady Gminy Świerklany z dnia 20.12.2004r. Nr XXXII/198/04. Dz. U. W. Śl. Nr 12, z dnia 26.01.2005r. poz.299.
- 26) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany w jednostce „B” – Świerklany Dolne. Uchwała Rady Gminy Świerklany z dnia 20.12.2004r. Nr XXXII/199/04. Dz. U. W. Śl. Nr 12, z dnia 26.01.2005r. poz.300.
- 27) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy w jednostce A – Jankowice, obszar A2. Uchwała Rady Gminy Świerklany z dnia 25.01.2006r. Nr XLVI/302/06. Dz. U. W. Śl. Nr 27 z dnia 10.03.2006r. poz. 834.
- 28) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany w jednostce „A” – Jankowice. Uchwała Rady Gminy Świerklany z dnia 29.03.2006r. Nr XLVII/309/06. Dz. U. W. Śl. Nr 66 z dnia 30.05.2006r. poz. 1773.
- 29) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany w jednostce „A” – Jankowice. Uchwała Rady Gminy Świerklany z dnia 29.03.2006r. Nr XLVII/310/06. Dz. U. W. Śl. Nr 66 z dnia 30.05.2006r. poz. 1774.

- 30) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany w jednostce „B” – Świerklany Dolne. Uchwała Rady Gminy Świerklany z dnia 17.05.2006r. Nr XLIX/319/06. Dz. U. W. Śl. Nr 71 z dnia 14.06.2006r. poz. 2010
- 31) Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Świerklany w jednostce „A” – Jankowice. Uchwała Rady Gminy Świerklany z dnia 07.12.2007r. Nr XIV/89/07. Dz. U. W. Śl. Nr 22 z dnia 08.02.2008r. poz. 52.
- 32) Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Świerklany w jednostce „A” – Jankowice. Uchwała Rady Gminy Świerklany z dnia 07.12.2007r. Nr XIV/90/07. Dz. U. W. Śl. Nr 22 z dnia 08.02.2008r. poz. 523.
- 33) Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Świerklany w jednostce „A” – Jankowice. Uchwała Rady Gminy Świerklany z dnia 07.12.2007r. Nr XIV/91/07. Dz. U. W. Śl. Nr 22 z dnia 08.02.2008r. poz. 52
- 34) Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Świerklany w jednostce „A” – Jankowice. Uchwała Rady Gminy Świerklany z dnia 24.06.2008r. Nr XXI/129/08. Dz. U. W. Śl. Nr 160 z dnia 28.08.2008r. poz. 3059.
- 35) Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Świerklany w jednostce „C” – Świerklany Górne. Uchwała Rady Gminy Świerklany z dnia 14.10.2009r. XXXIV/200/09 Dz. U. W. Śl. Nr 214 z dnia 03.12.2009r. poz. 3994
- 36) Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Świerklany w jednostce „B” – Świerklany Dolne. Uchwała Rady Gminy Świerklany z dnia 8 listopada 2010 r. Dz. U. W. Śl. Nr 11 z dnia 14.01.2011r. poz. 200.

Przesądzone obowiązującymi planami przeznaczenie terenów w ujęciu syntetycznym to:

1. Tereny komunikacji:

- 1) KA1- tereny krajowej drogi publicznej – autostrada A1,
- 2) KG1/2, KZ1/2, KD1/2 – Tereny dróg publicznych,
- 3) KLr – teren przebiegu drogi lokalnej,
- 4) Kar – teren przebiegu autostrady A1,
- 5) KP – tereny parkingów,
- 6) KK – Tereny komunikacji kolejowej.

2. Tereny zieleni:

- 1) WS – Tereny wód powierzchniowych,
- 2) Zop – Tereny zieleni osłonowej, parkowej jako obowiązujący kierunek aktywacji biologicznej obszarów zdegradowanych działalnością górnictwa,
- 3) Zo, ZO- tereny zielni niskiej, łąkowej,
- 4) Z- tereny zieleni urządzonej i półurządzonej,
- 5) R - Tereny rolnicze,
- 6) RP- tereny upraw polowych,
- 7) Zo- zieleń w strefie linii 110kV,
- 8) RS - tereny upraw ogrodniczych i sadowniczych,
- 9) RI, RLd - Tereny lasów i projektowanych dolesień,
- 10) RZ,W- – Tereny łąk i pastwisk z towarzyszącym ciekim wodnym,
- 11) ZL, Ls - Tereny lasów.

3. Tereny zabudowy:

- 1) MNU - Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z towarzyszącymi usługami,
- 2) MJ - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej,
- 3) MN, Mnj – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o niskiej intensywności,
- 4) MNjW – tereny zabudowy mieszkaniowej o podniesionej intensywności realizowanej w formach zorganizowanych na zasadach komercyjnych,
- 5) MNU/UC – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy usługowej centro twórczej,
- 6) UC- tereny zabudowy usługowej centro twórczej,
- 7) U, UHGR, UH – Tereny zabudowy usługowej; tereny usług handlu, gastronomii, komunikacji samochodowej i inne,
- 8) US - Tereny sportu i rekreacji,
- 9) UH - tereny zabudowy usługowej handlu,
- 10) UK –tereny usług kultury i rekreacji,
- 11) UO- tereny zabudowy usługowej oświaty,
- 12) UA- tereny zabudowy usługowej administracji,
- 13) UR - tereny usług rzemiosła,

- 14) UK/ZC - tereny usług kultu religijnego i cmentarza,
 - 15) RU - Teren obsługi produkcji w gospodarstwach leśnych (leśniczówka).
4. Tereny przemysłu i poprzemysłowe, infrastruktury
- 1) PU – Tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i usług,
 - 2) P,UR - Teren przemysłu nieuciążliwego i rzemiosła,
 - 3) PG/H – tereny składowania odpadów pogórnictwa,
 - 4) PZUC - tereny obiektów i urządzeń produkcyjnych oraz usług komercyjnych,
 - 5) K- tereny oczyszczalni ścieków,
 - 6) G- tereny infrastruktury technicznej gazownictwa,
 - 7) PG/ZL- tereny rekultywacji.

Planowane przeznaczenie tworzy strukturę przestrzenną gminy:

- w Jankowicach – pasma zabudowy mieszkaniowo- usługowej wypełniają obszar pomiędzy drogą powiatową oraz ul. Kościelną oraz pomiędzy droga wojewódzką – ul . Świerklańską i ul. Polną, oraz tereny zabudowy produkcyjno – usługowej na południe od KWK Jankowice,
- w północnej części sołectwa na terenach poprzemysłowych (hałd) oraz wokół zbiornika Podkościele wyznaczono nowe tereny sportu i rekreacji,
- utrzymane zostały tereny rolnicze w centralnej części gminy,
- w Świerklanach – pasma zabudowy wypełniają obszary pomiędzy drogami wojewódzkimi ul. Rybnicka i Wodzisławską oraz w kierunku wschodnim do autostrady,
- w rejonie przebiegu autostrady oraz węzła wyznaczono nowe tereny produkcyjno – usługowe,
- w części południowo- wschodniej utrzymano tereny otwarte rolnicze i łąki oraz obudowane zielenią tereny doliny dopływu Szotkówki.

Według stanu na koniec 2017 roku na terenie gminy obowiązuje 5 uchwał w sprawie uchwalenia miejscowych planów zagospodarowania. Wszystkie zostały sporządzone w oparciu o przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2017.1073 z późn. zm.).

Tabela 1 Wykaz obowiązujących planów miejscowych

Nr	nazwa pełna planu	data uchwalenia planu	dziennik urzędowy
1.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Świerklany w jednostce „A” - Jankowice	UCHWAŁA NR XXXII-194-2004 RADY GMINY ŚWIERKLANY z dnia 20 grudnia 2004r.	Dz.U.Woj.Śl. nr 12 poz.295 z dnia 26.01.2005r.
2.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Świerklany w jednostce „C” Świerklany Górne	UCHWAŁA NR 171/XXVI/17 RADY GMINY ŚWIERKLANY z dnia 3 stycznia 2017 r.	Dz.U.Woj.Śl. 13.01.2017r. Poz. 411
3.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Świerklany w jednostce „B” Świerklany Dolne – Etap I	UCHWAŁA NR 172/XXVI/17 RADY GMINY ŚWIERKLANY z dnia 3 stycznia 2017 r.	Dz.U.Woj.Śl. 13.01.2017r. Poz. 412
4.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Świerklany w jednostce „B” Świerklany Dolne - Etap II	UCHWAŁA NR 215/XXXV/17 RADY GMINY ŚWIERKLANY z dnia 28 września 2017 r.	Dz.U.Woj.Śl. 03.10.2017r. Poz. 5188
5.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Świerklany w jednostce „A” Jankowice – Etap I	UCHWAŁA NR 204/XXXI/17 RADY GMINY ŚWIERKLANY z dnia 22 czerwca 2017 r.	Dz.U.Woj.Śl. 26.06.2017r. Poz. 3805

1.2. Użytkowanie gruntów.

Tab. 1 Bilans terenu- stan istniejący

1.	TERENY WEDŁUG INWENTARYZACJI	POWIERZCHNIA W HA	STRUKTURA W %
2.	TERENY ZAINWESTOWANE	430,51	17,80
3.	Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej o niskiej intensywności	0,50	0,02
4.	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i mieszkaniowo- usługowej	345,68	14,30
5.	Tereny zabudowy usługowej na działkach wydzielonych (łącznie UA, UO, UZ, U, UH, UR, UK, UG itp.)	36,59	1,51
6.	Tereny obiektów produkcyjnych, składow, magazynów i usług	43,11	1,78
7.	Tereny zabudowy usługowej sportu	4,63	0,19

8.	TERENY OTWARTE	1 343,67	55,59
9.	Tereny zieleni urządzonej i cmentarze	2,28	0,09
10.	Tereny nieużytków i hałd	106,84	4,42
11.	Tereny sadów i ogrodów	67,82	2,77
12.	Tereny rolnicze(grunty orne , łąki i pastwiska)	684,50	28,32
13.	Tereny lasów	473,46	19,59
14.	Tereny wód powierzchniowych	8,77	0,36
15.	TERENY KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY	642,82	26,60
16.	Tereny autostrady A1	48,09	2,00
17.	Tereny autostrady A1 w budowie	56,77	2,36
18.	Tereny dróg publicznych	522,89	21,63
19.	Tereny parkingów i urządzeń komunikacji samochodowej	3,92	0,16
20.	Tereny infrastruktury technicznej	11,15	0,46
21.	TERENY OGÓŁEM	2 417,00	100,00

Struktura funkcjonalno - przestrzenna Gminy Świerklany charakteryzuje się dominacją terenów rolnych i leśnych, stanowiących prawie 48% jej powierzchni, następnie dużym udziałem terenów komunikacji - 26,02%, w tym autostrady A1. Tereny zainwestowane zajmują 17,70% powierzchni gminy.

1.3. Uzbrojenie terenu

Teren gminy uzbrojony jest we wszystkie niezbędne urządzenia i sieci infrastruktury technicznej z możliwością ich włączenia lub przebudowy według potrzeb wynikających z przewidywanych kierunków zagospodarowania terenów.

Opis stanu infrastruktury przedstawiono w rozdziale III ust.13 - „Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopień uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami”.

2. Stan ład przestrzennego

2.1. Struktura przestrzenna gminy

Gmina zajmuje obszar 2 417 ha, w tym „Jankowice” zajmują 1125 ha, Świerklany Dolne – 732 ha, a Świerklany Górne – 560 ha.

Dominujące w układzie gminy są osie komunikacyjne dróg wojewódzkich:

- nr 929 - relacji Rybnik - Świerklany Górne w ciągu ul. Rybnickiej i Świerklańskiej;
- nr 930 - relacji Świerklany Dolne - Mszana, w ciągu ul. 9 - go Maja;
- nr 932 - relacji Żory - Świerklany Górne- Świerklany Dolne - Wodzisław Śląski w ciągu ul. Wodzisławskiej, Kościelnej i Żorskiej;

Teren gminy jest niezwykle urozmaicony poprzez liczne wzniesienia i wąwozy. Należy do rzadkości na ziemi rybnicko-wodzisławskiej.

Zabudowa mieszkaniowa w formie zabudowy jednorodzinnej tworzy ciągi wzdłuż istniejących dróg tworząc dwa duże zespoły zabudowy: w części północnej Jankowice oraz w części południowej zespół zabudowy Świerklan Górnych i Dolnych. Te dwa zespoły łączą się wzdłuż drogi Rybnik - Świerklany, i są rozdzielone równoleżnikowym pasem lasów Podlesie i Królewak na pograniczu Świerklan, Jankowic i Markłowic, który stanowi charakterystyczny element struktury przestrzennej gminy.

Zabudowa produkcyjno – usługowa zlokalizowana jest wzdłuż przebiegającej centralnie przemysłowej linii kolejowej.

Znaczną część obszaru gminy stanowią zlokalizowane w środkowej i południowo - wschodniej części gminy tereny rolne oraz lasy.

W istniejącym zagospodarowaniu dolina rzeki Szotkówki i Potoku Chwałowickiego są w większości zabudowane.

Elementem dysharmonijnym w krajobrazie gminy Świerklany są zlokalizowane w części północnej, północno – zachodniej i południowo – wschodniej przy granicy gminy z sąsiadującymi gminami cztery zwalowiska pogórnice.

Nowym elementem struktury przestrzennej gminy jest przebiegająca przez południowo – wschodnią jej część autostrada A1 wraz z węzłem zlokalizowanym na skrzyżowaniu z drogą wojewódzką nr 932 przy granicy z miastem Żory.

2.2. Ocena ład przestrzennego

Strukturę osadniczą gminy Świerklany tworzą historycznie i administracyjnie trzy wsie: Jankowice Rybnickie, Świerklany Dolne i Świerklany Górne. Są to duże, zurbanizowane wsie o charakterze podmiejskim, charakteryzuje je złożona struktura wewnętrzna. W obrębie każdej wsi wyróżnić można szereg jednostek osadniczych, które odróżniają się nazwą bądź odrębnością przestrzenną. Silnie rozbudowaną strukturą cechują się Jankowice Rybnickie i Świerklany Dolne.

W znacznie mierze zabudowę wsi stanowi budownictwo jednorodzinne z pozostałościami zabudowy typu zagrodowego. Wiele obiektów przemysłowych, głównie szybów pomocniczych, baz i składów okolicznych kopalń węgla kamiennego, powstało w wyniku urbanizacji miejscowości.

Strukturę osadniczą gminy tworzą dwa duże zespoły zabudowy: w części północnej Jankowice oraz w części południowej zespół zabudowy Świerklan Górnych i Dolnych. Te dwa zespoły łączą się wzdłuż drogi Rybnik - Świerklany, rozdzielone równoleżnikowym pasem lasów na pograniczu Świerklan, Jankowic i Markłowic, który stanowi charakterystyczny element struktury przestrzennej gminy.

Liczne szkody górnicze w obrębie gminy powodują, że układ osadniczy Jankowic cechuje się znaczną labilnością. Obecnie zauważa się całkowity zanik zabudowy w północnej części wsi na pograniczu z Chwałowicami. Prognozować można, iż ze względu na intensyfikację deformacji terenu podobne zjawisko obserwować będzie można w środkowej części wsi w rejonie ul. Kościelnej. Jest to przyczyną koncentracji zabudowy wzdłuż drogi Rybnik - Świerklany na południe od jej skrzyżowania z drogą Boguszowice - Radlin, czyli w rejonach mniej narażonych na szkody górnicze.

Podobny proces urbanizacji wsi w postaci rozwoju liniowych układów zabudowy widoczny jest w rejonie Świerklan Górnych i Dolnych. Pierwotnie były to słabo wykształcone wsie łańcuchowe, zlokalizowane w rejonie wachlarzowato rozłożonych dolin i wąwozów źródłkowych odcinków Szotkówki.

Gmina jest przykładem wielodrożnego układu, który wywodzi się z osadnictwa łańcuchowego, typowego dla obszarów o urozmaiconej rzeźbie terenu, obecnie jednak znacznie przeobrażonego. Dla tego typu zabudowy charakterystyczne jest znaczne rozrzedzenie zabudowy. W Jankowicach bok głównego trzonu osadniczego wsi występuje szereg rozproszonych siedlisk Michałkowic, Podlesie, Moczydła i Podkościela. Obecnie budynki jednorodzinne zastąpiły dawną zabudowę zagrodową. Znaczny wpływ na kształt wsi miała lokalizacja dawnych folwarków i dworów.

3. Stan środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego

3.1. Stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.

Grunty zagospodarowane rolniczo (orne, łąki i pastwiska) zajmują około 30% całej powierzchni gminy, z czego 28,4% to grunty orne. Na terenie gminy najliczniej reprezentowane są gleby klasy III b - są to gleby średnio dobre, dominują one w Świerklanach Górnych oraz gleby klasy IV a - gleby średnie występujące na terenie Świerklan Dolnych. Grunty te reprezentują głównie dwa kompleksy glebowo - rolnicze: pszenno dobry oraz pszenno wadliwy. Poza nimi znaczną rolę odgrywają kompleksy żytnie - dobry i słaby. Na terenie Jankowic i Świerklan Dolnych sporadycznie występuje kompleks zbożowo - pastewny słaby. Grunty orne najniższych klas bonitacyjnych IV b, V i VI przeważają na terenie Jankowic, gdzie dominują dwa kompleksy żytni dobry i słaby.

Na terenie gminy nie występują użytki najwyższych klas bonitacji. Około 14% użytków stanowią użytki klasy III, najwięcej na terenie Świerklan Górnych. Najliczniej reprezentowane są użytki zielone klasy IV, które dominują na terenie Świerklan Dolnych. Użytki najniższej, VI klasy jakości, zlokalizowane są przede wszystkim w Jankowicach Rybnickich.

Prawie 2,77% gruntów rolnych gminy zajętych jest przez sady, usytuowane przede wszystkim w północnej części gminy, w Jankowicach.

Potencjalnie najlepsze warunki produkcji rolniczej panują na terenie Świerklan Górnych. Możliwość taką zapewnią zdecydowana przewaga użytków rolnych o najwyższej klasie bonitacji (14% gruntów ornych i 38% użytków zielonych w stosunku do całkowitej powierzchni ziemi zagospodarowanej rolniczo). Znacznie mniej użytków rolnych występuje w Świerklanach Dolnych a najniższym procentowym udziałem użytków rolnych odznaczają się Jankowice Rybnickie, gdzie odpowiednio grunty orne zajmują około 6% tamtejszych użytków, trwałe użytki zielone zajmują natomiast powierzchnię około 2,4%.

Lasy na terenie gminy zajmują około 19,7% ogólnej powierzchni, tj. 471 ha (według inwentaryzacji), z czego większość pozostaje w administracji Lasów Państwowych, Nadleśnictwo Rybnik, Obręb Rybnik, a pozostałe stanowią lasy prywatne.

Do największych kompleksów leśnych na obszarze gminy zaliczyć można występujące w jej północno - zachodniej części: Las Jankowice, Las Podlesie (z naturalnym źródłem zwanym Studzienką), Las Królewski (najatrakcyjniejszy krajobrazowo, z dużą grupą wiekowych okazów buków) oraz Las Blicherski. Wymienione obszary leśne są pozostałościami dawnej Puszczy Pszczyńsko - Raciborskiej, jednak obecnie widoczne są w nich wpływy presji antropogenicznej.

Na terenie gminy przeważają siedliska lasu mieszanego świeżego i boru mieszanego. Na obszarach zdegradowanych dominuje sosna (*Pinus sylvestris*), brzoza brodawkowata (*Betula pendula*), topola osika (*Populus tremula*), olcha (*Alnus sp.*) i świerk (*Picea abies*).

Ze względu na zróżnicowanie rzeźby terenu kompleksy leśne Królewski i Jankowice są zbiorowiskami zróżnicowanymi pod względem siedliskowym i florystycznym. Niektóre z płatów występujących w tych

lasach noszą cechy zespołu kwaśnej buczyny niżowej. W miejscach tych drzewostan stanowią wiekowe buki z domieszką innych gatunków na przykład takich jak sosna, brzoza, dąb szypułkowy (*Quercus robur*), czy świerk.

Drzewostan o charakterze kwaśnej buczyny występuje ponadto lokalnie w lasach Blicherskim i Podlesie. Obszarami cennymi pod względem przyrodniczym są również liczne, rozdrobnione fragmenty lasów prywatnych w głęboko wciętych dolinach potoków: Pszczyński, Potoku Chwałowickiego i Potoku Radziejowskiego, zlokalizowane w południowej i środkowej części gminy. W pobliżu siedlisk wodnych na obszarze gminy lokalne zadrzewienia tworzą min. wierzyby (*Salix sp.*) oraz olsze (*Alnus sp.*).

3.2. Stan środowiska oraz wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego.

Charakterystyka warunków przyrodniczych

Według podziału na jednostki fizyczno - geograficzne J.Kondrackiego (2000), teren gminy znajduje się w obrębie Wyżyny Śląskiej:

- podprowincja Wyżyna Śląsko - Krakowska (341),
- makroregion Wyżyna Śląska (341.1),
- mezoregion Płaskowyż Rybnicki (341.15).

Niemal cały obszar gminy, poza północno-wschodnią częścią Świerklan Górnych, znajduje się w obrębie obszarów górniczych kopalń węgla kamiennego. Są to:

- w części północnej w obrębie Jankowic - Obszary Górnicze „Chwałowice” i „Jankowice”, eksploatowane przez kopalnię „Jankowice” i „Chwałowice”,
- w części południowo-zachodniej - Obszar Górniczy „Radlin I”, eksploatowany przez kopalnię „Marcel” i kopalnię „Jankowice”,
- w części południowej i wschodniej - Obszary Górnicze Szeroka i Borynia, eksploatowany przez kopalnię „Borynia-Zofiówka”.

Cały obszar gminy objęty jest terenami i obszarami górniczymi ustanowionymi dla eksploatacji pokładów węgla kamiennego oraz metanu pokładów węgla. Są to tereny górnicze i obszary górnicze:

- Chwałowice I,
- Jankowice,
- Jankowice - Wschód,
- Radlin I,
- Szeroka I,
- Żory I

Konsekwencją tego podziału jest zróżnicowane ukształtowanie terenu, gdzie dominują pagórki o stosunkowo stromych stokach, doliny potoków czasami tworzą formy parowów. Główną doliną, Dolina Szotkówki, jest stosunkowo szeroka i płaskodenna. Obejmuje ona południowe tereny Świerklan Górnych i Dolnych, opadając ku niżej położonej Dolinie Olzy. Dolinki w rejonie Jankowic opadające w kierunku północnym są znacznie płytsze i mają łagodniejsze zbocza.

Budowa geologiczna

Obszar gminy Świerklany w całości położony jest na obszarze dużej i ważnej jednostki geologiczno - gospodarczej jaka jest Górnos Śląskie Zagłębie Węglowe. Jest to obszar o bardzo skomplikowanej budowie geologicznej, leży on bowiem w strefie tektonicznej nasunięć ortowskiego i michałkowickiego, w strefie zaburzonych tektonicznie utworów węglonośnych karbonu górnego.

Na obszarze gminy utwory te tworzą nieckę chwałowicką, strukturę fałdowo - nasunięciową o biegu NEN - SWS. Taki układ strukturalny karbonu determinuje po części granice obszarów górniczych tutejszych kopalń węgla kamiennego.

Na terenie gminy występujące utwory karbonu reprezentują serię paraliczną, górnos Śląską serię piaskowcową i serię mułowcową.

Seria paraboliczna zaliczana do namuru A, o maksymalnej miąższości ponad 3000m, to pakiet utworów klastycznych, różnoziarnistych od iltowców do zlepieńców, pochodzenia lądowego z wkładkami iltowców morskich zawierające skamieniałe fragmenty fauny mięczaków. W obrębie tych utworów występują liczne pokłady węgla kamiennego średnich grubościach 1,0 - 1,5m.

Seria mułowcowa to kompleks osadów mułowcowo - iltowcowych z warstwami piaskowców, rzadziej zlepieńców i pokładami węgla, których grubość tylko lokalnie przekracza 3,0m.

Spąg węglonośnej serii karbońskiej przyjmuje się na głębokości około 1000 m tj. na głębokości, do której istnieją techniczne możliwości eksploatacji węgla kamiennego i dokumentowane są jego złoża. Strop utworów karbońskich występuje na wysokościach od 50m.p.p.m do 200 - 250 m.p.p.m.

Na całym obszarze gminy utwory karbońskie pokryte są iłowcami trzeciorzędowymi lokalnie zawierającymi wkładki soli kamiennej. Są one udokumentowane w formie złoża poza granicami gminy. W obrębie utworów trzeciorzędowych nie stwierdzono występowania złóż kopalin.

Utwory czwartorzędowe występują na obszarze całej gminy. Reprezentowane są one przez osady zlodowaceń południowopolskiego i środkowopolskiego. Są to gliny, piaski i lessy, z których na terenie gminy znaczenie gospodarcze mogą mieć tylko piaski.

Rzeźba terenu

Naturalna rzeźba obszaru gminy jest urozmaicona. Na stopień zróżnicowania rzeźby terenu wpływa występowanie na powierzchni utworów lessowych i lessopodobnych podatnych na erozję, zaleganie bogatych, intensywnie eksploatowanych złóż węgla kamiennego oraz wododziałowe położenie gminy, w strefie wododziały Wisły i Odry.

Przez teren gminy przechodzi pas najwyższych wzniesień Płaskowyżu Rybnickiego. Teren wznosi się w kierunku południowym. Najwyżej położona jest południowo - wschodnia część gminy obejmująca Świerklany Górne, gdzie najwyższe wzniesienia osiągają wysokość ponad 290 m.n.p.m.

Południowa i środkowa część gminy charakteryzuje się stosunkowo gęstą siecią głęboko wciętych dolin i wąwozów, które rozdzielają południową część gminy na szereg izolowanych grzbietów.

Najniżej położona jest dolina potoku Szotkówka (nieco powyżej 240 m. n.p.m.). Różnice wysokości dochodzą na terenie gminy do 50 m, przy czym największe deniwelacje występują w części południowej, na terenie Świerklan Dolnych.

Klimat

Na warunki klimatyczne w gminy Świerklany ma wpływ bliskość Bramy Morawskiej oraz położenie kompleksu leśnego Beskidu Śląskiego i pobliskich lasów rybnicko - pszczyńskich.

Klimat Świerklan cechuje duża zmienność i aktywność atmosferyczna, która jest wynikiem ścierania się wpływów kontynentalnych i oceanicznych. Swobodny przepływ wilgotnych i ciepłych mas powietrza z południa poprzez Bramę Morawską powoduje, iż Świerklany pod względem klimatycznym wyróżniają się od centralnych i północnych terenów województwa śląskiego.

Odrębność ta zaznacza się w wyraźnym ociepleniu, przedłużeniu okresu wegetacyjnego oraz zwiększoną częstotliwością opadów atmosferycznych.

Lato, liczone od temperatury powyżej 15°C, trwa 100 dni w roku, zaś dni mroźnych w gminie przypada od 20 do 40 w roku, a dni z przymrozkami od 100 do 130 w roku. Na terenie gminy występuje średnio od 40 do 55 dni w roku z pokrywą śnieżną.

Na terenie gminy przeważają wiatry z sektora południowo - zachodniego. Stanowią one około 60% wiatrów w ciągu roku, w tym blisko 20% to wiatry wiejące od strony bramy Morawskiej, czyli z kierunku południowo - zachodniego. Powoduje to, że klimat jest dość łagodny. Około 15% stanowią ciche atmosferyczne. Roczna suma opadów na obszarze gminy zamyka się w granicach 800 mm. Najwyższe sumy opadów odnotowywane są w lipcu (średnio 118 mm), natomiast najniższe w styczniu (średnio 35 mm). Średnia wilgotność względna powietrza wynosi około 80%

Dla zasobności wodnej obszaru ma jednak większe znaczenie nie bezwzględna wartość opadów, ale rodzaj i rozkład opadów w roku. W naszej strefie klimatycznej normą jest, iż znacznie mniejsze opady w postaci śniegu występują w okresie zimowym. Przy niskich temperaturach gruntu opady te są akumulowane i następnie w okresie roztopów stosunkowo szybko spływają powodując znacznie wyższe stany wody niż wysokie opady letnie. Są one również bardziej efektywne w przypadku zasilania wód gruntowych i odbudowy podziemnych zasobów wodnych. Warunkiem jest jednak występowanie zimą dodatnich temperatur, które będą powodowały odwilże i brak przemarznięcia wierzchniej warstwy gruntu.

Wody powierzchniowe

Gmina Świerklany położona jest w strefie wododziały Wisły i Odry. Położenie w strefie wododziałowej powoduje, iż stanowi ona obszar źródłkowy ze stosunkowo gęstą siecią krótkich, górnych odcinków cieków.

Na terenie gminy Świerklany znajdują się źródłiska Potoku Radziejowskiego (dwa źródła), Potoku Chwałowickiego (jedno źródło) oraz rzeki Szotkówki (cztery źródła). Są to:

- Źródło „Boże Ciało” w Jankowicach przy sanktuarium,
- Źródło w Jankowicach przy ul. Liściastej,
- Źródło w Jankowicach przy ul. Nowej,
- Źródło w Świerklanach przy ul. Wiejskiej,
- Źródło w Świerklanach przy ul. Ks.Ligonia,
- Źródło w Świerklanach przy ul. Gogołowskiej,
- Źródło w Świerklanach przy ul. Szklarnia (źródło w lesie).

Niemal cała gmina (96% powierzchni) należy do dorzecza Odry, wyjątek stanowi południowo – wschodnia część, która leży w dorzeczu Wisły, odwadniana przez rzekę Pszczynekę.

Wododział pomiędzy zlewniami Rudy i Szotkówki (zalewnia II rzędu Odry) przebiega północnym skrajem Świerklan Górnych oraz zalesionym grzbieciem pomiędzy Jankowicami, Świerklanami i Markłowicami.

Obszar gminy położony jest w zlewniach trzech rzek: Rudy, Szotkówki oraz Pszczyнки.

Szotkówka - jest główną rzeką gminy Świerklany. Obszar źródłowy tej rzeki znajduje się na terenie gminy, płynie w kierunku południowym, jest prawobrzeżnym dopływem Olzy (dział wodny II rzędu rzeki Odry), będącej prawym dopływem Odry. Odwadnia cały obszar Świerklan Górnych i Dolnych. Zlewnia Szotkówki obejmuje niespełna 42% powierzchni gminy. Powierzchnia zlewni wynosi 108,2 km²

Potok Radziejowski – jest lewobrzeżnym dopływem Nacyny (dział wodny III rzędu rzeki Odry), która z kolei jest lewym dopływem Rudy (dział wodny II rzędu rzeki Odry), będącej prawobrzeżnym dopływem Odry. Na terenie gminy płynie w kierunku północno – zachodnim. Potok ten wraz z Potokiem Chwałowickim, odwadnia teren Jankowic. Ich zlewnia w obrębie gminy obejmuje obszar około 984 ha.

Kłokocinka - na terenie gminy znajduje się tylko źródłowa część tego potoku, który płynie w kierunku północno – wschodnim. Jest on lewobrzeżnym dopływem Rudy (dział wodny II rzędu rzeki Odry), będącej prawym dopływem Odry. Wraz z potokiem Boguszowickim odwadnia północno – wschodnią część gminy, ich zlewnia w obrębie gminy liczy około 325 ha).

Borynia – potok mający swoje źródło w najbardziej na wschód wysuniętej części Świerklan Dolnych (Brychówce), płynie w kierunku południowo – wschodnim, jest prawobrzeżnym dopływem Pszczyнки (dział wodny II rzędu rzeki Wisły), która z kolei jest lewobrzeżnym dopływem górnej Wisły.

Na terenie gminy powierzchniowe wody stojące, w postaci bezodpływowych zbiorników wodnych, występują głównie w postaci niewielkich zbiorników pochodzenia antropogenicznego. Powstały one głównie, w północnej części terenu, w sołectwie Jankowice Rybnickie, w związku z intensywną działalnością wydobywczą węgla kamiennego kopalń „Chwałowice” i „Jankowice”. Szkody górnicze na terenie gminy powodują powstawanie niecek, które wypełniają się płytko zalegającymi wodami gruntowymi oraz wodami opadowymi i ze spływów terenowych lub też zasilane są ze źródeł podziemnych. Wielkość tych zbiorników (powierzchnia i ilość wód) jest zmienna z uwagi na prowadzoną działalność górniczą systemem ścianowym na zawał lub systemem filarowym na zawał stropu. Dotychczasowa działalność górnicza spowodowała obniżenia dochodzące do 20 m w dolinach Potoków Chwałowickiego i Radziejowskiego. Przewiduje się dalsze obniżanie się terenu rzędu 10 – 14 m do roku 2015. Może to spowodować powstanie nowych zalewisk.

Największym zbiornikiem wód stojących jest zbiornik - zalewisko Podkościele. Jakość wody w tym zalewisku charakteryzuje się wysokim stopniem czystości.

Zbiornik Podkościele powstał w wyniku osiadania terenu na skutek podziemnej eksploatacji węgla kamiennego w rejonie źródłowym Potoku Podkościele, który jest prawobrzeżnym dopływem Potoku Radziejowskiego. Powierzchnia zbiornika wynosi około 4,1 ha. Średnia głębokość zbiornika wynosi około 0,9m. Zwierciadło wody utrzymywane jest sztucznie na rzędnej 237,0 m.n.p.m., poniżej rzędnej dna potoku Podkościele.

Wody podziemne

W obrębie gminy Świerklany poziomy wodonośne występują w utworach: czwartorzędowych, trzeciorzędowych (miocen) oraz karbońskich.

Czwartorzędowe piętrowe wodonośne – zbudowane jest z piasków, żwirów różnoziarnistych i pospótek. W profilu piętrowe wodonośnego czwartorzędu występuje na ogół od jednego do trzech poziomów wodonośnych podzielonych warstwami glin zwalowych lub iłów. Poziom ten ma zmienne warunki zasilania. Wydajność potencjalna tych poziomów wynosi od kilku do kilkunastu m³/h, przy znacznych, na ogół, depresjach. Wody tego poziomu ujmowane są płytkimi studniami gospodarskimi. Jedynym większym ujęciem w tym rejonie (poza obrębem gminy Świerklany) jest czwartorzędowe ujęcie w miejscowości Boguszowice, w obrębie Zakładu Górniczego KWK „Jankowice”. Wydajność potencjalna tego ujęcia wynosi 14,5 m³/h, przy depresji 5,4 m (A. Rózkowski, A. Chmura, 1996). Stwierdzone zwierciadło wód czwartorzędowych jest przeważnie swobodne, niekiedy lekko napięte. Zwierciadło zalega na różnych głębokościach, które uzależnione są od budowy geologicznej, warunków litologicznych, morfologii terenu oraz czynników antropogenicznych. Waha się od kilkudziesięciu centymetrów w dolinach potoków i w strefach maksymalnego osiadania do kilku metrów na wyniesieniach i do kilkunastu metrów na wysoczyznach. Zazwyczaj występuje płytko od 2 do 5 m.p.p.g. Kierunki spływu wód w czwartorzędowym zbiorniku wód podziemnych są zgodne z kierunkami spływu wód powierzchniowych.

Trzeciorzędowe piętrowe wodonośne – jest związane z piaszczystymi i pylastymi utworami, występującymi pomiędzy nieprzepuszczalnymi utworami serii ilastej w formie mniej lub bardziej rozległych soczew. Miąższość utworów uważanych za wodonośne jest bardzo zróżnicowana i zmienia się od kilku centymetrów do kilkudziesięciu metrów. Rozprzestrzenienie tego piętrowe wodonośnego jest bardzo

ograniczone. Utwory trzeciorzędowe w przewodzie zbudowane z serii ilastych można uznać jako nieprzepuszczalne, izolujące utwory karbonu przed infiltracją wód czwartorzędowych.

Karbońskie poziomy wodonośne – są związane z występowaniem przepuszczalnych utworów w warstwach: serii mułowcowej, górnośląskiej serii piaskowcowej oraz serii para licznej. Są to przepuszczalne piaskowce, żwiry i zlepieńce zalegające na różnych głębokościach i posiadają miąższość od kilku do kilkunastu metrów. Poziomy karbońskie nie mają znaczenia użytkowego.

Utwory czwartorzędu, które pokrywają obszar całej gminy Świerklany, są reprezentowane przez osady zlodowaceń południowo i środkowopolskiego. Osady te wykształcone są w postaci: glin zwałowych, piasków, żwirów, pospółek i lessów. Są to utwory przepuszczalne bądź półprzepuszczalne co powoduje łatwe przenikanie zanieczyszczeń z powierzchni do poziomów wodonośnych. W związku z tym odporność wód na zanieczyszczenia przemysłowe, bytowe i rolnicze jest niewielka. Wody, zwłaszcza płytkie, występujące w pierwszym poziomie wodonośnym narażone są w pierwszej kolejności na zanieczyszczenia infiltrujące z powierzchni.

W północnej części gminy udokumentowany jest Lokalny Zbiornik Wód Podziemnych nr 345 „Rybnik” o typie porowym.

W północnej części gminy Świerklany w podłożu zalega czwartorzędowy Główny Zbiornik Wód Podziemnych (GZWP) nr 345 Rybnik, wymagający ochrony, dlatego też utworzono dla niego Obszar Najwyższej Ochrony (ONO) i Obszar Wysokiej Ochrony (OWO).

W granicach gminy zbiornik ten znajduje się w strefie najwyższej ochrony (ONO).

Ochrona walorów przyrodniczych

Ochrona dotyczy przede wszystkim walorów przyrodniczych prawnie chronionych.

Na terenie gminy Świerklany znajdują się stanowiska drzew objętych statusem pomnika przyrody. Są to:

- Buk zwyczajny - Świerklany Górne, ul. Kościelne,
- Dąb szypułkowy - Świerklany, ul. Akacjaowa,
- Dąb szypułkowy - na granicy pomiędzy ul. Świerklańską 93b a ul. Świerklańską 92,
- Grupa drzew - „Jankowice”, ul. Bema, na terenie PUH - Spółdzielnia Rolnicza Świerklany. W skład tej wielogatunkowej grupy wchodzi głównie drzewa liściaste, a w tym: 3 lipy drobnolistne (*Tilia cordata*), 7 dębów szypułkowych (*Quercus robur*), 6 buków zwyczajnych (*Fagus sylvatica*), 3 graby zwyczajne (*Carpinus betulus*), 2 klony zwyczajne (*Acer platanoides*) i kasztanowiec zwyczajny (*Aesculus hippocastanum*). Jedynym drzewem iglastym jest sosna wejmutka (*Pinus strobus*).

Drzewa te znajdują się na terenie „Parku Teofila” w Jankowicach, przy ul. Bema zajmującego powierzchnię ok. 18 arów. Jest to park ze starym, cennym drzewostanem, zlokalizowany w centrum wsi, na terenie bardzo zdegradowanym przez szkody górnicze. Oprócz walorów dendrologicznych jest też cennym dziedzictwem historycznym i kulturowym wsi – zadrzewienie jest pozostałością po parku w otoczeniu byłego dworu rodziny Wolff.

Na terenie gminy Świerklany znajdują się kompleksy leśne posiadające status lasów ochronnych – pozostające w administracji Lasów Państwowych, Nadleśnictwo Rybnik, Obręb Rybnik. Dla tych terenów zostały opracowane Plany Urządzenia Lasów. Powierzchnia tych lasów wynosi ok. 282ha (stan 2008r).

Do największych kompleksów leśnych na obszarze gminy należą występujące w jej północno - zachodniej części - Las Jankowice, Las Podlesie (z naturalnym źródłem zwanym Studzienką), Las Królewia (najatrakcyjniejszy krajobrazowo, z dużą grupą wiekowych okazów buków) oraz Las Blicherski. Wymienione obszary leśne są pozostałością dawnej Puszczy Pszczyńsko – Raciborskiej, jednak obecnie widoczne są w nich wpływy presji antropogenicznej.

Przyrodniczo wartościowymi obszarami na terenie gminy oprócz lasów i terenów upraw są także łąki np. wokół bezimiennego cieku płynącego po północnym skraju Lasu Stałki oraz wilgotne łąki w dolinie Szotkówki, w okolicach ul. Stawowej, wraz ze stanowiskiem ściśle chronionego skrzypu olbrzymiego (*Equisetum telmateia*) znajdującym się przy ul. Głogowskiej.

Na terenach otwartych w sąsiedztwie lasów oraz w dolinach cieków wodnych wykształciły się płaty łąk świeżych i wilgotnych.

Ponadto w wielu miejscach biologicznie czynnych na obszarze gminy zaobserwować można ekspansję obcych (w tym inwazyjnych) gatunków roślin.

W granicach gminy znajdują się liczne tereny zieleni urządzonej. Stanowią one pozostałość zieleni parkowej, zieleni przydrożnych alei, a także zieleni przykościelnej i cmentarnej. Uzupelnione są one o tereny zielone w obszarach zurbanizowanych (urządzone ogródki przydomowe) oraz rozproszone przydrożne zadrzewienia.

Do walorów przyrodniczych gminy zaliczyć należy omówione wyżej cenne zespoły roślinne. Wzbogacają one system ekologiczny gminy, zwiększają jej różnorodność biologiczną oraz mają zasadnicze znaczenie dla utrzymania stabilności ekosystemów.

Na szczególną uwagę zasługują także występujące w krajobrazie ziemi świerklańskiej ekosystemy wodne obejmujące rzeki, potoki i strumyki. Główną rzeką Świerklan jest Szotkówka, która płynie na terenie gminy w kierunku południowym. Leży ona w zlewni Olzy i dorzeczu rzeki Odry. W dolinie tej rzeki i jej dopływów występują stawy hodowlane.

W północnej części Jankowic znajduje się wiele bezodpływowych zbiorników wodnych, które powstały w wyniku osiadania gruntu i wypływu wód gruntowych na powierzchnię. Występowanie tych zbiorników jest efektem ubocznym działalności górniczej kopalni „Chwałowice” i „Jankowice”. Największym zbiornikiem wodnym jest zalewisko Podkościele. Jakość wód w zbiorniku jest stosunkowo wysoka, a sam zbiornik i teren wokół niego odznacza się wysokimi walorami krajobrazowymi. Aktualnie zbiornik pełni funkcję rekreacyjną.

Zachowanie i wzbogacenie ekosystemów wodnych przyczyni się znacznie do utrzymania różnorodności biologicznej gminy - zachowane zostaną siedliska dla gatunków stale bądź okresowo związanych ze środowiskiem wodnym. Ważnym elementem ochrony ekosystemów wodnych, poza zaniechaniem działań obniżających poziom wód gruntowych, bądź bezpośredniego niszczenia przez zasypianie, jest utrzymanie lub wzmocnienie biologicznej obudowy cieków i zbiorników wodnych.

Ważniejsze zagrożenia środowiska przyrodniczego

Degradacja powierzchni ziemi

Intensywna eksploatacja węgla kamiennego na terenie gminy prowadzi do silnego przeobrażenia i degradacji powierzchni ziemi. W wyniku działalności górniczej ograniczeniu lub wyłączeniu z gospodarczego użytkowania terenu podlegają tereny przeznaczone pod składowiska odpadów górniczych oraz tereny objęte szkodami górniczymi (obniżenia terenu i zmiany w morfologii, powstawanie zalewisk, wpływ na obiekty kubaturowe).

Na podstawie informacji utrzymanych od przedsiębiorców górniczych, w okresie koncesyjnym prognozowane osiadania terenu w północno – zachodniej i środkowej części terenu osiągną wartości 6,0 – 6,5m a w zachodniej części gminy osiągną wielkości dochodzące do 13,0m. Uciążliwość ta odczuwalna będzie szczególnie w terenach o wyrównanej rzeźbie, które obniżą się znacznie w stosunku do terenów przyległych. W nieckach z osiadania, w połączeniu ze szczególnymi uwarunkowaniami geologicznymi i hydrogeologicznymi powstawały będą zalewiska. W wyniku prowadzonej działalności wydobywczej na powierzchni terenu wystąpią deformacje rzeźby, szczególnie niebezpieczne w terenach zabudowanych. Aktualnie wpływ eksploatacji górniczej na powierzchnię zaznacza się najbardziej w północno – zachodniej i południowo – wschodniej części omawianego terenu. Zgodnie z materiałami otrzymanymi od przedsiębiorców górniczych w okresie koncesyjnym największe prognozowane osiadania wystąpią w Świerklanach Dolnych, w rejonie ul. Wodzisławskiej. Przewiduje się że wyniosą one ponad 13,0m. Kilka większych niecek z osiadania terenu powstanie również w obrębie Jankowic Rybnickich (północno – zachodni fragment Gminy):

- w rejonie ul. Podkościele (rejon zalewiska „Podkościele”), przy północno – zachodniej granicy Gminy, gdzie przewidywane obniżenia terenu wyniosą do 5,0 m,
- w rejonie ul. Poprzecznej (w pobliżu zlikwidowanego Szybu IV KWK „Jankowice”). Wielkość prognozowanych osiadań określona została na ok. 6,5 m.

W obrębie zabudowy największe osiadania po zakończeniu okresu koncesyjnego przedsiębiorcy górniczy prognozują w Jankowicach Rybnickich, na południowy - zachód od ul. Świerklańskiej, na terenie leżącym w rejonie ul. Nowej, Korfantego i ks. Walentego. Teren ten obniży się w stosunku do obecnej rzędnej terenu o około 22,0m.

Przewidywane osiadania w rejonie środkowej i zachodniej części terenu, w obrębie obszarów źródłiskowych Potoków Radziejowskiego i Chwałowickiego, ze względu na płytko zalegające wody gruntowe, spowodują powstanie lokalnych podtopień i zawodnień a także zalewisk obejmujących częściowo obszary zabudowane. Zmiany kierunków nachylenia terenu (przekształcenie rzeźby) spowodują również konieczność przebudowy kanalizacji w rejonach zabudowanych (realizacja przepompowni). Mogą również spowodować odwrócenie biegów strumieni oraz zmiany granic zlewni cieków powierzchniowych płynących w granicach terenu gminy. Stosunkowo duże deformacje terenu prognozowane są w dolinie Potoku Chwałowickiego.

Prawie połowa terenu gminy Świerklany znajduje się w zasięgu oddziaływania górniczego, które określone jest wielkością kategorii deformacji terenu.

Największe oddziaływanie, gdzie wpływy od działalności górniczej sklasyfikowano jako V kategoria deformacji terenu (tereny z obowiązkowym zakazem zabudowy), obejmują przede wszystkim tereny poza obszarami zabudowy leżące przy granicy z Markłowicami (fragment Lasu Królewiak będący we władaniu Lasów Państwowych, tereny w sąsiedztwie zlikwidowanego Szybu 6 KWK „Jankowice”).

Aktualnie tereny te są częściowo rekultywowane poprzez zasypywanie materiałem pogórnicy (hałda na pograniczu gmin Świerklany i Wodzisław Śląski).

Drugi obszar objęty wpływami V kategorii szkód górniczych obejmuje tereny istniejącej zabudowy, głównie mieszkaniowej, zlokalizowane w Jankowicach Rybnickich w rejonie ul. Nowej, Wiejskiej, Kościelnej i Świerklańskiej.

Znaczące oddziaływanie związane z eksploatacją odczuwalne będzie na obszarach, które obejmują IV kategorię deformacji terenu. Są to tereny, które wymagają szczególnych zabezpieczeń obiektów budowlanych. Tereny te znajdują się głównie w Jankowicach Rybnickich w północno – środkowej części gminy, w rejonie ul. Świerklańskiej, Kościelnej, Wiejskiej i Nowej (rejon istniejącej zabudowy, głównie mieszkaniowej). Oznacza to, iż w przypadku wprowadzania w tych terenach zabudowy o charakterze mieszkalnym, mieszkalno - usługowym czy usługowym należy zastosować odpowiednie rodzaje zabezpieczeń budynków w zależności od prognozowanej kategorii przydatności.

Kolejny większy obszar z wpływami w IV kategorii obejmuje tereny rozciągające się w północno – zachodniej części gminy w Jankowicach Rybnickich, pomiędzy ul. Rybnicką, Podkościele i Nową. Największymi obszarowo wpływami objęte zostały tereny leżące w rejonie zlikwidowanego szybu IV KWK „Jankowice”, ul. Polnej, a także w obrębie fragmentu Lasu Królewiak odznaczającego się szczególnymi walorami przyrodniczo – krajobrazowymi w stosunku do krajobrazu całej gminy Świerklany. Orientacyjny zasięg oddziaływania prognozowanej eksploatacji górniczej na powierzchnię w okresie do zakończenia wydobycia pokazano na planszy nr 1 „Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego”.

Degradacja gleb

Innym czynnikiem wpływającym na degradację środowiska przyrodniczego na terenie gminy jest postępująca erozja terenów rolnych (kompleksy glebowe na terenie gminy Świerklany budują m.in. gleby lessowe i lessopodobne. W celu zahamowania negatywnych procesów niszczących pokrywą glebową stosuje się zabiegi ochronne. Najskuteczniejszymi są działania fitomelioracyjne.

Zanieczyszczenia wód

Największe zanieczyszczenie wód obserwowane jest w przypadku Potoku Radziejowskiego, Chwałowickiego i rzeki Szotkówki. Cieki te przepływają przez tereny zurbanizowane i są odbiornikiem ścieków sanitarnych, wód przemysłowych oraz wód opadowych ze szczelnych nawierzchni dróg, placów itp. Mimo to stanowią lokalne korytarze migracji i przyczyniają się do wymiany bioróżnorodności z terenami przyległymi.

Zanieczyszczenie powietrza

W Świerklanach nie ma większych zakładów przemysłowych mających niekorzystny wpływ na zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego.

Źródłem zanieczyszczeń powietrza są szczególnie składowiska odpadów kopalnianych, w tym zbiornik 6A składowisko „Borynia - Zofiówka” - Jar, z którego następuje pylenie wtórne.

Głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza w gminie jest emisja toksycznych substancji pochodzących z lokalnych kotłowni i pieców węglowych używanych w indywidualnych gospodarstwach domowych. Są one źródłem tak zwanej niskiej emisji. Zanieczyszczenie z tego rodzaju źródła zawierają znaczne ilości popiołu (20%), siarki (1-2%) oraz azotu (1%).

Na stan atmosfery w gminie mają również wpływ zanieczyszczenia komunikacyjne. Oddziałują na środowisko w najbliższym otoczeniu drogi, a ich wpływ maleje wraz z odległością. Szczególnie niekorzystny wpływ mają na uprawy polne.

Na terenie gminy szczególne zagrożenie ze strony komunikacyjnej stwarzają głównie przebiegające drogi wojewódzkie oraz w przyszłości znaczącym źródłem zanieczyszczeń komunikacyjnych może być budowana autostrada A1.

Hałas

Głównym źródłem hałasu na obszarze gminy jest ruch samochodowy odbywający się po drogach wojewódzkich oraz lokalnych.

Realizowany obecnie na terenie Gminy Świerklany odcinek autostrady A1 będzie stanowić znaczące źródło hałasu komunikacyjnego na tle istniejących ciągów komunikacyjnych gminy. Zgodnie z dokumentacją wykonaną przez EKOSYSTEM ŚLĄSK prognozowany zasięg oddziaływania akustycznego autostrady wynosić będzie od około 150 – 200 m w porze dziennej do około 350 – 400m w porze nocnej. Autostrada w związku z powyższym może oddziaływać akustycznie na tereny i obiekty chronione położone w odległości do około 400 m. W celu zabezpieczenia terenów chronionych zaprojektowano ekrany akustyczne. Ekrany zgodnie z wynikami przeprowadzonej analizy akustycznej z małymi wyjątkami skutecznie zabezpieczają tereny chronione. W miejscach w których nie ma możliwości zabezpieczenia przed hałasem przy pomocy ekranów proponuje się wprowadzenie ograniczenia lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej i obiektów chronionych akustycznie tj. szkół, przedszkoli, szpitali i obiektów rekreacyjno – wypoczynkowych.

Drugą grupę stanowi hałas kolejowy. Przez teren gminy przebiegają dwie przemysłowe (górnice) linie kolejowe. Linie te obsługują kopalnie węgla kamiennego, prowadzą one wyłącznie ruch towarowy. W porze nocnej hałas pochodzący od linii kolejowych przekraczać może dopuszczalną wartość 50dB w odległości około 80m od osi torów.

Trzecią grupę stanowią urządzenia przemysłowe. Na hałas przemysłowy składają wszelkie źródła dźwięku znajdujące się na terenie zakładów produkcyjnych, zarówno na otwartej przestrzeni (punktowe źródła hałasu), jak i w budynkach (wtórne źródła hałasu). Działalność zakładów, obiektów handlowych czy placówek usługowych kształtuje klimat akustyczny terenów bezpośrednio z nimi sąsiadujących.

Cześć gminy Świerklany narażona jest na oddziaływanie hałasu związanego z działalnością kopalń: KWK „Jankowice”, KWK „Marcel”, KWK „Borynia - Zofiówka” – Zofiówka”. Jest to hałas związany głównie z pracą maszyn wyciągowych i wentylatorów.

4. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

W rejestrze zabytków województwa śląskiego ujęto następujące obiekty z terenu gminy Świerklany:

Lp.	Obiekt	Ulica	Nr na planszy	Uwagi
1.	Kościół parafialny pod wezwaniem Bożego Ciała, z XVII wieku, drewniany, konstrukcji zrębowej na podmurowaniu z kamienia. Obejmują całość obiektu w ramach ogrodzenia i wyposażenie wnętrza.	Jankowice Rybnickie, ul. Rybnicka 34	1	nr wpisu do rejestru zabytków: A 562/66 z 5.II.1966r.
2.	Budynek kościoła parafialnego pod wezwaniem Świętej Anny, wzniesiony w latach 1929–1930 w stylu zmodernizowanego historyzmu. Wpis do rejestru zabytków obejmuje budynek kościoła wraz z najbliższym otoczeniem.	Świerklany Dolne ul. Księdza Ligonia 13 A	2	nr wpisu do rejestru zabytków: 142/05 z 24.II. 2005r.
3.	Dom mieszkalny wzniesiony w latach 1890–1893, w typie murowanej chałupy śląskiej, wolnostojący, murowany z kamienia i cegły, otynkowany. Granice ochrony obejmują budynek.	Świerklany, ul. Hutnicza 2 (dawna ulica Wodzisławska 23)	3	nr wpisu do rejestru zabytków: A 1638/97 z 11.IV.1997r.

Do ujęcia w gminnej ewidencji zabytków wskazano następujące budynki mieszkalne i użytkowe:

Lp.	Obiekt	Ulica	Nr na mapie
ŚWIERKLANY DOLNE			
1.	budynek mieszkalny	ul. Szerocka	10
2.	budynek mieszkalny	ul. Stawowa	11
3.	budynek mieszkalny	ul. Kucharzówka	12
4.	budynek mieszkalny	ul. Kucharzówka	13
5.	budynek mieszkalny	ul. 3 maja	14
6.	budynek mieszkalny	ul. 3 maja	15
7.	Budynek Szkoły Podstawowej	ul. 3 maja	16
8.	budynek mieszkalny	ul. 3 maja	17
9.	Cegielnia	ul. 3 maja	18
10.	budynek mieszkalny	ul. Wodzisławska	19
11.	budynek mieszkalny	ul. Ks. Janika	20
12.	budynek mieszkalny	ul. Jagiełły	21
13.	budynek mieszkalny	ul. Ks. Ligonia	22
ŚWIERKLANY GÓRNE			
1.	budynek mieszkalny	ul. Rybnicka	4
2.	budynek mieszkalny	ul. Rybnicka	5
3.	budynek mieszkalny	ul. Szkolna	6
4.	budynek mieszkalny	ul. Szkolna	7
5.	budynek mieszkalny	ul. Boryńska	8
6.	budynek mieszkalny	ul. Boryńska	9
7.	budynek mieszkalny	ul. Plebiscytowa	-
8.	budynek mieszkalny	ul. Kościelna	23
9.	budynek mieszkalny	ul. Kościelna	24
10.	budynek mieszkalny	ul. Kościelna	25
11.	budynek mieszkalny	ul. Kościelna	26

JANKOWICE			
1.	budynek mieszkalny	ul. Nowa	1
2.	budynek mieszkalny	ul. Korfanteo	2
3.	budynek mieszkalny	ul. Grażyńskiego	3
4.	budynek mieszkalny	ul. Rybnicka	

Do ujęcia w gminnej ewidencji zabytków wskazano następujące krzyże i kapliczki przydrożne:

Lp.	Obiekt	Ulica	Nr na planszy
ŚWIERKLANY DOLNE			
1.	Kapliczka	ul. Stawowa / Głogowska	17
2.	Kapliczka z figurą Serca Jezusowego z 1950r.	ul. Kucharzówka / 3 maja	18
3.	Krzyż przydrożny	ul. Powstańców 15	19
4.	Krzyż przydrożny	ul. Jagiełły	20
5.	Krzyż przydrożny z 1950r.	ul. 3 maja	21
6.	Krzyż drewniany	ul. Wodzisławska / Jankowicka / Piekarnicza	22
7.	Krzyż na cmentarzu z 1878r.	Na cmentarzu	23
8.	Krzyż przydrożny z 1960r.	ul. Wodzisławska / Spacerowa	24
9.	Krzyż przydrożny	ul. Pobożnego / Ligonia	25
10.	Krzyż przydrożny	ul. Szerocka	26
ŚWIERKLANY GÓRNE			
1.	Kapliczka św. Jana Nepomucena	ul. Kościelna / Kościuszki	13
2.	Krzyż z 1884r.	ul. Kościelna / Kościuszki	14
3.	Krzyż przydrożny z 1877r.	ul. Boryńska / Parytacyjna	15
4.	Krzyż przydrożny z 1950r.	ul. Plebiscytowa	16
JANKOWICE			
1.	Krzyż przydrożny z 1905r.	ul. Boguszowicka	1
2.	Drewniane krzyże przydrożne	ul. Akacyjowa / Świerklańska	2
3.	Krzyż przydrożny	ul. Kościelna / Wolności	3
4.	Krzyż przydrożny	ul. Rybnicka	4
5.	Drewniane krzyże przydrożne	ul. Feliksa Hoły / Korfanteo	5
6.	Krzyż przydrożny z 1909r.	ul. Rybnicka / Grażyńskiego	6
7.	Drewniane krzyże przydrożne	ul. Nowa	7
8.	Krzyż przydrożny z 1888r.	ul. Wowry 25	8
9.	Drewniane krzyże przydrożne	ul. Świerklańska / Przyjemna	9
10.	Krzyż	ul. Spokojna	10
11.	Krzyż	ul. Polna	11
12.	Krzyż na cmentarzu Rzymsko - Katolickim	ul. Rybnicka	12

Na planszy uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego wskazano obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz zabytki, wyznaczone do ujęcia w wojewódzkiej ewidencji zabytków, obejmujące budynki mieszkalne, usługowe i publiczne, a także krzyże i kapliczki przydrożne.

W ewidencji miejsc pamięci województwa śląskiego ujęto miejsca upamiętniające ofiary wojenne:

Nr	Rodz	Opis obiektu	Położenie	Fotografia
84/01	GW	Grób zbiorowy wojenny więźniów obozu KL Auschwitz-Birkenau zamordowanych 18 stycznia 1945 roku	Świerklany Górne, cmentarz parafialny	
84/02	GW	Grób zbiorowy wojenny mieszkańców Jankowic poległych w III Powstaniu Śląskim o wyzwolenie ziemi śląskiej: Franciszka Hudzika pod Czuchowem, Franciszka Przeliorza pod Górą Świętej Anny, Stanisława Krzykowskiego pod Raciborzem i Wacława Węgrzyka pod Raciborzem	Świerklany-Jankowice, cmentarz parafialny	

5. Rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych;

Na obszarze zmiany „Studium...” nr 1, przyjętej uchwałą Nr Rady Gminy Świerklany z dnia na dzień sporządzenia zmiany Studium nie występują rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym oraz nie występują krajobrazy priorytetowe.

6. Warunki i jakość życia mieszkańców w tym ochrona ich zdrowia

6.1. Portret Gminy

Portret gminy opracowano na podstawie danych statystycznych zamieszczonych w Banku Danych Regionalnych – GUS dla okresu od 2002r. do 2010r.

W Świerklanach na koniec 2010 roku zamieszkiwało 11 615 osób. Liczba ludności gminy w latach 2002-2010 zmniejszyła się o 1138 osób a udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w populacji ogółem obniżył się o 4,3%, przy jednoczesnym przyroście liczby ludności w wieku produkcyjnym o 3,1 % oraz ludności w wieku poprodukcyjnym o 1,2%. Struktura wiekowa ludności miasta według trzech grup ekonomicznych w 2010r. przedstawiała się następująco: ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowi 20,9% ludności ogółem, w wieku produkcyjnym 64,3 % i w wieku poprodukcyjnym 14,8%.

Wskaźnik obciążenia demograficznego liczony jako iloraz ludności w wieku nieprodukcyjnym (przed i poprodukcyjnym) do ludności w wieku produkcyjnym na 100 mieszkańców wykazuje tendencje malejącą, obecnie na 100 osób w wieku produkcyjnym w gminie przypada przeciętnie około 56 osób w wieku nieprodukcyjnym (w woj. śląskim- 52,9 w 2009r). Gmina charakteryzuje się dodatnim przyrostem naturalnym i dodatnim saldem migracji ogółem.

Tab. 2. Ludność

	Jednostka miary	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
PODZIAŁ TERYTORIALNY (STAN W DNIU 31 XII)										
Miejscowości podstawowe ogółem	jd	3	3	3	3	3	2	2	2	2
Sołectwa	jd	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Powierzchnia*	ha	2402	2402	2402	2402	2417	2417	2417	2417	2417
LUDNOŚĆ (STAN W DNIU 31 XII)										
Ludność faktycznie zamieszkała	osoba	11014	11099	11177	11218	11266	11368	11347	11475	11615
kobiety	osoba	5602	5624	5685	5703	5748	5779	5792	5842	5914
mężczyźni	osoba	5412	5475	5492	5515	5518	5589	5555	5633	5701
Ludność według grup wieku:										
0-4 lat	osoba	632	614	598	577	587	616	637	656	678
5-9 lat	osoba	703	676	668	679	656	627	618	612	612
10-14 lat	osoba	855	836	797	777	764	730	671	679	682
15-19 lat	osoba	1000	981	961	918	890	873	849	817	786
20-24 lat	osoba	942	969	1005	1042	1016	1013	989	948	909
25-29 lat	osoba	881	897	905	903	928	965	989	1029	1082
30-34 lat	osoba	767	790	820	827	867	883	873	917	920
35-39 lat	osoba	757	742	714	751	744	776	805	830	850
40-44 lat	osoba	803	810	833	805	782	767	737	710	741
45-49 lat	osoba	810	805	822	821	843	814	795	807	788
50-54 lat	osoba	719	762	788	774	771	796	790	803	810
55-59 lat	osoba	424	473	493	581	645	704	738	768	755
60-64 lat	osoba	500	493	509	471	437	407	451	471	556
65-69 lat	osoba	403	416	413	433	453	461	452	465	442
70 lat i więcej	osoba	818	835	851	859	883	936	953	963	1004
Ludność na 1 km ² (gęstość zaludnienia)	osoba	459	462	465	467	466	470	469	475	481
Ludność w wieku:										
przedprodukcyjnym	osoba	2778	2689	2632	2582	2521	2477	2426	2428	2428
produkcyjnym	osoba	6737	6883	6999	7091	7179	7280	7289	7394	7465
poprodukcyjnym	osoba	1499	1527	1546	1545	1566	1611	1632	1653	1722
W % ogółem ludność w wieku:										
przedprodukcyjnym	%	25,2	24,2	23,5	23,0	22,4	21,8	21,4	21,2	20,9
produkcyjnym	%	61,2	62,0	62,6	63,2	63,7	64,0	64,2	64,4	64,3
poprodukcyjnym	%	13,6	13,8	13,8	13,8	13,9	14,2	14,4	14,4	14,8
Wskaźniki obciążenia demograficznego										
ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	osoba	63,5	61,3	59,7	58,2	56,9	56,2	55,7	55,2	55,6

ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	osoba	54,0	56,8	58,7	59,8	62,1	65,0	67,3	68,1	70,9
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	osoba	22,3	22,2	22,1	21,8	21,8	22,1	22,4	22,4	23,1
Kobiety na 100 mężczyzn	osoba	104	103	104	103	104	103	104	104	104
Na 1000 ludności:										
zgony	-	7,1	6,7	8,0	9,3	7,6	7,0	8,2	8,3	7,2
przyrost naturalny	-	2,5	3,1	2,2	1,5	4,5	4,2	3,7	1,6	5,7
urodzenia żywe	-	9,6	9,8	10,2	10,8	12,1	11,2	11,9	9,8	12,9
małżeństwa zawarte w ciągu roku	-	4,8	5,7	5,4	6,4	5,8	7,0	6,0	7,7	8,4
Saldo migracji na pobyt stały										
saldo migracji gminnych wewnątrznych	osoba	35	44	107	39	3	74	24	88	78
saldo migracji zagranicznych	osoba	-9	-21	-13	-12	-10	-3	-10	-5	-3

Źródło: www.stat.gov.pl

6.2. Gospodarstwa domowe

Według danych Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań przeprowadzonego w 2002r. w gminie funkcjonowały 3839 gospodarstw domowych. Przeciętne gospodarstwo domowe liczyło 2,83 osoby. Rodzinne gospodarstwa domowe stanowiły 78,0 % ogólnej liczby gospodarstw. Udział jednoosobowych gospodarstw domowych wynosił ok. 22,0 %.

Głównym źródłem utrzymania gospodarstw domowych były: dochody ze źródeł nie zarobkowych – ok. 51% (przede wszystkim emerytury i renty) oraz dochody z pracy ok. 49% (głównie najemnej) .

6.3. Pracujący

W gminie na koniec 2010 roku pracowało 1985 osób, w tym 630 kobiet. Bezrobotnych zarejestrowano 223 osób, w tym 150 kobiet.

Tab. 3. Pracujący

RYNEK PRACY (STAN W DNIU 31 XII)	Jednos tka miary	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Pracujący*										
ogółem	osoba	1418	1513	1409	1276	1284	1492	1782	1807	1985
mężczyźni	osoba	904	1034	924	836	805	916	1098	1214	1355
kobiety	osoba	514	479	485	440	479	576	684	593	630
Bezrobotni zarejestrowani										
ogółem	osoba	-	433	412	399	286	171	145	235	223
mężczyźni	osoba	-	159	135	116	68	40	29	76	73
kobiety	osoba	-	274	277	283	218	131	116	159	150
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym										
ogółem	%	-	6,3	5,9	5,6	4,0	2,3	2,0	3,2	3,0
kobiety	%	-	8,3	8,3	8,3	6,3	3,7	3,3	4,4	4,2
mężczyźni	%	-	4,4	3,7	3,2	1,8	1,1	0,8	2,0	1,9

Źródło - www.stat.gov.pl

6.4. Przedsiębiorczość

W Świerklanach na koniec 2010 roku zarejestrowane w systemie REGON były 863 podmioty gospodarcze. Jednostki osób fizycznych (846) z sektora prywatnego stanowią ok. 98% ogólnej liczby podmiotów gospodarczych działających w gminie.

Najwięcej podmiotów prowadzi działalność w sekcjach:

- handel i naprawy - 256,
- budownictwo – 125,
- przetwórstwo przemysłowe - 99,
- transport lądowy -79,
- działalność usługowa, komunalna- 63,
- obsługa nieruchomości i pośrednictwo finansowe - 61,
- hotele i restauracje - 48.

W 2010r poziom aktywności gospodarczej ludności Gminy Świerklany mierzony liczbą podmiotów gospodarczych ogółem zarejestrowanych w systemie REGON na 1000 mieszkańców wynosił – 74.

6.5. Mieszkalnictwo

1) Zasoby i standardy zabudowy mieszkaniowej gminy

Według danych „NSP Ludności i mieszkań 2002”, zasoby mieszkaniowe w gminie na koniec 2002r. łącznie obejmowały:

- 2342 budynki mieszkalne, z tego 2302 własności prywatnej,
- 3219 mieszkań,
- 289 613 m² powierzchni użytkowej,
- gospodarstwa domowe- 3839.

Charakteryzowały je następujące standardy:

- przeciętna powierzchnia mieszkania – 90,3m² pow. użytkowej,
- przeciętna powierzchnia użytkowa przypadająca na 1 mieszkańca – 26,8m²,
- przeciętna liczba izb w1 mieszkaniu – 4,74.

Niedobór mieszkań rozumiany jako różnica między liczbą mieszkań i liczbą gospodarstw domowych szacowano na około 620 mieszkań

2) Potrzeby mieszkaniowe.

Tab.4. Wskaźniki zabudowy mieszkaniowej

Wyszczególnienie	Wskaźnik dostępności mieszkań- Liczba mieszkań na 1000 mieszkańców	Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w m ²	Przeciętna powierzchnia użytkowa w m ² na 1 osobę	Przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie
Świerklany (2010)	310	97,7	30,3	3,23
Świerklany (2002)	295	90,3	26,8	3,03
Powiat rybnicki (2009)	330	82,3	27,0	3,03
Woj. śląskie (2009)	272	61,9	23,8	2,60

Wskaźnik dostępności mieszkań wynosił w Świerklanach w końcu 2010 roku - 310 mieszkań/1000 mieszkańców. Szacuje się deficyt na około 50 - 100 mieszkań w zależności od przyjętego wskaźnika dostępności. Na terenie gminy występują następujące formy zabudowy: jednorodzinna, jednorodzinna z usługami, przeważnie nowa na działkach o wielkościach średnio ok.1000m², zagrodowa, na terenach rolniczych, pochodząca z różnych okresów oraz budynek wielorodzinny w Świerklanach Dolnych. Przy wzrastających cenach gruntu występuje tendencja zmniejszania wielkości działek na terenach wyznaczonych planami zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę. Ponadto istnieje tendencja podziału gruntów rolnych na działki na terenach nie przewidzianych w planach pod zabudowę, powodująca szereg konfliktów.

Głównymi terenami presji rozwoju budownictwa, wyrażonej ilością złożonych wniosków są kolejno Świerklany Dolne, Jankowice i Świerklany Górne.

6.6. Edukacja, kultura, rekreacja i sport.

Baza edukacyjna w gminie obejmuje 3 szkoły podstawowe, 2 gimnazja oraz 3 przedszkola:

- 1) Szkoła Podstawowa nr 1 im. L. Hołesa w Świerklanach, ul. Boryńska 4,
- 2) Szkoła Podstawowa nr 2 im. św. Jadwigi w Świerklanach, ul. 3 Maja 18,
- 3) Szkoła Podstawowa im. S. Staszica w Jankowicach, ul. Równoległa 5,
- 4) Gimnazjum im. ks. Walentego w Jankowicach, ul. Równoległa 5,
- 5) Gimnazjum im. Karola Miarki w Świerklanach, ul. 3 Maja 20,
- 6) Przedszkole w Jankowicach, ul. Równoległa 5,
- 7) Przedszkole nr 1 w Świerklanach, ul. Boryńska 6,
- 8) Przedszkole nr 2 w Świerklanach, ul. 3 Maja 18.

Na terenie gminy działa Gminny Ośrodek Kultury i Rekreacji przy ul. Strażacka 1 w Świerklanach oraz prywatne galerie sztuki: Galeria Jan w budynku dawnego przedszkola i gimnazjum w Jankowicach przy ul. Prostej 2 oraz w Świerklanach Dolnych Galeria Sztuki Rodziny Hołeszów, ul. Kucharzówka 28a.

W gminie funkcjonują Ośrodek Sportowo-Rekreacyjny w Jankowicach ul. Kościelna 19, gdzie na terenie ośrodka znajdują się: kort tenisowy, boisko do gry w siatkówkę, boisko do gry w koszykówkę, boisko do gry w piłkę nożną, tor przeszkód, zaplecze sanitarne oraz muszla koncertowa oraz Ośrodek Sportu i Rekreacji w Świerklanach ul. Strażacka 1. Ośrodek stanowi wielofunkcyjny zespół obiektów obejmujący m.in. boisko do gry w siatkówkę, boisko do gry w siatkówkę plażową, plac zabaw dla

dzieci, wybrukowany plac dla widzów z trzema drewnianymi altanami i budynek sceny z zapleczem socjalnym dla występujących artystów.

Aktywność sportowa mieszkańców zaspokajana jest w klubach sportowych Forteca i Orzeł Jankowice. W gminie działa Gminna Biblioteka Publiczna w Świerklanach z siedzibą w Jankowicach przy ul. Kościelnej 19 wraz z Filią w Świerklanach przy ul. Strażackiej 1.

6.7. Ochrona zdrowia i opieka społeczna.

Publiczna opieka medyczna obejmuje w gminie następujące ośrodki zdrowia: Gminny Ośrodek Zdrowia w Świerklanach, ul. Kościelna 79 oraz Wiejski Ośrodek Zdrowia w Jankowicach, ul. Kościelna 19.

Ponadto w Świerklanach działa Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Świerklany oraz 2 apteki prywatne SANUS w Świerklanach, ul. Kościelna 79 oraz punkt apteczny AVE w Jankowicach, ul. Wolności 42. Od 1990 roku w gminie działa Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Od kwietnia 2002 roku siedzibą GOPS-u jest budynek Remizy Strażackiej w Świerklanach.

6.8. Parafie

- 1) Świerklany, Parafia Świętej Anny ul. Ks. Ligonja 13, Świerklany Górne.
- 2) Jankowice Rybnickie, Parafia Bożego Ciała, ul. Rybnicka 34, Jankowice.

7. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia

7.1. Zagrożenie powodziowe

- 1) Obszar gminy Świerklany nie znajduje się w wyznaczonych obszarach zagrożenia powodzią.
- 2) W obszarze gminy w obrębie obszarów bezodpływowych, z których woda jest odprowadzana przez pompownie, istnieje zagrożenie lokalnymi podtopieniami związanymi z opadami nawalnymi oraz możliwością wystąpienia awarii zasilania.

7.2. Zagrożenie promieniowaniem.

W odniesieniu do gminy Świerklany źródłami niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego są: linie przesyłowe energii elektrycznej, stacje elektroenergetyczne, stacje telefonii komórkowej, urządzenia diagnostyczne oraz niektóre urządzenia przemysłowe.

Przez teren gminy Świerklany przechodzą trasy napowietrznych linii wysokiego napięcia:

- dwutorowej 110 kV relacji Stacja Wielopole – Borynia, Wielopole – Pniówek,
- jednotorowej 110 kV relacji Jankowice – Huta Silesia,
- jednotorowej 110 kV relacji Jankowice – Stacja Moszczenica,
- jednotorowej relacji Chwałowice – Szyb Markłowice.

Dla istniejących linii należy uwzględnić strefy ochronne wolne od zagospodarowania i zadrzewienia wzdłuż linii napowietrznych i kablowych (strefy technicznie umożliwiające eksploatację sieci, w tym przy liniach napowietrznych należy uwzględnić dojazd do stanowisk słupowych) o następujących szerokościach:

- 1) 15 m od skrajnych przewodów linii napowietrznych WN,
- 2) 10 m od skrajnych przewodów linii napowietrznych SN,
- 3) 5m od skrajnych przewodów linii napowietrznych nN,
- 4) w pobliżu linii kablowych WN, SN i nN- szerokość strefy ochronnej bezwzględnie podlega każdorazowemu uzgodnieniu z właścicielem sieci i powinna być zgodna z zapisami aktualnych norm.

Na terenie gminy znajdują się 2 urządzenia nadawczo – odbiorcze telefonii komórkowej.

7.3. Zagrożenie wybuchem

Gazociągi średniego podwyższonego ciśnienia, przebiegające przez gminę wymagają zachowania odległości podstawowych

- od gazociągu Ø400 - 20 m
- od gazociągu Ø150 - 15 m.

W strefach tych nie należy wznosić budynków mieszkalnych, a lokalizacje innych obiektów budowlanych wymagają indywidualnego uzgodnienia z zarządzającymi sieciami.

7.4. Zagrożenie hałasem

Na obszarze gminy emisja hałasu związana jest z lokalnym ruchem samochodowym oraz prowadzoną działalnością usługowo-produkcyjną. W celu ochrony przed hałasem dopuszczalny poziom hałasu zwłaszcza dla terenów związanych ze stałym pobytem ludzi (mieszkaniowych) określają przepisy odrębne. W rejonie przebiegu budowanej autostrady A1 określono w dokumentacji mapowej do decyzji o wydanie zgody na realizację przedsięwzięcia: Budowa autostrady A1 odcinek – węzeł

„Sośnica” (bez węzła) do granicy państwa z Czechami w Gorzyczkach” – mapę uwarunkowań środowiskowych i urządzeń ochronnych; styczeń 2006 r., na której wskazano zasięg dopuszczalnego natężenia hałasu w porze nocnej i dziennej przed i po zastosowaniu urządzeń ochronnych.

7.5. Zagrożenia wystąpieniem poważnej awarii przemysłowej.

Na podstawie „Informacji o zamieszczeniu w publicznie dostępnym wykazie danych o aktualizowanym corocznie rejestrze substancji niebezpiecznych znajdujących się w zakładach zlokalizowanych na obszarze województwa śląskiego”, sporządzonej przez Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży pożarnej w Katowicach (stan na dzień 31.03.2009r.) do grupy zakładów o zwiększonym i dużym ryzyku¹⁵ nie został zaliczony żaden zakład z rejonu gminy Świerklany.

8. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy

8.1. Potrzeby gminy

Potrzeby gminy w zakresie zagospodarowania przestrzennego wynikają głównie z zmieniających się uwarunkowań rozwoju regionalnego, zawartych m.in. w dokumentach szczebla krajowego i regionalnego, a także w zmianach w obowiązujących przepisach związanych z prowadzeniem polityki rozwoju i zagospodarowania przestrzennego. Ponadto potrzeby wynikają ze zmian jakie zaszły w środowisku wskutek działalności przedsiębiorstw górniczych i występowania terenów przewidywanych szkód górniczych, zmian stosunków wodnych oraz możliwości występowania lokalnych podtopień, warunkujących dalszy rozwój przestrzenny gminy, a także realizacji istotnych inwestycji niezgodnych z obowiązującym studium (w tym rozwiązaniu autostrady A1).

W związku z lokalizacją autostrady konieczne stało się opracowanie nowego zagospodarowania obszaru gminy w sposób racjonalny pod względem przestrzennym i architektonicznym.

8.2. Potrzeby mieszkańców i instytucji.

Zgodnie z terminem podanym w ogłoszeniu o przystąpieniu do opracowania zmiany Studium złożono 142 wnioski o przeznaczenie działek pod zabudowę mieszkaniową i usługową. Po terminie złożono 12 wniosków, a przed podjęciem uchwały o przystąpieniu do zmiany studium do Urzędu Gminy wpłynęło 46 wniosków. Łącznie złożono 210 wniosków do zmiany studium, przede wszystkim mieszkańców gminy, wnioski instytucji dotyczyły przeznaczenia terenów jako terenów produkcyjnych, magazynowych oraz składowych z możliwością ich rozwoju.

8.3. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy w obszarze zmiany studium nr 1.

Zgodnie z nowelizacją ustawy z dnia 9 października 2015 r. (Dz.U.2015.1777) w zakresie możliwości i potrzeb rozwoju gminy studium winno uwzględniać następujące elementy uwarunkowań:

- a) analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne,
- b) prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego,
- c) możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy,
- d) bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Zmiana nr 1 Studium dotyczy:

- a) wymogu Art. 95 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 2126), zgodnie z którym udokumentowane złoża kopalin oraz udokumentowane wody podziemne, w granicach projektowanych stref ochronnych ujęć oraz obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych, a także udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla, w celu ich ochrony ujawnia się w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych

¹⁵ 1) Ustawa z 27 kwietnia 2001r. – Prawo ochrony środowiska ((Dz. U. z 2008r. nr 25 poz.150.),

2) Ustawa z 27 lipca 2001r. o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. nr 100, poz. 1085, z późn.zm.)

3) Rozporządzenie Ministra Gospodarki z 9 kwietnia 2002r. w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz.U. Nr 58, poz. 535; zm. Dz.U. Nr 30 poz.208 z 2006r.).

planach zagospodarowania przestrzennego oraz planach zagospodarowania przestrzennego województwa.

- b) terenu położonego w północno – wschodniej części sołectwa Świerklany Górne przy granicy z Miastem Rybnik oraz Żory – obszar ten podczas sporządzenia zmiany Studium w 2013 roku nie został włączony w obszar opracowania. Według danych na dzień sporządzenia Studium obszar ten znajdował się w obrębie miasta Rybnika. Podczas aktualizacji danych z ewidencji gruntów wskazano iż teren ten położony jest w granicy administracyjnej gminy Świerklany. Teren aktualnie jest niezainwestowany. Znajduje się tam wyłącznie obiekt infrastruktury technicznej wodociągów.

Przedmiotowa zmiana Studium nr 1 aktualizuje obowiązujący dokument studium pod kątem wskazania granic udokumentowanych złóż oraz terenu w Świerklanach Górnych. Zakres wprowadzonych zmian jest uzasadniony:

- W zakresie sfery ekonomicznej wprowadzane zmiany nie będą powodowały potrzeb w zakresie nakładów finansowych, gdyż skorygowanie poprzednich granic złóż oraz ujawnienie nowych nie będzie wpływało na zmiany kierunków studium. Ponadto na terenie położonym w północno – wschodniej części sołectwa Świerklany Górne nie planuje się nowego zainwestowania poza pozostawieniem stanu istniejącego.
- W zakresie Zmiany Studium ze względu na charakter wprowadzanych zmian nie było potrzeby wykonania prognoz demograficznych uwzględniających, tam gdzie to uzasadnione, migracji w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego.
- W zakresie możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy, stwierdza się, iż ujawnienie złóż oraz uzupełnienie o teren w granicach gminy nie pociąga za sobą konieczności realizacji gminnych inwestycji celu publicznego.
- Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę. Ze względu na charakter wprowadzonych zmian (ujawnienie nowych udokumentowanych złóż oraz korekta granic złóż istniejących) oraz brak wprowadzenia nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę nie było potrzeby wykonania bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę.

9. Stan prawny gruntów¹⁶

Obszar gminy Świerklany obejmuje powierzchnię 2417 ha.

Gmina Świerklany jest właścicielem 118ha ha (tj.4,9%) powierzchni administrowanej, z tego stanowią:

- użytki rolne – 47ha,
- lasy – 1ha,
- inne tereny zabudowane i zurbanizowane – 2ha,
- tereny pod wodami płynącymi - 1ha,
- nieużytki - 1ha,
- tereny rekreacyjno –wypoczynkowe - 7ha,
- tereny dróg – 53ha,
- tereny różne – 6ha.

10. Występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych

Do zasobów przyrodniczych obszaru gminy objętych ochroną prawną należą:

- 1) powierzchnie zalesione i zadrzewione, obszary rolne i leśne – chronione Ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3.02.1995 r., zmienionej ustawą z dnia 19 grudnia 2008r.;
- 2) wydzielone główne zbiorniki wód podziemnych – chronione Ustawą „Prawo wodne” z dnia 18.07.2001 r. na zasadach ogólnych;
- 3) udokumentowane zasoby kopalin – chronione Ustawą „Prawo geologiczne i górnictwo” z dnia 9 czerwca 2010r.;
- 4) obiekty przyrody ożywionej objęte prawnymi formami ochrony przyrody – chronione Ustawą o ochronie przyrody z dnia 16.04.2004 r. zgodnie z rygorami ustalonymi dla poszczególnych obiektów.

¹⁶ stan luty 2009r.

W Studium nie proponuje zmiany bądź uchylenia decyzji obejmujących ochroną prawną następujących zabytków nieruchomości i ruchomych wpisanych do rejestru zabytków województwa śląskiego.

11. Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych

W obszarze gminy Świerklany nie zarejestrowano obszarów osuwania się mas ziemnych.

12. Występowanie udokumentowanych złóż kopalin, zasoby wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla

Na terenie gminy Świerklany najważniejszym surowcem mineralnym jest węgiel kamienny zalegający w podłożu całej gminy, którego wydobycie trwa już ponad 100 lat. Złóża KWK „Borynia – Zofiówka” należą do Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A., natomiast złóża KWK „Chwałowice”, KWK „Marcel” i KWK „Jankowice” należą do Kompani Węglowej S.A.

Rejon rybnicki charakteryzuje się występowaniem złóż metanu towarzyszącym pokładom węgla kamiennego. Dlatego też Kopalnie „Jankowice”, prowadzą eksploatację złóż metanu towarzyszących złożom węgla kamiennego na podstawie obowiązujących koncesji wydobywczych.

Na terenie gminy zalegają również dwa złoża piasków czwartorzędowych zlokalizowane w Jankowicach. W północno – wschodniej części gminy Świerklany, w podłożu zalega czwartorzędowy Główny Zbiornik Wód Podziemnych (GZWP) nr 345 Rybnik, wymagający ochrony, dlatego też utworzone dla niego Obszar Najwyższej Ochrony (ONO) i Obszar Wysokiej Ochrony (OWO). W granicach gminy zbiornik ten znajduje się w strefie najwyższej ochrony (ONO).

12.1. Złóża kopalin

Zgodnie z danymi udostępnionymi przez przedsiębiorców górniczych oraz na podstawie bazy danych Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego MIDAS, na terenie gminy Świerklany nie występują udokumentowane podziemne składowiska dwutlenku węgla.

Występują natomiast następujące złoża surowców naturalnych:

- 1) złóża Węgla Kamiennego:
 - a) Borynia (ID 342),
 - b) Chwałowice (ID 361),
 - c) Chwałowice 1 (ID 17956),
 - d) Jankowice (ID 360),
 - e) Marcel 1 (ID 17950),
 - f) Żory (ID 316).
- 2) Złóża Metanu Pokładów Węgla:
 - a) Jankowice – Wschód (ID 17235),
 - b) Żory 1 (ID 13864).
- 3) Złóża Kruszywa Naturalnego:
 - a) Chwałowice (ID 5728);
 - b) Markłowice 2 (ID 18573).
- 4) Złoże Piasków Podsadzkowych Markłowice (ID 243)

12.2. Wody podziemne

W północnej części gminy udokumentowany jest Lokalny Zbiornik Wód Podziemnych nr 345 „Rybnik” o typie porowym.

13. Występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych.

Zgodnie z informacjami Okręgowego Urzędu Górniczego w Rybniku na obszarze gminy znajdują się następujące tereny górnicze:

- „Radlin I” (KW S.A. Oddział KWK „Marcel”),
- „Chwałowice” (KW S.A. Oddział KWK „Chwałowice”),
- „Jankowice” (KW S.A. Oddział KWK „Jankowice”),
- „Szeroka I” (JSW S.A. KWK „Borynia – Zofiówka”).

w których eksploatację prowadzą 4 kopalnie:

- 1) KWK „Marcel” – prowadzi eksploatację w granicach Obszaru Górniczego „Radlin I” (Nr w rejestrze O.G. 1/1/33, decyzja: SVM –Pr/3143/70/11818/70) na podstawie koncesji eksploatacyjnej wydanej 26.01.1994 r. przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych Kompani Węglowej S.A. KWK „Marcel” (znak koncesji: 214/93 z 26.01.1994r.). Obszar zajmowany na terenie gminy to 483 ha,

- 2) KWK „Chwałowice” prowadzi eksploatację w granicach Obszaru Górniczego „Chwałowice” (Nr w rejestrze O.G. 1/1/12) na podstawie koncesji eksploatacyjnej wydanej 08.11.1993r. przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych Kompani Węglowej S.A. KWK „Chwałowice” (znak koncesji: 212/93 z 08.11.1993r.). Obszar górniczy zajmowany przez kopalnie wynosi 2030 ha.
- 3) KWK „Jankowice” prowadzi eksploatację w granicach Obszaru Górniczego „Jankowice” (Nr w rejestrze O.G. 1/1/20, decyzja: BKK/PK/1062/96) na podstawie koncesji eksploatacyjnej wydanej 26.01.1994 r. przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych Kompani Węglowej S.A. KWK „Jankowice” (znak koncesji: 215/93 z 26.01.1994 r.). Obszar zajmowany na terenie gminy wynosi 792 ha. Przedmiotem eksploatacji są bilansowe pokłady węgla należące do serii paralicznej, górnośląskiej serii piaskowcowej i serii mułowcowej.
- 4) KWK „Borynia – Zofiówka” prowadzi eksploatację w granicach Obszaru Górniczego „Szeroka I” na podstawie koncesji eksploatacyjnej wydanej 27.10.2009 r. przez Ministra Środowiska JSW S.A. KWK „Borynia” (znak koncesji: 7/2009 z 27.10.2009 r.) obowiązującej do 31.12.2025 r. Na terenie gminy Świerklany eksploatacja obejmuje około 323 ha.

Dla obiektów Zakładu Górniczego KWK „Jankowice” wyznaczono filar ochronny, zatwierdzony przez OUG dnia 15.12.1971 roku Ldz. VII 14/2/7.

Ponadto na terenie gminy znajdują się dwa zlikwidowane szyby wentylacyjne: „Szyb IV” Kopalni Węgla Kamiennego „Chwałowice”, „Szyb IV” Kopalni Węgla Kamiennego „Borynia – Zofiówka” oraz szyby wentylacyjne 5 i 5a KWK „Jankowice”.

Zgodnie z danymi udostępnionymi przez przedsiębiorców górniczych oraz na podstawie bazy danych Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego MIDAS, na terenie gminy Świerklany wyznaczono następujące tereny górnicze:

- Chwałowice 1 – ustanowiony decyzją Ministra Środowiska 5/2016 z dnia 13.09.2016r. dla eksploatacji Metanu Pokładów Węgla oraz Węgla Kamiennego w złożu Chwałowice 1 (ID 134216, nr w rej. 1/1/146)
- Jankowice – Ustanowiony decyzją Ministra Górnictwa i Energetyki VMF/3046/61 z dnia 11.01.1963 dla eksploatacji Metanu Pokładów Węgla oraz Węgla Kamiennego w złożu Jankowice (ID 9296, nr w rej. 1/1/20)
- Jankowice-Wschód - ustanowiony decyzją Ministra Środowiska 3/2016 z dnia 14.03.2016r. dla eksploatacji Metanu Pokładów Węgla w złożu Jankowice – Wschód (ID 133388, nr w rej. 1/1/144)
- Radlin I - Ustanowiony decyzją Ministra Górnictwa i Energetyki SVM-Pr/3143/70/11818/70 z dnia 18.11.1970 dla eksploatacji Metanu Pokładów Węgla oraz Węgla Kamiennego w złożu Marcel (ID 2722, nr w rej. 1/1/33)
- Szeroka I - ustanowiony decyzją Ministra Środowiska DGK-VI.4771.5.2017.TS.6 z dnia 28.04.2017r. dla eksploatacji Metanu Pokładów Węgla oraz Węgla Kamiennego w złożu Borynia (ID 136048, nr w rej. 1/1/123a)
- Żory 1 - ustanowiony decyzją Ministra Środowiska 12/2011 z dnia 31.10.2011r. dla eksploatacji Metanu Pokładów Węgla w złożu Żory 1 (ID 3585, nr w rej. 1/1/128)

Wyżej wymienionym terenom górniczym odpowiadają następujące obszary górnicze:

- Chwałowice 1 – ustanowiony decyzją Ministra Środowiska 5/2016 z dnia 13.09.2016r. dla eksploatacji Metanu Pokładów Węgla oraz Węgla Kamiennego w złożu Chwałowice 1 (ID 134215, nr w rej. 1/1/146)
- Jankowice – Ustanowiony decyzją Ministra Górnictwa i Energetyki VMF/3046/61 z dnia 12.07.1961 dla eksploatacji Metanu Pokładów Węgla oraz Węgla Kamiennego w złożu Jankowice (ID 4564, nr w rej. 1/1/20)
- Jankowice-Wschód - ustanowiony decyzją Ministra Środowiska 3/2016 z dnia 14.03.2016r. dla eksploatacji Metanu Pokładów Węgla w złożu Jankowice – Wschód (ID 133387, nr w rej. 1/1/144)
- Radlin I - Ustanowiony decyzją Ministra Górnictwa i Energetyki SVM-Pr/3143/70/11818/70 z dnia 18.11.1970 dla eksploatacji Metanu Pokładów Węgla oraz Węgla Kamiennego w złożu Marcel (ID 4676, nr w rej. 1/1/33)
- Szeroka I - ustanowiony decyzją Ministra Środowiska DGK-VI.4771.5.2017.TS.6 z dnia 28.04.2017r. dla eksploatacji Metanu Pokładów Węgla oraz Węgla Kamiennego w złożu Borynia (ID 136047, nr w rej. 1/1/123a)
- Żory 1 - ustanowiony decyzją Ministra Środowiska 12/2011 z dnia 31.10.2011r. dla eksploatacji Metanu Pokładów Węgla w złożu Żory 1 (ID 6713, nr w rej. 1/1/128).

14. Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopień uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami

14.1. Stan systemu komunikacji

Na terenie gminy realizowana jest inwestycja budowy autostrady A-1 relacji Gdańsk - Łódź - Częstochowa - Gliwice - Żory – Gorzyczki wraz z węzłem „Świerklany”.

Autostrada przebiega przez południowo – wschodnią część gminy.

Węzeł zlokalizowany jest na skrzyżowaniu z drogą wojewódzką nr 932 przy granicy z miastem Żory.

Przez teren gminy przebiegają drogi następujących kategorii i długości¹⁷:

- Drogi wojewódzkie o łącznej długości 10,7 km:
 - nr 929 - relacji Rybnik - Świerklany Górne w ciągu ul. Rybnickiej i Świerklańskiej;
 - nr 930 - relacji Świerklany Dolne - Mszana, w ciągu ul. 9 - go Maja;
 - nr 932 - relacji Żory - Świerklany Górne- Świerklany Dolne - Wodzisław Śląski w ciągu ul. Wodzisławskiej, Kościelnej i Żorskiej;
- Drogi powiatowe o łącznej długości 7,3 km:
 - 14 - 665 – relacji Jankowice –Rybnik, w ciągu ul. Nowej;
 - 14 - 666 – relacji Rybnik Gotartowice- Świerklany Górne, w ciągu ul. Plebiscytowej;
 - 14 - 667 - relacji Świerklany Górne- Jastrzębie Zdrój (Borynia) w ciągu ul. Boryńskiej.
- Drogi gminne o łącznej długości 58 km, w tym ważniejsze; ul. Rybnicka (w Jankowicach), ul. Kościelna i ul. Szeroka (od Boryńskiej do KWK Borynia) oraz sieć dróg dojazdowych.

Poziom obciążenia ruchem komunikacyjnym dróg na terenie gminy zaliczyć można do wysokich, a ich parametry techniczne nie zapewniają dostatecznej przepustowości.

Przez obszar gminy przebiegają dwie przemysłowe linie kolejowe:

- dwutorowa, niezelektryfikowana magistrala Kotłarnia - Rybnik – Pawłowice, przebiegająca przez południowo – wschodnią część sołectwa Świerklany Dolne,
- jednotorowa linia łącząca szyby KWK „Jankowice” wraz ze stacją zwrotną zlokalizowaną w Michałowicach, przebiegająca w centralnej części gminy w Jankowicach.

14.2. Stan i stopień uporządkowania gospodarki wodno – ściekowej, energetycznej, telekomunikacyjnej oraz gospodarki odpadami

Stan zaopatrzenia w infrastrukturę techniczną przedstawiono na rysunkach nr 2 i 3 .

Zaopatrzenie w wodę

Źródłem zaopatrzenia w wodę jest wodociąg magistralny Ø500 mm Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów w Katowicach.

Wodociąg magistralny GPW przebiega ulicami: Żorską, Rybnicką – Ø500, Świerklańską Ø500, do ul. Boguszowickiej Ø400 oraz odgałęzienie ulicą Nową Ø600.

Włączenie do wodociągu magistralnego realizowane jest poprzez studnie wodomierzowe:

- dwie studnie dla sołectwa Świerklany Górne i Dolne : ul. Żorska i ul. Rybnicka;
- cztery studnie dla sołectwa Jankowice: ul. Świerklańska, ul. Akacyjowa i dwie studnie wodomierzowe przy ul. Nowej.

Wodociągi źródłowe:

- Świerklany Górne; Ø 225 w ul. Żorskiej , Ø 160 w ul. Rybnickiej ;
- Świerklany Dolne - Ø 160 w ul. Wodzisławskiej i Ø 160 w ul. Spacerowej;
- Jankowice - Ø 160 w ul. Spokojnej, Ø 160 w ul. Akacyjowej, Ø 160 w ul. Kościelnej i Ø 150 w ul. Świerklańskiej.

Układ sieci rozdzielczej wodociągowej jest budowany jako pierścieniowy. Średnice wodociągów kształtują się w przedziale Ø 110, Ø 90.

Odgałęzienia posiadają średnice Ø 63, Ø 50, Ø 40.

Sieć wodociągowa rozdzielcza pokrywa zapotrzebowanie mieszkańców gminy w 100%. Stan techniczny sieci jest stopniowo modernizowany. Prowadzona jest wymiana wodociągów stalowych o dużej awaryjności na rury z PE. Straty wody wynoszą ok. 20%.

Wodociąg magistralny GPW wymaga zachowania stref ochronnych:

- 5 m od wodociągu Ø500, Ø600;
- 4 m od wodociągu Ø400.

¹⁷ www.swierklany.pl

Odprowadzenie ścieków komunalnych

Ścieki komunalne odprowadzane są do gminnej oczyszczalni ścieków, zlokalizowanej w Świerklanach Górnych. Przepustowość projektowana oczyszczalni wynosi 1600 m³/d. Aktualnie ilość ścieków odprowadzanych do oczyszczalni wynosi 900 m³/d.

Systemem kanalizacji sanitarnej objęte są sołectwa Świerklany Górne i Świerklany Dolne. Sołectwo Jankowice skanalizowane jest w części wschodniej.

Na terenach nie objętych systemem kanalizacji sanitarnej, ścieki komunalne gromadzone są w osadnikach okresowo opróżnianych.

Odprowadzenie wód opadowych i roztopowych realizowane jest powierzchniowo do licznych cieków i przydrożnych rowów.

Kanalizacja deszczowa w gminie jest fragmentaryczna.

Rurociągi przemysłowe

Przez teren Gminy przebiegają rurociągi wody dołowej oraz rurociągi wody przemysłowej wskazane na rysunku nr 2 „Infrastruktura techniczna- Zaopatrzenie w wodę, odprowadzenie ścieków, zaopatrzenie w gaz”. W/w rurociągi ze względu na zachowanie bezpieczeństwa właścicieli nieruchomości oraz przedsiębiorstw przesyłowych wymagają uwzględnienia pasa technologicznego nad rurociągami o szerokości 8,0 m, w której nie powinno się:

- wznosić budynków i budowli,
- urządzać stałych składów i magazynów,
- sadzić drzew i podnosić rzędnej terenu nad rurociągami.

Zaopatrzenie w gaz

Przez teren gminy przebiegają gazociągi przesyłowe wysokiego ciśnienia:

- Dn 300 PN 2,5 MPa Świerklany –Radlin,
- Dn300 PN 2,5 MPa Oświęcim – Świerklany,
- odgałęzienie Dn 200 PN 2,5 MPa do SRP I^o – Rybnik – Boguszowie,
- odgałęzienie Dn 100 PN 2,5 MPa do SRP I^o– Jastrzębie Szeroka.

W Świerklanach Dolnych znajduje się stacja redukcyjna SRP I^o o przepustowości 12 000 m³/h. Gazociągi wysokiego ciśnienia i stacja redukcyjno pomiarowa są w eksploatacji Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ – SYSTEM S.A.

Ze stacji redukcyjnej wyprowadzony jest gazociąg średniego podwyższonego ciśnienia Dn 500 PN 1,6 MPa.

Gaz do odbiorców doprowadzany jest siecią gazową średniego ciśnienia. Sieć gazowa została wybudowana w Świerklanach Dolnych i Górnych. W Jankowicach została zgazyfikowana tylko część wschodnia, gdzie nie występują szkody górnicze.

Gazociąg średniego podwyższonego ciśnienia oraz sieć rozdzielczą średniego ciśnienia jest w eksploatacji Górnośląskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. z siedzibą w Zabrze.

Sieci gazowe wysokiego ciśnienia i średnie podwyższonego ciśnienia wymagają zachowania odległości podstawowych (wg Dz.U.Nr139 Z 7.12.1995 r.):

- Dn 300 PN 2,5MPa 20 m,
- Dn 200 PN 2,5MPa 20 m,
- Dn 100 PN 2,5MPa 20 m,
- Dn 500 PN 1,6MPa 25 m.

Zaopatrzenie w ciepło

Gmina nie posiada na swoim terenie systemu grzewczego.

Mieszkańcy korzystają z indywidualnych źródeł ciepła.

Obiekty użyteczności publicznej oraz budynki SM „Marcel” posiadają własne kotłownie.

Gmina nie przewiduje budowy własnego systemu grzewczego.

Gospodarka odpadami

Zorganizowanym odbiorem odpadów zmieszanych objęte jest 96% mieszkańców. Odpady komunalne wytworzone na terenie gminy Świerklany unieszkodliwiane są głównie na Gminnym Składowisku Odpadów Komunalnych w Jankowicach (około 80% odpadów komunalnych zebranych z terenu gminy). Pozostała część odpadów składowana jest poza terenem gminy na składowisku odpadów komunalnych w Jastrzębiu Zdroju oraz składowisku odpadów w Rybniku.

Na terenie gminy Świerklany funkcjonuje system selektywnej zbiórki odpadów, który obejmuje papier i tekturę, szkło (białe i kolorowe), tworzywa sztuczne i metale. Zbiórka odpadów opakowaniowych prowadzona jest w systemie workowym. Zbieraniem tych odpadów na terenie gminy zajmuje się firma PST TRANSGÓR S.A. Zebrane odpady opakowaniowe poddawane są procesowi odzysku we własnej sortowni przy ul. Norwida w Jastrzębiu Zdroju.

Oprócz odpadów opakowaniowych w gminie Świerklany selektywnie zbierane są odpady wielkogabarytowe i budowlane. Od 2009 r. w Świerklanach funkcjonuje Gminny Punkt Zbierania Odpadów Niebezpiecznych.

Gmina prowadzi ewidencję umów zawartych przez właścicieli nieruchomości na odbieranie odpadów komunalnych oraz opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych. Zostały określone wymagania, jakie muszą spełniać przedsiębiorcy ubiegający się o uzyskanie zezwoleń na odbiór odpadów komunalnych oraz opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych.

Na terenie gminy nie prowadzi się zbiórki odpadów biodegradowalnych. Odpady te kompostowane są w przydomowych kompostownikach.

Elektroenergetyka.

Przez teren gminy Świerklany przechodzą trasy napowietrznych linii wysokiego napięcia:

- dwutorowej 110 kV relacji Stacja Wielopole – Borynia, Wielopole – Pniówek,
- jednotorowej 110 kV relacji Jankowice – Huta Silesia,
- jednotorowej 110 kV relacji Jankowice – Stacja Moszczenica,
- jednotorowej relacji Chwałowice – Szyb Markłowice.

Linie 110kV, będące częścią systemu sieci rozdzielczej wysokiego napięcia 110 kV, są własnością i pozostają w eksploatacji Tauron Dystrybucja GZE S.A. w Gliwicach.

Na terenie objętym studium zlokalizowana jest również stacja elektroenergetyczna WN 110kV/SN Jankowice, będąca własnością KWK Jankowice.

Na terenie gminy Świerklany nie ma obiektów elektroenergetycznych o napięciu wyższym niż 110kV, wg informacji Polskich Sieci Elektroenergetycznych - Południe S.A. Plany rozwojowe krajowej sieci przesyłowej nie przewidują na analizowanym terenie budowy nowych obiektów elektroenergetycznych o napięciu 220kV i wyższym.

Bezpośrednią obsługę odbiorców zapewnia układ sieci średnich i niskich napięć, rozbudowany w oparciu o GPZ -ty 110//20/kV zlokalizowane poza analizowanym terenem.

Układ sieci średnich i niskich napięć tworzą stacje transformatorowe, napowietrzne i wewnętrzne 20/0,4 kV, zasilane liniami napowietrznymi i kablowymi 20 kV oraz linie zasilające napowietrzne i kablowe niskiego napięcia do 0,4kV, a także linie napowietrzne i kablowe oświetlenia ulicznego.

W przypadku znacznego wzrostu zapotrzebowania mocy elektrycznej przez odbiorców istnieją techniczne możliwości rozbudowy systemu sieci SN/nN o nowe stacje transformatorowe 20/0,4 kV oraz linie zasilające 20 kV i 0,4 kV.

Telekomunikacja i radiokomunikacja.

Na terenie gminy Świerklany zlokalizowane są urządzenia i linie telekomunikacyjne telefonii stacjonarnej, będące własnością Telekomunikacji Polskiej S.A.

Istniejący system telekomunikacyjny jest w dobrym stanie technicznym, zapewniając bogatą ofertę usług obecnym i przyszłym klientom.

Istnieją możliwości zwiększenia zasięgu obsługi, stosownie do występującego zapotrzebowania na usługi telekomunikacyjne poprzez rozbudowę istniejącej infrastruktury telekomunikacyjnej.

Na terenie gminy zlokalizowane są stacje bazowe i dwa maszty telefonii komórkowej.

15. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych.

Wicemarszałek Województwa Śląskiego informuje, iż na obszarze gminy występują zadania celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym przyjęte w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego (Dz.Urz.Woj.Śl. nr 68 poz.2049 z dnia 27 lipca 2004r.)¹⁸:

- 1) Budowa autostrady A1;
- 2) Budowle regulacyjne na Odrze swobodnie płynącej i w dorzeczu Warty. Naprawa i modernizacja wałów w dorzeczu Odry wraz z Wartą.

15.1. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych w zakresie zmiany Studium nr 1

Aktualnie obowiązujący jest Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego nr V/26/2/2016 z dnia 29 sierpnia 2016r.

Urząd Marszałkowski województwa Śląskiego Biuro ds. Planowania Przestrzennego informuje iż na terenie Gminy Świerklany występują:

¹⁸ Plan ten został uchylony przez nową edycję planu zagospodarowania województwa śląskiego 2020+, o którym mowa w pkt. 15.1

- 1) zadania samorządowe służące realizacji inwestycji celu publicznego ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejmik Województwa Śląskiego - inwestycja pn. przebudowa dróg wojewódzkich w tym drogi nr DW 929;
- 2) inwestycje celu publicznego postulowane przez samorząd województwa, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejmik Województwa Śląskiego: Budowa sieci dróg/ tras rowerowych, Budowa centrów przesiadkowych.

16. Wpływ uwarunkowań na ustalenie kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego gminy.

W części dotyczącej uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego kolejno określono:

- 1) odniesienia do gminy Świerklany w Strategii Rozwoju i Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego,
- 2) odniesienia do gminy wynikające z planowanych i realizowanych inwestycji ponadlokalnych , w tym głównie autostrady A1,
- 3) wnioski z dotychczasowego przeznaczenia i zagospodarowania terenów i stanu ładu przestrzennego (cz.I, ust.III pkt 1 i 2),
- 4) stan środowiska i zasoby wód podziemnych,
- 5) stan dziedzictwa kulturowego,
- 6) warunki życia mieszkańców,
- 7) potrzeby i możliwości rozwoju gminy,
- 8) wnioski ze stanu prawnego gruntów,
- 9) obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów odrębnych,
- 10) stan systemu komunikacji (cz.I ust.III pkt 13),
- 11) stan systemów infrastruktury technicznej (cz.I ust.III pkt 13),
- 12) zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych (cz.I ust.III pkt 14).

Wpływ na możliwości realizacji celów rozwoju gminy oraz ustalenie kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego mają następujące uwarunkowania:

- położenie gminy w aglomeracji miejskiej Rybickiej, między oddziaływaniem miast tworzących presję urbanizacyjną stwarzającą szansę rozwoju, oraz budowanej autostrady A1, wpływającymi na atrakcyjność gminy,
- zagospodarowanie terenów gminy postępujące według planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących prawie cały obszar gminy wraz z ich zmianami,
- atrakcyjne dla mieszkalnictwa i funkcji rekreacyjno-sportowej warunki przyrodniczo - krajobrazowe,
- utrzymanie korytarzy powiązań przyrodniczych między lasami i terenami gmin sąsiednich
- wprowadzenie ograniczeń w sposobie zagospodarowania terenów zabudowy (intensywność, rodzaj usług i zakładów produkcyjnych, rozmieszczenie programu tak, aby nie dopuścić do dalszej degradacji wartości przyrodniczych obszaru gminy),
- określenie przydatności terenów do zabudowy uwzględniającej uwarunkowania górnicze
- rozwijający się rynek pracy, głównie w sektorze prywatnym usługowym,
- występowanie obiektów i obszarów chronionych na podstawie przepisów odrębnych tj. obiektów i obszarów przyrodniczych oraz dóbr dziedzictwa kulturowego
- dobre powiązania komunikacyjne i pośrednio rozwój powiązań międzynarodowych poprzez realizację autostrady A1 z węzłem „Świerklany”,
- rozwinięta istniejąca i planowana sieć dróg lokalnych,
- znaczne zaawansowanie w rozwój lokalnej sieci infrastruktury technicznej.

Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego przedstawiono zbiorczo na rys. nr 1.

GMINA ŚWIERKLANY

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY ŚWIERKLANY

Część B

Kierunki zagospodarowania przestrzennego

Świerklany, czerwiec 2013 r.

Zmiana Studium nr 1 , wrzesień 2018r.

I. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW.

1. Kierunki polityki przestrzennej

Istotny wpływ na kierunki zagospodarowania przestrzennego w jakich odbywać się będzie dalszy rozwój gminy Świerklany mają ustalenia polityki przestrzennej wyrażone w „Planie zagospodarowania przestrzennego Województwa Śląskiego” (przyjętym uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr II/21/2/2004 z dnia 21 czerwca 2004r. zmienionym uchwałą Nr/III/1/2010 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 22 września 2010r.).

Gmina Świerklany powiązana jest z **Aglomeracją Rybnicką** obejmującą Rybnik, Jastrzębie Zdrój, Żory, Wodzisław Śląski, Pszów, Rydułtowy i Radlin. Aglomeracja stanowi silny gospodarczo, kulturalnie i naukowo ośrodek węzłowy powiązany z aglomeracją ostrawską i województwem opolskim.

Dla dalszego rozwoju aglomeracji ważna jest krystalizacja i uzupełnienie tkanki osadniczej oraz wzmocnienie i rozwój brakujących usług.

Dla gminy Świerklany realizacja polityki przestrzennej wyrażona w „Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego” obejmuje następujące cele:

1. **dynamizacja i restrukturyzacja przestrzeni województwa, realizowana poprzez następujące kierunki polityki przestrzennej:**

1) Na terenie Gminy Świerklany cel będzie realizowany poprzez następujące **kierunki polityki przestrzennej:**

- a) rozwój infrastruktury technicznej i transportowej poprawiającej warunki inwestowania, szczególnie powiązań z autostradą A1 i liniami kolejowymi,
- b) poprawa jakości terenów zdegradowanych, wspieranie rozwoju infrastruktury technicznej i poprawa warunków inwestowania oraz położenie w obszarze europejskiego i krajowego pasma rozwoju,

2. **wzmocnienie funkcji węzłów sieci osadniczej:**

1) Na terenie Gminy Świerklany cel będzie realizowany poprzez następujące **kierunki polityki przestrzennej**

- a) dla lokalnego ośrodka wiejskiego, położonego w obszarze zurbanizowanym, w sąsiedztwie aglomeracji rybnickiej koncentracja działań polegających na wielofunkcyjnym rozwoju i promowaniu zwartego ośrodka osadniczego, efektywnie wykorzystującego teren i różnicującego działalności gospodarcze,
w tym:

- **przekształcenie z wsi rolniczej w gminę zurbanizowaną podmiejską,**
- **aktywizacja atrakcyjnych krajobrazowo i komunikacyjnie terenów mieszkaniowych**

b) rozwój funkcji usługowych i innych, w tym:

- **aktywizacja i przyrost terenów usługowych i produkcyjno - usługowych**

c) kształtowanie zwartych osiedli o wysokiej jakości architektury i jakości przestrzeni publicznej,

d) budowa ulic i ciągów ruchu pieszego i rowerowego,

e) tworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych,

f) rewaloryzacja terenów zdegradowanych,

g) kształtowanie otwartych terenów zielonych, w powiązaniu z korytarzami ekologicznymi, **w tym utrzymanie i rozbudowa bazy rekreacyjno - sportowej w atrakcyjnym krajobrazowo otoczeniu zbiornika wodnego Podkościele**

3. **ochrona zasobów środowiska, wzmocnienie systemu obszarów chronionych i wielofunkcyjny rozwój terenów otwartych:**

Na terenie Gminy Świerklany cel będzie realizowany poprzez następujące **kierunki polityki przestrzennej**

- **poprawa jakości terenów zdegradowanych** w Jankowicach i w Świerklanach Dolnych,
- **ochrona powietrza**, obejmująca między innymi zagadnienia redukcji negatywnego oddziaływania na jakość powietrza emisji komunikacyjnej, przemysłowej i komunalnej, w tym przede wszystkim przez wprowadzanie proekologicznych źródeł ciepła, eksploatację instalacji i urządzeń zgodnie z wymogami ochrony środowiska oraz preferowanie wykorzystywania energii ze źródeł odnawialnych,
- **ochrona zasobów wód** - obejmująca między innymi zagadnienia ochrony Głównych Zbiorników Wód Podziemnych poprzez uregulowanie gospodarki ściekowej i gospodarki

odpadami, likwidację istniejących źródeł zanieczyszczeń, w szczególności na obszarach o najwyższym stopniu zagrożenia,

- **ochrona powierzchni ziemi i gleby** - obejmująca między innymi obowiązkowe przeprowadzanie rekultywacji terenów, na których występują niekorzystne przekształcenia ukształtowania terenu, w wyniku działalności górniczej, **w tym na terenie gminy w rejonie prognozowanych osiadań terenu oraz na obszarach prognozowanych V kategorii deformacji terenu**,
- **ochrona gleb o najwyższej wartości bonitacyjnej (I – IV klasy bonitacyjnej użytków rolnych i gruntów leśnych** - obejmująca między innymi zagadnienia zapobiegania ich nieuzasadnionemu przeznaczaniu na cele nierolnicze i nieleśne, **w tym dążenie do koncentracji zabudowy oraz uruchamianie terenów wzdłuż dróg, utrzymanie terenów rolnej przestrzeni produkcyjnej ze względu na zachowanie dystansów przestrzennych między terenami zurbanizowanymi oraz utrzymanie korytarzy i terenów otwartych**,
- **ochrona przed hałasem** - obejmująca między innymi zagadnienia wielofunkcyjnego rozwoju obszarów i uznawania za dopuszczalny poziom hałasu taki, który pośród różnych rodzajów użytkowania danego terenu dopuszczalny poziom hałasu ma najniższy;
- **ochrona przed polami elektromagnetycznymi** - obejmująca między innymi zagadnienia ich uwzględniania przy wyznaczaniu terenów pod zabudowę mieszkaniową i pod miejsca dostępne dla ludności, w tym ze szczególnym uwzględnieniem przebiegu linii energetycznych wysokiego napięcia.

4. rozwój ponadlokalnych systemów infrastruktury.

Na terenie Gminy Świerklany cel będzie realizowany poprzez następujące **kierunki polityki przestrzennej**

- wspieranie rozwoju infrastruktury komunikacyjnej o znaczeniu ponadregionalnym i regionalnym

Kierunek będzie realizowany poprzez następujące działania:

Budowa i rozbudowa infrastruktury drogowej - obejmująca między innymi zagadnienia: przebudowy i budowy dróg w tym m.in. dróg wojewódzkich pomiędzy węzłami na autostradach, w tym na autostradzie A1 drogi **DW 932 w rejonie węzła „Świerklany”**,

- poprawa powiązań komunikacyjnych z autostradą A1, w tym: **przebudowa układu komunikacyjnego gminy wynikającego z lokalizacji węzła autostrady A1 związana z aktywizacją terenów mieszkaniowo – usługowych, usługowych i produkcyjno – usługowych**,
- modernizacja istniejących tras i realizacja nowych połączeń, w tym na kierunku wschód-zachód,
- wspieranie rozwoju infrastruktury technicznej, w tym systemów kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków.

Źródło: www.swierklany.pl

2. Struktura przestrzenna i funkcje jednostek – sołectw.

Realizacja kierunków rozwoju gminy związana jest z jakościowymi i ilościowymi przekształceniami struktury przestrzennej.

W układzie strukturalnym gminy, utrzymuje się funkcjonujący podział na jednostki strukturalne – sołectwa.

Zmiany dotyczą funkcji, przeznaczenia terenów w sołectwach oraz układu komunikacyjnego. Podstawowy wpływ na te zmiany będą miały uwarunkowania lokalne i ponadlokalne

Dla sołectw ustala się następujące funkcje:

- Jankowice - główny ośrodek administracyjny, funkcje mieszkaniowe i usługowe, funkcje uzupełniające rekreacyjno – sportowe,
- Świerklany Dolne - funkcje mieszkaniowe i usługowe, produkcyjno - usługowe oraz funkcje uzupełniające rolnicze,
- Świerklany Górne - funkcje mieszkaniowe i usługowe, funkcje uzupełniające produkcyjno - usługowe oraz rolnicze.

Zabudowa mieszkaniowa i mieszkaniowo - usługowa, która skupia się obecnie pasmowo wzdłuż głównych dróg lokalnych istniejących, ma się stopniowo uzupełniać w obszarach ograniczonych istniejącą i projektowaną infrastrukturą komunikacji dróg publicznych.

Przewiduje się kontynuację formy zabudowy jako jednorodzinnej, bez nowych realizacji zabudowy wielorodzinnej.

Tak znaczny rozwój gminy wymagać będzie wstrzemięźliwego uruchamiania nowych terenów mieszkaniowych oraz rozbudowy systemu ośrodków obsługi mieszkańców, w tym: ośrodka gminnego w sołectwie Jankowice, w którym powinny być zlokalizowane wszystkie funkcje administracyjne i usługowe o zasięgu gminnym oraz istniejących ośrodków wspomagających ośrodek gminny w Świerklanach Górnych i Świerklanach Dolnych.

Organizacja przestrzenna tych ośrodków powinna uzyskać formę centrum usługowego o atrakcyjnym wyglądzie i programie z przestrzeniami publicznymi (placze, skwery, parki itp.).

Usługi wyższego stopnia realizowane będą w ośrodkach Aglomeracji Rybnickiej oraz w siedzibie Powiatu Rybnickiego.

W sołectwach, w nawiązaniu do istniejących obiektów usługowych oraz na nowych obszarach realizowane będą zespoły zabudowy usługowej oraz produkcyjno –usługowej.

Niezbędny też stanie się rozwój terenów dla funkcji zieleni, sportu i rekreacji w zespołach mieszkaniowych. Docelowy system terenów zieleni, sportu i rekreacji obejmie: realizację boisk sportowych przy szkołach, tworzenie nowych i utrzymanie istniejących parków, terenów sportu i rekreacji, budowę ciągów pieszych o charakterze rekreacyjnym oraz budowę ścieżek rowerowych.

W skali ponadlokalnej: rozbudowa bazy turystyczno – rekreacyjno- sportowej wokół zbiornika wodnego Podkościele.

Znaczący rozwój gminy wymaga też zasadniczej rozbudowy gminnego układu drogowego oraz modernizacji dróg istniejących.

Gmina zobligowana jest do uwzględnienia zadań w zakresie komunikacji o charakterze ponadlokalnym – przebieg autostrady A1.

Obszary i obiekty środowiska przyrodniczego już objęte ochroną pozostaną w strukturze przestrzennej gminy bez zmian. Są to obszary leśne oraz pomniki przyrody.

Na kształtowanie terenów urbanizowanych wpływ będzie miało położenie znacznego obszaru gminy na obszarze oddziaływania eksploatacji górniczej oraz autostrady A1

Wpływy eksploatacji węgla w terenach górniczych nie będą ograniczały możliwości rozwoju gminy, w planach miejscowych zagospodarowania przestrzennego ustalony będzie jednoznacznie zakres wpływów eksploatacji górniczej dotyczący kategorii szkód górniczych, izolinii osiadań, obszarów ewentualnych zalewisk bezodpływowych.

Aktywizacja wyznaczonych obszarów przy węźle autostrady A1 dla działalności produkcyjno – usługowych oraz dobrze skomunikowanych terenów mieszkaniowo- usługowych będzie źródłem nowych miejsc pracy i zamieszkania.

Ochrona istniejących wartości środowiska przyrodniczego i krajobrazu, kontynuowana będzie przez zachowanie lokalnych korytarzy ekologicznych opartych na dolinach rzek i potoków, a obszary projektowanej zabudowy zachowają dystanse przestrzenne poprzez otwarte przestrzenie pól uprawnych, chronione przed zainwestowaniem.

Ochrona istniejącego dziedzictwa kulturowego i stanowić będzie ważny element historycznej tożsamości gminy.

3. Kierunki zmian przeznaczenia terenów

Dla realizacji sformułowanych kierunków rozwoju przestrzennego wyznaczono tereny obejmujące:

- 1) tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej **MW**,
- 2) tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy mieszkaniowo - usługowej ukształtowane i projektowane **MN**,
- 3) tereny zabudowy usługowej ukształtowane i projektowane **U**
- 4) tereny zabudowy usługowej kultu religijnego **UK**,
- 5) tereny zabudowy usługowej sportu i rekreacji ukształtowane i projektowane **US**,
- 6) tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i usług ukształtowane **PU**,
- 7) tereny składowania odpadów wydobywczych i zieleni urządzonej **PH/ZP**,
- 8) tereny cmentarzy **ZC**,
- 9) tereny lasów **ZL**,
- 10) tereny do zalesienia **ZLd**,
- 11) tereny wód powierzchniowych i cieki wodne **WS**,
- 12) tereny rolnicze **R**,
- 13) tereny zieleni urządzonej i tereny zieleni urządzonej projektowane **ZP**,
- 14) autostrada **A1** „w budowie”,
- 15) tereny dróg publicznych klasy **KDZ, KDL, KDD**,
- 16) tereny dróg publicznych projektowane klasy **KDG, KDL, KDD**,
- 17) ścieżki rowerowe,
- 18) tereny urządzeń infrastruktury technicznej elektroenergetyki **E**,
- 19) tereny urządzeń infrastruktury technicznej elektroenergetyki projektowane **E**,
- 20) tereny urządzeń infrastruktury technicznej wodociągów **W**,
- 21) tereny urządzeń infrastruktury technicznej wodociągów projektowane **W**,
- 22) tereny urządzeń infrastruktury technicznej kanalizacji **K**,
- 23) tereny urządzeń infrastruktury technicznej kanalizacji projektowane **K**,
- 24) tereny wyłączone z zabudowy.

4. Wytyczne określania kierunków zagospodarowania w planach miejscowych

4.1. Tereny projektowane w zmianie studium uwzględniające złożone wnioski mieszkańców i firm oraz potrzeby gminy, są kierunkową ofertą rozwoju, który stopniowo realizowany nie naruszy zrównoważonego rozwoju gminy, będzie wymagał jednak dla jej harmonijnego rozwoju poniesienia znacznych nakładów na infrastrukturę techniczną, społeczną i komunikację. Ostatecznie zależęć to będzie od przyjętych w planach miejscowych rozwiązań, rzeczywistej skali migracji i uwarunkowań demograficznych. Plany miejscowe powinny tworzyć warunki zrównoważonego rozwoju poprzez kształtowanie lokalnych układów drogowych, właściwą strukturę przestrzeni publicznych oraz rozmieszczenie usług i zieleni.

4.2. W celu uniknięcia obciążenia budżetu gminy nieefektywnymi ekonomicznie wydatkami związanymi z realizacją dróg publicznych i infrastruktury technicznej przyjmuje się warunki uruchamiania projektowanych terenów mieszkaniowych i mieszkaniowo usługowych MN w planach miejscowych:

- 1) dopuszcza się korektę zasięgu granic wyznaczonych terenów mieszkaniowych po rozpoznaniu lokalnych uwarunkowań i potrzeb gminy, w tym:
 - a) możliwości ekonomicznych gminy zapewnienia dla projektowanej zabudowy obsługi komunikacyjnej i infrastruktury technicznej,
 - b) charakteru istniejącej zabudowy i stopnia zaspokojenia potrzeb mieszkańców w zakresie usług, dostępu do terenów sportu i rekreacji,
 - c) ograniczeń ekofizjograficznych i przewidywanych wpływów eksploatacji górniczej,
- 2) realizację zabudowy mieszkaniowej sąsiadującej z istniejącą zabudową oraz uzupełnianie istniejących luk budowlanych, kierując się zasadą koncentracji zabudowy i przeciwdziałając jej rozproszeniu,
- 3) zdyscyplinowane i ograniczone uruchamianie przewidzianych do uruchomienia w pierwszej kolejności terenów, które:
 - a) mają opracowane plany miejscowe,
 - b) posiadają zgodę na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne,
 - c) nie powodują rozproszenia zabudowy,
 - d) mają zapewnione uzbrojenie w sieci wodociągowe i kanalizacyjne.

4.3. Przyjmuje się zasady określania kierunków zagospodarowania przestrzennego terenów usługowych – U i produkcyjno - usługowych PU w planach miejscowych:

- 1) ustalając w planie miejscowym lub na podstawie decyzji administracyjnej rodzaj nowych lub zmieniających sposób użytkowania obiektów usługowych i produkcyjno – usługowych oraz ich wielkość, należy uwzględnić lokalne uwarunkowania, w tym m.in. formę architektoniczną, charakter istniejącej w sąsiedztwie zabudowy, możliwość zapewnienia obsługi komunikacyjnej i liczby miejsc do parkowania, potencjalną uciążliwość dla istniejącej i projektowanej zabudowy mieszkaniowej oraz potrzeby ochrony środowiska i zdrowia ludzi,
- 2) dopuszcza się przekształcenie terenów przemysłowych na usługowe w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub decyzjach o warunkach zabudowy.

II. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE Z ZABUDOWY

1. Ogólne zasady dotyczące kierunków i wskaźników zagospodarowania oraz użytkowania terenów

- 1) W poniższych tabelach ustala się dopuszczalny zakres i ograniczenia zmian w podstawowych i dopuszczalnych kierunkach zagospodarowania terenów dla obszarów przedstawionych na rysunku studium.
- 2) Zalecane wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, można skonkretyzować w planie miejscowym z uwzględnieniem warunków terenowych, prawnych, technicznych oraz przepisów odrębnych. Dopuszcza się tolerancję wskaźników zagospodarowania zamieszczonych w tabelach w wysokości 5% („+” lub „-”) wartości.
- 3) Dopuszcza się w planach miejscowych uściślenie granic terenów o różnych kierunkach zagospodarowania, stosowanie do szczegółowo rozpoznanych na etapie sporządzania planu miejscowego walorów przyrodniczych, predyspozycji funkcjonalno – użytkowych, względów bezpieczeństwa i ochrony środowiska a także aktualnego stanu podziałów własnościowych, w tym wynikających ze skali planu miejscowego oraz potrzeb realizacji inwestycji publicznych.
- 4) Dla istniejącego zagospodarowania terenu, które nie spełnia ustaleń studium, w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego mogą być ustalane wskaźniki urbanistyczne zgodne ze stanem istniejącym, jeżeli nie naruszają przepisów odrębnych i pozostałych ustaleń studium, a w szczególności przyjętych kierunków zagospodarowania.
- 5) Maksymalna wysokość zabudowy określona w tabeli dotyczy nowych oraz przebudowywanych i rozbudowywanych budynków i obiektów.
- 6) Istniejąca zabudowa może podlegać remontom, przebudowie oraz rozbudowie w granicach istniejącej działki, a także uzupełnieniu o garaże i obiekty gospodarcze, z zachowaniem ustalonych wskaźników zagospodarowania.
- 7) Minimalna odległość nowych obiektów budowlanych od dróg publicznych liczona od zewnętrznej krawędzi jezdni zgodnie z ustawą o drogach publicznych.
- 8) Lokalizacja miejsc postojowych w granicach terenu działki budowlanej.
- 9) W kształtowaniu zabudowy uwzględnienie uwarunkowań i zasad ochrony konserwatorskiej określonych w części I w rozdziale III ust.4 oraz w części II w rozdziale IV ustaleń studium.
- 10) Na obszarze zmiany „Studium...” nr 1, dla obszaru położonego w północno – wschodniej części sołectwa Świerklany Górne, przyjętej uchwałą NrRady Gminy Świerklany z dniaustala się następujące przeznaczenia terenów: R, W dla których kierunki zagospodarowania, wskaźniki i wytyczne do planów miejscowych określają ustalenia zawarte w niniejszym rozdziale II.

Tereny	Kierunki zagospodarowania	Ograniczenia zagospodarowania	Wskaźniki zagospodarowania	Wytyczne do planów miejscowych
<p>2. MW - tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej</p>	<p>1) Podstawowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej – utrzymanie i remont istniejącej zabudowy wielorodzinnej b) obiekty małej architektury, c) zieleni urządzona, d) parkingi, e) drogi publiczne, f) drogi wewnętrzne i ciągi pieszo - jezdne o nawierzchni utwardzonej, g) ścieżki rowerowe, h) sieci, urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej według zasad określonych w rozdziale V ust.5 do ust.11 <p>2) Dopuszczalne:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) usługi nieuciążliwe w ramach lokali użytkowych wydzielonych w budynku mieszkalnym stosownie do przepisów odrębnych b) obiekty zabudowy towarzyszącej – garaże, 	<p>zakaz lokalizacji obiektów przewidzianych dla przedsięwzięć mogących zawsze i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, zgodnie z przepisami odrębnymi, za wyjątkiem niezbędnej infrastruktury technicznej zgodnej z przeznaczeniem terenu oraz inwestycji celu publicznego</p>	<ul style="list-style-type: none"> a) wysokość zabudowy - do 4 kondygnacji nadziemnych, b) wysokość zabudowy towarzyszącej nie może przekraczać 5m. c) wysokość obiektów małej architektury do 2,5m d) teren biologicznie czynny - minimum 30% e) max wskaźnik intensywności zabudowy- 0,8 	<ul style="list-style-type: none"> a) Dopuszcza się utrzymanie istniejących funkcji nie wymienionych w pkt 1 i 2 b) zalecana powierzchnia sprzedaży sklepów do 400 m² c) zgodnie z ustaleniami pkt. I.4.1 i I.4.2 oraz II.1 d) uwzględnienie zasad ochrony środowiska, szczególnie w zakresie ochrony przed hałasem

Tereny	Kierunki zagospodarowania	Ograniczenia zagospodarowania	Wskaźniki zagospodarowania	Wytyczne do planów miejscowych
<p>3. MN - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy mieszkaniowo-usługowej ukształtowane i projektowane</p>	<p>1) Podstawowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, b) zabudowa mieszkaniowo- usługowa, c) budynki użyteczności publicznej, d) obiekty i budynki rzemiosła, e) warsztaty samochodowe jednostanowiskowe, f) zabudowa zagrodowa g) stacje paliw, h) hotele, motele, i) obiekty małej architektury, j) zieleni urządzona, k) parkingi, l) drogi publiczne, m) drogi wewnętrzne i ciągi pieszo - jezdne o nawierzchni utwardzonej, n) ścieżki rowerowe, o) sieci, urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej niezbędne dla obsługi terenu i zabudowy według zasad określonych w rozdziale V ust.5. do ust.11 <p>2) Dopuszczalne:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) dopuszcza się lokalizację nowych obiektów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i mieszkaniowo – usługowej z zachowaniem gabarytów i zbliżonej formy architektonicznej do obiektów istniejących b) utrzymanie istniejącej zabudowy zagrodowej z możliwością przebudowy, rozbudowy, nadbudowy i zmiany sposobu użytkowania na inne funkcje usługowe bądź mieszkaniowe, przy zachowaniu terenu czynnego biologicznie c) zabudowa mieszkaniowa poza pierwszą linią zabudowy od dróg publicznych, pod następującymi warunkami: <ul style="list-style-type: none"> – zapewnienia dojazdu do drugiej linii zabudowy poprzez działki usytuowane w pierwszej linii zabudowy przy tych drogach, – konieczności wydzielenia dróg wewnętrznych o parametrach określonych dla ciągów pieszo- jezdnych dla zabudowy położonej dalej niż druga linia zabudowy łączących drogi publiczne lub zakończonych placem do zawracania d) zabudowa usługowa, która może funkcjonować na działce wraz z zabudową 	<ul style="list-style-type: none"> 1) zakaz lokalizacji obiektów przewidzianych dla przedsięwzięć mogących zawsze i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, zgodnie z przepisami odrębnymi, za wyjątkiem niezbędnej infrastruktury technicznej zgodnej z przeznaczeniem terenu oraz inwestycji celu publicznego 2) W zagospodarowaniu i zabudowie należy uwzględnić uwarunkowania wynikające z położenia w granicach obszaru górniczego 3) Dla zabudowy i zagospodarowania terenów uwzględnienie aktualnych informacji o przewidywanych czynnikach geologiczno - górniczych, dotyczących potencjalnych i prognozowanych skutków eksploatacji górniczej i stosowanie zabezpieczeń budynków zgodnie z przepisami wynikającymi z Prawa Budowlanego i Prawa Geologiczno – Górniczego 4) w przypadku wystąpienia przekroczeń obowiązujących standardów emisji hałasu, dla lokalizacji budynków mieszkalnych oraz przeznaczonych na stały pobyt ludzi ustala się nakaz realizacji lub stosowania zabezpieczeń umożliwiających osiągnięcie w otoczeniu budynków i w budynkach standardów poziomu hałasu określonych w przepisach prawa ochrony środowiska, w tym stosowanie dźwiękoszczelnych technologii i materiałów". 	<ul style="list-style-type: none"> a) teren biologicznie czynny w zabudowie mieszkaniowej i mieszkaniowo- usługowej – min. 30% działki budowlanej,. b) teren biologicznie czynny w zabudowie usługowej użyteczności publicznej, minimalny zgodnie z przepisami odrębnymi – zalecany min. 20% terenu działki budowlanej c) wysokość zabudowy - max. 3 kondygnacje nadziemne dla dachów płaskich lub 2 kondygnacje nadziemne z poddaszem użytkowym dla dachów wielopadkowych, ale nie więcej niż 12,0m d) teren biologicznie czynny w zabudowie zagrodowej na poziomie co najmniej 30%, wysokości zabudowy do dwu kondygnacji nadziemnych plus poddasze użytkowe oraz jednokondygnacyjnych budynków gospodarczo- inwentarskich, e) wskaźnik intensywności zabudowy min. 0,5 - max. 0,8 f) zalecana powierzchnia działek budowlanych: <ul style="list-style-type: none"> – powierzchnia nowo wydzielanych działek budownictwa mieszkaniowego min. 700 m² dla zabudowy wolnostojącej, dla zabudowy bliźniaczej min.400 m², dla zabudowy szeregowej min.150 m², dla zabudowy usługowej i mieszkaniowo- usługowej – min.1500 m², dla wolnostojących obiektów handlu min. 2000 m², – szerokość działek 20m dla zabudowy wolno stojącej, 12 m dla bliźniaczej i 7 m dla szeregowej, a dla zabudowy usługowej i mieszkaniowo- usługowej min. 20 m. – dla drobnych usług typu kioski, małe pawilony handlowe, usługowe, stragany dopuszcza się 	<ul style="list-style-type: none"> a) na terenach zabudowy ukształtowanej dopuszcza się utrzymanie istniejących funkcji nie wymienionych w pkt 1 i 2 b) strefa ekotonalna o szerokości co najmniej 20,0m pomiędzy terenami lasów a projektowaną zabudową, dla zapewnienia bezpieczeństwa przeciwpożarowego, zapewnienia dostępu zwierząt do żerowisk oraz zapewniająca możliwość ich migracji w obrębie otwartych przestrzeni pól uprawnych i nieużytków, c) zgodnie z ustaleniami pkt. I.4.1 i I.4.2 oraz II.1 d) uwzględnienie zasad ochrony środowiska, szczególnie w zakresie ochrony przed hałasem oraz zastosowanie dostępnych w tym zakresie rozwiązań technicznych

	<p>mieszkaniową w ilości nie większej niż jeden obiekt na jednej działce, zlokalizowany wyłącznie w pierwszej linii zabudowy od strony drogi publicznej,</p> <p>e) usługi nieuciążliwe w ramach lokali użytkowych wydzielonych w budynku mieszkalnym stosownie do przepisów odrębnych,</p> <p>f) usługi nieuciążliwe w ramach budynków o funkcji usługowej, mieszkaniowo - usługowej, budynków użyteczności publicznej</p> <p>g) zabudowa usługowa z wykluczeniem obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 1500 m²,</p> <p>h) drobne usługi typu kioski, małe pawilony handlowe, usługowe, stragany itp.</p>		<p>działki o min. powierzchni 100 m²,</p>	
--	--	--	--	--

Tereny	Kierunki zagospodarowania	Ograniczenia zagospodarowania	Wskaźniki zagospodarowania	Wytyczne do planów miejscowych
<p>4. U - tereny zabudowy usługowej ukształtowane i projektowane</p>	<p>1) Podstawowe: a) obiekty i budynki użyteczności publicznej, b) obiekty i budynki rzemiosła, c) stacje paliw, d) hotele, motele, e) zabudowa usług handlu detalicznego, budynki lub ich części przeznaczone na usługi handlu detalicznego o powierzchni sprzedaży do 2000m², f) obiekty i urzędnia obsługi samochodów, w tym parkingi i stacje obsługi pojazdów, ośrodki produkcji i obsługi rolnictwa i ogrodnictwa g) ośrodki produkcji i obsługi gospodarki leśnej h) drogi wewnętrzne i dojazdy, i) parkingi, j) zieleni urządzona, k) zieleni izolacyjna l) obiekty małej architektury, m) sieci oraz obiekty i urzędnia infrastruktury technicznej według zasad określonych w rozdziale V ust.5. do ust.11. 2) Dopuszczalne: a) budynki usługowe i rzemieślnicze z towarzyszącą funkcją mieszkaniową dla właścicieli, b) drobne usługi typu kioski, małe pawilony handlowe, usługowe, stragany itp.</p>	<p>1) Zakaz lokalizacji nowych obiektów o funkcji wyłącznie mieszkaniowej, 2) W budynkach usługowych i rzemieślniczych, z towarzyszącą funkcją mieszkaniową dla właścicieli dopuszcza się wyłącznie usługi o charakterze nieuciążliwym oraz zakazuje się lokalizowania obiektów o funkcji usługowej, kwalifikowanych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyłączeniem infrastruktury technicznej, zgodnej z przeznaczeniem terenu oraz inwestycji celu publicznego 3) Zakaz lokalizacji obiektów przewidzianych dla przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, zgodnie z przepisami odrębnymi, za wyjątkiem niezbędnej infrastruktury technicznej zgodnej z przeznaczeniem terenu oraz inwestycji celu publicznego 4) W zagospodarowaniu i zabudowie należy uwzględnić uwarunkowania wynikające z położenia w granicach obszaru górniczego 5) Dla zabudowy i zagospodarowania terenów uwzględnienie aktualnych informacji o przewidywanych czynnikach geologiczno - górniczych, dotyczących potencjalnych i prognozowanych skutków eksploatacji górniczej i stosowanie zabezpieczeń budynków zgodnie z przepisami wynikającymi z Prawa Budowlanego i Prawa Geologiczno – Górniczego</p>	<p>a) teren biologicznie czynny w zabudowie usługowej użyteczności publicznej, i produkcyjno – usługowej minimalny zgodnie z przepisami odrębnymi – zalecany min. 20% terenu działki budowlanej, b) teren biologicznie czynny w zabudowie usługowej realizowanej wraz z zabudową mieszkaniową jednorodziną - min. 30% terenu działki budowlanej, c) powierzchnia sprzedaży usług handlu do 2000m², d) wysokość - max. 3 kondygnacje nadziemne dla dachów płaskich lub 2 kondygnacje nadziemne z poddaszem użytkowym dla dachów wielospadowych, ale nie więcej niż 12,0m e) wskaźnik intensywności zabudowy max. 0,8 f) zalecana powierzchnia działek budowlanych: – powierzchnia nowo wydzielanych działek dla zabudowy usługowej i produkcyjno – usługowej i usługowo- mieszkaniowej - min. 1500 m², dla obiektów usług handlu min. 2000m², – szerokość działek min. 20 m, – dla drobnych usług typu kioski, małe pawilony handlowe, usługowe, stragany dopuszcza się działki o min. powierzchni 100 m²,</p>	<p>a) na terenach zabudowy ukształtowanej dopuszcza się utrzymanie istniejących funkcji wymienionych w pkt 1 i 2 b) zgodnie z ustaleniami pkt. 1.4.3 oraz II.1 c) na stykach z terenami mieszkaniowo- usługowymi oraz drogami ponadlokalnymi, w tym autostradą A1 zaleca się lokalizować budynki administracyjno – biurowe, przy ogrodzeniach wprowadzać zieleni ostonową, pasy zadrzewień d) na styku terenów usługowych z zabudową mieszkaniową oraz budynkami związanymi z stałym lub czasowym pobylem dzieci i młodzieży , domami, opieki społecznej i szpitalami należy wprowadzić strefę buforową, zabezpieczającą zabudowę chronioną przed uciążliwościami i ponadnormatywnym oddziaływaniem na środowisko pochodzącym od obszarów niechronionych e) zaleca się aby strefy zapleczone i magazyny, place składowe i rozległe parkingi nie były lokalizowane od strony przestrzeni publicznych i intensywnie uczęszczanych tras komunikacyjnych. f) uwzględnienie zasad ochrony środowiska, szczególnie w zakresie ochrony przed hałasem</p>

Tereny	Kierunki zagospodarowania	Ograniczenia zagospodarowania	Wskaźniki zagospodarowania	Wytyczne do planów miejscowych
<p>5. UK - tereny zabudowy usługowej kultu religijnego ukształtowane i projektowane</p>	<p>1) Podstawowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) adaptacja i modernizacja istniejącej zabudowy kultu religijnego b) obiekty małej architektury, c) zieleni urządzona, d) parkingi, e) drogi publiczne, f) drogi wewnętrzne i ciągi pieszo - jezdne o nawierzchni utwardzonej, g) sieci, urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej według zasad określonych w rozdziale V ust.5 do ust.11. <p>2) Dopuszczalne obiekty towarzyszące - plebania, obiekty gospodarcze, garaże</p>	<ul style="list-style-type: none"> 1) na terenach objętych ochroną dziedzictwa kulturowego i zabytków kształtowanie zabudowy zgodnie z wymogami konserwatorskimi, 2) wszelkie zamierzenia inwestycyjne oraz wszelkie prace mogące zmienić układ przestrzenny, formę, kubaturę i porządek architektoniczny obiektów wpisanych do rejestru zabytków zgodnie z przepisami ustawy o ochronie zabytków 3) W zagospodarowaniu i zabudowie należy uwzględnić skomplikowane warunki gruntowe, wynikające z położenia w granicach obszaru górniczego 4) Dla zabudowy i zagospodarowania terenów nakaz uwzględnienia aktualnych informacji o przewidywanych czynnikach geologiczno - górniczych, dotyczących potencjalnych i prognozowanych skutków eksploatacji górniczej i stosowanie zabezpieczeń budynków zgodnie z przepisami wynikającymi z Prawa Budowlanego i Prawa Geologiczno – Górniczego 	<p>utrzymuje się istniejące parametry urbanistyczne, w tym teren biologicznie czynny min.- 20%</p>	<ul style="list-style-type: none"> a) Dopuszcza się utrzymanie istniejących funkcji nie wymienionych w pkt 1 i 2 b) zgodnie z ustaleniami pkt. I.4.3 oraz II.1

Tereny	Kierunki zagospodarowania	Ograniczenia zagospodarowania	Wskaźniki zagospodarowania	Wytyczne do planów miejscowych
<p>6. US- tereny zabudowy usługowej sportu i rekreacji ukształtowane i projektowane</p>	<p>1) Podstawowe: a) obiekty i urządzenia sportu i rekreacji, b) obiekty małej architektury, c) zieleń urządzona</p> <p>2) Dopuszczalne: a) usługi (w tym rozrywkowe, kulturalne, handlowe, gastronomiczne) uzupełniające i wzbogacające podstawowy kierunek zagospodarowania, b) sezonowe punkty gastronomiczne, w rejonie brzegów zbiornika wodnego c) obiekty administracyjne i wbudowane mieszkania w zakresie niezbędnym do prawidłowego funkcjonowania terenu, d) drogi wewnętrzne i dojazdy e) sieci oraz obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej, według zasad określonych w rozdziale V ust.5. do ust.11, d) miejsca postojowe dla samochodów i rowerów w zieleni e) na projektowanych terenach sportu i rekreacji obejmujących tereny po byłym szybie VI KWK „Jankowice” dopuszcza się: - wykorzystanie odpadów wydobywczych z eksploatacji górniczej przy budowie obiektów rekreacyjno – sportowych - zalesienia f) na projektowanych terenach sportu i rekreacji obejmujących obiekt „Północ” KWK „Jankowice” dopuszcza się wykorzystanie odpadów wydobywczych z eksploatacji górniczej przy formowaniu obiektu rekreacyjno – widokowego do wysokości rzędnej 330m.n.p.m.</p>	<p>1) Zakaz lokalizacji nowych obiektów o funkcji wyłącznej mieszkaniowej lub gospodarczej</p> <p>2) zakaz lokalizowania wszelkich obiektów kwalifikowanych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyłączeniem infrastruktury technicznej, zgodnej z przeznaczeniem terenu oraz inwestycji celu publicznego</p> <p>3) W zagospodarowaniu i zabudowie należy uwzględnić skomplikowane warunki gruntowe, wynikające z położenia w granicach obszaru górniczego</p> <p>4) Dla zabudowy i zagospodarowania terenów nakaz uwzględnienia aktualnych informacji o przewidywanych czynnikach geologiczno - górniczych, dotyczących potencjalnych i prognozowanych skutków eksploatacji górniczej i stosowanie zabezpieczeń budynków zgodnie z przepisami wynikającymi z Prawa Budowlanego i Prawa Geologiczno – Górniczego</p> <p>5) przy formowaniu obiektów rekreacyjnych z wykorzystaniem odpadów wydobywczych z eksploatacji górniczej uformowanie stoków z półkami i łagodnie nachylonymi skarpami, odwodnienie obiektu systemem rowów chłonnych i opaskowych, zadarnienie i zadrzewienie gatunkami mieszanymi</p>	<p>a) teren biologicznie czynny do ustalenia w planie miejscowym lub decyzji o warunkach zabudowy – zalecane min. 50% terenu działki budowlanej,</p> <p>b) wysokość zabudowy do ustalenia w planie miejscowym lub decyzji o warunkach zabudowy</p> <p>c) zalecana powierzchnia działek budowlanych:</p> <ul style="list-style-type: none"> – powierzchnia nowo wydzielanych działek dla usług - min. 1500 m², – szerokość działek min. 20 m, 	<p>a) na terenach ukształtowanych dopuszcza się utrzymanie istniejących funkcji nie wymienionych w pkt 1 i 2 zgodnie z ustaleniami pkt. I.4.3 oraz II.1</p> <p>b) uwzględnienie zasad ochrony środowiska, szczególnie w zakresie ochrony przed hałasem oraz zastosowanie dostępnych w tym zakresie rozwiązań technicznych</p>

Tereny	Kierunki zagospodarowania	Ograniczenia zagospodarowania	Wskaźniki zagospodarowania	Wytyczne do planów miejscowych
<p>7. PU - tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i usług ukształtowane i projektowane.</p>	<p>1) Podstawowe:</p> <p>a) obiekty budowlane, służące działalności przetwórczej, składowej, magazynowej i usługowej wraz z integralnie z nią związanymi lub ją uzupełniającymi urządzeniami i instalacjami</p> <p>b) obiekty i budynki rzemiosła,</p> <p>c) stacje paliw,</p> <p>d) hotele, motele,</p> <p>f) zabudowa usług handlu detalicznego, budynki lub ich części przeznaczone na usługi handlu detalicznego o powierzchni sprzedaży do 2000m²,</p> <p>g) obiekty i urządzenia obsługi samochodów, w tym parkingi i stacje obsługi pojazdów,</p> <p>h) zieleni urzędowa,</p> <p>i) zieleni izolacyjna,</p> <p>j) parkingi,</p> <p>k) drogi publiczne</p> <p>l) drogi wewnętrzne o nawierzchni utwardzonej, ciągi pieszo – jezdne,</p> <p>m) ścieżki rowerowe,</p> <p>n) sieci, urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej według zasad określonych w rozdziale V ust.5. do ust.11.</p> <p>2) Dopuszczalne:</p> <p>a) drobne usługi typu kioski, małe pawilony handlowe, usługowe, stragany itp.</p> <p>b) odnawialne źródła energii.</p>	<p>1) zakaz lokalizacji obiektów o funkcji wyłącznie mieszkaniowej,</p> <p>2) zakaz lokalizacji obiektów dla przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, dla których raport o oddziaływaniu na środowisko wykaże ponadnormatywne oddziaływanie na tereny sąsiadujące zgodnie z przepisami odrębnymi, za wyjątkiem niezbędnej infrastruktury technicznej zgodnej z przeznaczeniem terenu</p> <p>3) W zagospodarowaniu i zabudowie należy uwzględnić uwarunkowania wynikające z położenia w granicach obszaru górniczego</p> <p>4) Dla zabudowy i zagospodarowania terenów uwzględnienie aktualnych informacji o przewidywanych czynnikach geologiczno - górniczych, dotyczących potencjalnych i prognozowanych skutków eksploatacji górniczej i stosowanie zabezpieczeń budynków zgodnie z przepisami wynikającymi z Prawa Budowlanego i Prawa Geologiczno – Górniczego</p>	<p>a) teren biologicznie czynny w zabudowie produkcyjno - usługowej użyteczności publicznej, minimalny zgodnie z przepisami odrębnymi – zalecany min. 20% terenu działki budowlanej,</p> <p>b) dla zabudowy produkcyjnej i usługowej ustala się maksymalną wysokość budynków 15m, w tym jednokondygnacyjne hale - 10,0m</p> <p>c) wskaźnik intensywności zabudowy max. 1,0</p> <p>d) zalecana powierzchnia działek budowlanych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - powierzchnia nowo wydzielanych działek dla zabudowy usługowej lub produkcyjnej nie mniejsza niż 1500 m². - szerokość działek dla zabudowy usługowej i produkcyjnej nie mniejsza niż 25 m, 	<p>a) na terenach zabudowy ukształtowanej dopuszcza się utrzymanie istniejących funkcji nie wymienionych w pkt 1 i 2</p> <p>b) strefa ekotonalna o szerokości co najmniej 20,0m pomiędzy terenami lasów a projektowaną zabudową, dla zapewnienia bezpieczeństwa przeciwpożarowego,</p> <p>c) zapewnienia dostępu zwierząt do żerowisk oraz zapewniająca możliwość ich migracji w obrębie otwartych przestrzeni pól uprawnych i nieużytków, zgodnie z ustaleniami pkt 1.4.3 oraz II.1 na stykach z terenami mieszkaniowo-usługowymi oraz drogami ponadlokalnymi, w tym autostradą A1 zaleca się lokalizować budynki administracyjno – biurowe, przy ogrodzeniach wprowadzać zieleni osłonową, pasy zadrzewień</p> <p>e) na styku terenów produkcyjno- usługowych z zabudową mieszkaniową oraz budynkami związanymi z stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, domami, opieki społecznej i szpitalami należy wprowadzić strefę buforową, zabezpieczającą zabudowę chronioną przed uciążliwościami i ponadnormatywnym oddziaływaniem na środowisko pochodzącym od obszarów niechronionych</p> <p>f) zaleca się, aby strefy zapleczone i magazyny, place składowe i rozległe parkingi nie były</p>

				lokalizowane od strony przestrzeni publicznych i intensywnie uczęszczanych tras komunikacyjnych, g) uwzględnienie zasad ochrony środowiska,
--	--	--	--	--

Tereny	Kierunki zagospodarowania	Ograniczenia zagospodarowania	Wskaźniki zagospodarowania	Wytyczne do planów miejscowych
<p>8. PH/ZP - tereny składowania odpadów wydobywczych i tereny zieleni urządzonej</p>	<p>1) Podstawowe: a) składowanie odpadów wydobywczych, b) zieleni urządzonej, c) budowie krajobrazowe, d) obiekty rekreacyjno – widokowe, e) obiekty sportowo- rekreacyjne f) sieci, urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej według zasad określonych w rozdziale V ust.5. do ust.11. g) drogi wewnętrzne i technologiczne</p> <p>2) Dopuszczalne: a) obiekty zaplecza socjalno – administracyjnego i technicznego b) przed rekultywacją poprowadzenie tras dla sportów motocrossowych i rowerowych po rekultywacji biologicznej w kierunku zalesień i zadrzewień wyznaczenie tras dla – sportów motocrossowych, – rowerów górskich, d) obiekty usługowo - turystyczne i gastronomii uzupełniające podstawowe przeznaczenie terenu, e) obiekty i urządzenia związane z utrzymaniem czystości i porządku, f) odnawialne źródła energii za wyjątkiem elektrowni wiatrowych.</p>	<p>1) W zagospodarowaniu i zabudowie uwzględnienie uwarunkowań wynikających z położenia w granicach obszaru górniczego, 2) Dla zabudowy i zagospodarowania terenów uwzględnienie aktualnych informacji o przewidywanych czynnikach geologiczno - górniczych, dotyczących potencjalnych i prognozowanych skutków eksploatacji górniczej i stosowanie zabezpieczeń budynków zgodnie z przepisami wynikającymi z Prawa Budowlanego i Prawa Geologiczno – Górniczego.</p>	<p>a) obiekty usługowo - turystyczne i gastronomii – 1 obiekt w granicach wydzielonego terenu o powierzchni użytkowej min. 200m² - max. 300 m² b) wysokość zabudowy- min.1,5 do max. 3 kondygnacji, ale nie więcej niż 12,0m, c) w przypadku rekultywacji biologicznej docelowo po zakończeniu zwalowania i zakończeniu osiadania rzędna wierzchołki obiektu zbliżona do rzędnych terenu otaczającego terenu, ale nie wyżej niż poziom ul. Powstańców.</p>	<p>Dopuszcza się utrzymanie istniejących funkcji nie wymienionych w pkt 1 i 2 zgodnie z ustaleniami pkt. I.4.3 oraz II.1.</p>

Tereny	Kierunki zagospodarowania	Ograniczenia zagospodarowania	Wskaźniki zagospodarowania	Wytyczne do planów miejscowych
<p>9. ZC- tereny cmentarzy ukształtowane i projektowane.</p>	<p>1) Podstawowe: a) cmentarz parafialny- istniejący, b) zieleni urządzona c) dom przedpogrzebowy, d) kościelnia, e) obiekty uzupełniające i wzbogacające podstawowe użytkowanie (kaplica, obiekty administracyjno-usługowe i gospodarcze), 2) Dopuszczalne: sieci oraz obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej</p>	<p>a) w strefie o szerokości 50,0m od terenu cmentarza zakazuje się realizacji nowych budynków mieszkalnych, zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego oraz zakładów przechowujących artykuły żywności, ujęć wody zgodnie z przepisami odrębnymi b) na terenach objętych ochroną dziedzictwa kulturowego i zabytków kształtowanie zabudowy zgodnie z wymogami konserwatorskimi, c) wszelkie zamierzenia inwestycyjne oraz wszelkie prace mogące zmienić układ przestrzenny, formę, kubaturę i porządek architektoniczny obiektów wpisanych do rejestru zabytków wymagają akceptacji Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach.</p>	<p>a) teren biologicznie czynny do ustalenia w planie miejscowym lub decyzji o warunkach zabudowy b) wysokość zabudowy do ustalenia w planie miejscowym lub decyzji o warunkach zabudowy</p>	<p>Dopuszcza się utrzymanie istniejących funkcji nie wymienionych w pkt 1 i 2</p>

Tereny	Kierunki zagospodarowania	Ograniczenia zagospodarowania	Wskaźniki zagospodarowania	Wytyczne do planów miejscowych
<p>10. ZL - tereny lasów i ZLd- tereny do zalesienia</p>	<p>1) Podstawowe: a) lasy b) roślinność leśna,</p> <p>2) Dopuszczalne: a) obiekty i urządzenia gospodarki leśnej ścieżki piesze i rowerowe, b) trasy turystyczne c) obiekty i urządzenia turystyczne, d) obiekty i urządzenia służące obronności lub bezpieczeństwu państwa, e) sieci i obiekty infrastruktury technicznej oraz drogi i ulice - w sytuacjach uzasadnionych funkcjonalnie i przestrzennie,</p>	<p>a) ochrona kompleksów leśnych przed zainwestowaniem b) prowadzenie sieci energetycznych ponad górną granicę lasów c) zakaz rekultywacji wyprzedzającej z użyciem odpadów wydobywczych z eksploatacji węgla kamiennego d) w obszarach cennych przyrodniczo znajdujących się w obrębie kompleksów leśnych prowadzić maksymalnie długo eksploatację w sposób nie powodujący negatywnych zmian warunków siedliskowych w obszarach występowania chronionych gatunków roślin, zwłaszcza w sposób nie zakłócający stosunków wodnych, utrzymując możliwość grawitacyjnego odprowadzenia wód i zapobiegający powstawaniu zalewisk, e) strefa ekotonowa o szerokości co najmniej 20,0m pomiędzy terenami lasów a projektowaną zabudową, dla zapewnienia bezpieczeństwa przeciwpożarowego, zapewnienia dostępu zwierząt do żerowisk oraz zapewniająca możliwość ich migracji w obrębie otwartych przestrzeni pól uprawnych i nieużytków.</p>		<p>a) dopuszcza się utrzymanie istniejących funkcji nie wymienionych w pkt 1 i 2 b) uwzględnienie zasad ochrony środowiska, szczególnie w zakresie ochrony przed skutkami eksploatacji górniczej</p>

Tereny	Kierunki zagospodarowania	Ograniczenia zagospodarowania	Wskaźniki zagospodarowania	Wytyczne do planów miejscowych
<p>11. WS - tereny wód powierzchniowych i cieków wodne</p>	<p>1) Podstawowe: a) wody stojące b) potoki c) cieków, d) rowy drenarskie e) zagospodarowanie terenów położonych w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki, cieków oraz zbiorników wodnych i stawów zgodnie z przeznaczeniem podstawowym i dopuszczalnym, określonym dla terenów przylegających, z uwzględnieniem ograniczeń zagospodarowania f) wszelkie prace związane z konserwacją i utrzymaniem zbiornika wody (Podkościele) a także z zapewnieniem bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, g) zagospodarowanie zbiornika dla celów rekreacyjnych h) zadrzewienia przybrzeżne</p>	<p>a) zakaz zabudowy, za wyjątkiem zagospodarowania dopuszczalnego, b) zakaz rekultywacji wyprzedzającej Potoków Chwałowickiego oraz Radziejowskiego z użyciem odpadów wydobywczych z eksploatacji węgla kamiennego, c) ograniczenie wycinki istniejących drzewostanów wzdłuż cieków powierzchniowych i rowów melioracyjnych wyłącznie do celów przeciwpowodziowych d) zakaz grodzenia nieruchomości w odległości 1,5m od krawędzi cieków e) pasy ochronne wzdłuż potoków i rzek o szerokości min. 5,0m od brzegów cieków w celu umożliwienia administratorowi prowadzenia robót remontowych i konserwacyjnych w korytach rzek i potoków, a także dla ochrony otuliny biologicznej cieków</p>		<p>a) dopuszcza się utrzymanie istniejących funkcji nie wymienionych w pkt 1 i 2 b) uwzględnienie zasad ochrony środowiska, szczególnie w zakresie ochrony przed skutkami eksploatacji górniczej</p>

Tereny	Kierunki zagospodarowania	Ograniczenia zagospodarowania	Wskaźniki zagospodarowania	Wytyczne do planów miejscowych
<p>12. R - tereny rolnicze</p>	<p>1) Podstawowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) uprawy polowe, b) łąki i pastwiska, c) uprawy ogrodnicze i sadownicze, d) budynki i urządzenia służące produkcji, gospodarki rolnej, ogrodniczej i sadowniczej e) zabudowa zagrodowa, f) dojazdy do terenów rolnych. <p>2) Dopuszczalne:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) możliwość zmiany profilu produkcji rolnej b) działalność rolnicza niezwiązana z produkcją roślinną, c) leśne, d) zalesienia, e) infrastruktura techniczna oraz drogi niezbędne do obsługi terenów rolnych, f) ścieżki piesze i rowerowe, g) powierzchniowe obiekty i infrastruktura związana z eksploatacją metanu, h) miejsca poszukiwań złóż surowców energetycznych (odwierty, szyby, infrastruktura towarzysząca), i) odnawialne źródła energii. 	<ul style="list-style-type: none"> a) zakaz likwidowania i niszczenia drzewień śródpolnych i przydrożnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego, b) zakaz rekultywacji wyprzedzającej z użyciem odpadów wydobywczych z eksploatacji węgla kamiennego c) ochrona gleb i wód oraz zmeliorowanych i zdrenowanych użytków rolnych, d) utrzymanie i konserwacja urządzeń melioracji szczegółowych 	<ul style="list-style-type: none"> a) zgodnie z przepisami odrębnymi b) uwzględnienie zasad ochrony środowiska, szczególnie w zakresie ochrony przed skutkami eksploatacji górniczej 	<p>Dopuszcza się utrzymanie istniejących funkcji nie wymienionych w pkt 1 i 2</p>

Tereny	Kierunki zagospodarowania	Ograniczenia zagospodarowania	Wskaźniki zagospodarowania	Wytyczne do planów miejscowych
<p>13. ZP- tereny zieleni urządzonej projektowane</p>	<p>1) Podstawowe: a) zieleni urządzona, parki gminne, b) zieleni izolacyjna, c) obiekty i urządzenia sportowo- rekreacyjne, d) place zabaw, e) ścieżki zdrowia.</p> <p>2) Dopuszczalne: a) sieci oraz obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej, b) drogi i ulice niezbędne do obsługi terenów zabudowy, c) ciągi komunikacji pieszej i rowerowej, d) ścieżki zdrowia, e) oczka wodne, f) obiekty małej architektury dla rekreacji codziennej, g) obiekty usługowo - turystyczne i gastronomii uzupełniające podstawowe przeznaczenie terenu, h) obiekty i urządzenia związane z utrzymaniem czystości i porządku.</p>	<p>a) kształtowanie struktury gatunkowej i przestrzennej zieleni zgodnie z warunkami siedliskowymi oraz funkcją, w kierunku powiększenia różnorodności biologicznej i zwiększania odporności zieleni na czynniki destrukcyjne, b) uwzględnienie zaleceń sposobu zagospodarowania określonych w części 1 Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego, rozdział III w ust. 6.7.</p>	<p>Lokalizacja obiektów usługowo - turystycznych i gastronomii do ustalenia w planie miejscowym: a) obiekty usługowo - turystyczne i gastronomii – 1 obiekt w granicach wydzielonego terenu o powierzchni użytkowej min. 200m² - max. 300 m² b) wysokość zabudowy- min.1,5 do max. 3 kondygnacji, ale nie więcej niż 12,0m c) teren biologicznie czynny – min.60%.</p>	<p>Dopuszcza się utrzymanie istniejących funkcji nie wymienionych w pkt 1 i 2</p>

14. Tereny infrastruktury technicznej

- 1) Przeznaczenie terenów:
 - a) tereny obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej elektroenergetyki - **E**,
 - b) tereny obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej elektroenergetyki projektowane - **E**,
 - c) tereny obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej wodociągów - **W**,
 - d) tereny obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej wodociągów projektowane - **W**,
 - e) tereny obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej kanalizacji - **K**,
 - f) tereny obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej kanalizacji projektowane - **K**,
 - g) tereny obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej gazownictwa **G**.
- 2) Dopuszczalne zagospodarowanie i jego ograniczenia określa rozdział V ust. 5 do 9.

15. Tereny komunikacji

- 1) Utrzymuje się istniejące tereny dróg publicznych wojewódzkich, powiatowych i gminnych.
- 2) Ustala się projektowaną autostradę A1.
- 3) Wyznacza się projektowane drogi publiczne.
- 4) Utrzymuje się istniejące trasy i ścieżki rowerowe komunikacyjne i rekreacyjne.
- 5) Utrzymuje się szlaki turystyczne.

Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów dróg i terenów kolejowych określa rozdział V Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.

16. Tereny wyłączone z zabudowy

- 1) Na podstawie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wyłącza się z zabudowy tereny rolnicze obejmujące rolniczą przestrzeń produkcyjną do zachowania istniejącego użytkowania na zasadach określonych w planie miejscowym, z podstawowymi i dopuszczalnymi kierunkami zagospodarowania przyjętymi w pkt.II.12.
- 2) Na podstawie ustawy prawo ochrony środowiska i prawa wodnego¹⁹ wyłączono z zabudowy pasy ochronne wzdłuż potoków i rzek o szerokości min. 5,0m od brzegów cieków w celu umożliwienia administratorowi prowadzenia robót remontowych i konserwacyjnych w korytach rzek i potoków, a także dla ochrony otuliny biologicznej cieków oraz zakazuje się grodzienia nieruchomości w odległości 1,5m od cieku,
- 3) W zagospodarowaniu terenów w sąsiedztwie sieci i urządzeń infrastruktury technicznej wymagających zachowania stref technicznych i technologicznych obowiązują ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych,
- 4) Na terenach wyłączonych z zabudowy dopuszcza się inwestycje o znaczeniu lokalnym określone w kierunkach zagospodarowania.

¹⁹ Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne. tekst jednolity (Dz.U z 9 lutego 2012 poz. 145).

III. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO.

1. Ochrona przyrody i krajobrazu

Na terenie gminy Świerklany ochrona przyrody obejmuje:

- 1) stanowiska drzew objętych ochroną w formie pomnika przyrody:
 - a) buk zwyczajny - Świerklany Górne, ul. Kościelne,
 - b) dąb szypułkowy - Świerklany, ul. Akacyjowa,
 - c) dąb szypułkowy - na granicy pomiędzy ul. Świerklańską 93b a ul. Świerklańską 92,
 - d) grupa drzew - „Jankowice”, ul. Bema, na terenie PUH - Spółdzielnia Rolnicza Świerklany.
W skład tej wielogatunkowej grupy wchodzi głównie drzewa liściaste, a w tym: 3 lipy drobnolistne (*Tilia cordata*), 7 dębów szypułkowych (*Quercus robur*), 6 buków zwyczajnych (*Fagus sylvatica*), 3 graby zwyczajne (*Carpinus betulus*), 2 klony zwyczajne (*Acer platanoides*) i kasztanowiec zwyczajny (*Aesculus hippocastanum*). Jedynym drzewem iglastym jest sosna wejmutka (*Pinus strobus*).
- 2) kompleksy leśne posiadające status lasów ochronnych – pozostające w administracji Lasów Państwowych, Nadleśnictwo Rybnik, Obręb Rybnik. Dla tych terenów zostały opracowane Plany Urzędzenia Lasów. Powierzchnia tych lasów wynosi ok. 282ha (stan 2008r). Do największych kompleksów leśnych na obszarze gminy należą występujące w jej północno - zachodniej części - Las Jankowice, Las Podlesie (z naturalnym źródłem zwanym Studzienką), Las Królewiak (najatrakcyjniejszy krajobrazowo, z dużą grupą wiekowych okazów buków) oraz Las Blicherski. Wymienione obszary leśne są pozostałością dawnej Puszczy Pszczyńsko – Raciborskiej, z widocznymi obecnie wpływami presji antropogenicznej.
- 3) ze względu na konieczność zapewnienia dla istniejącej i projektowanej zabudowy bezpieczeństwa przeciwpożarowego i ochronę przed zawaleniem się drzew, zapewnienie dostępu zwierząt do żerowisk oraz możliwości ich migracji w obrębie otwartych przestrzeni pól uprawnych i nieużytków, od ściany lasu powinna być zachowana strefa ekotonalna o szerokości co najmniej 20,0m pomiędzy ścianą lasu a projektowaną zabudową, o zasadach zagospodarowania do ustalenia w opracowywanym planie miejscowym.
- 4) ze względu na walory przyrodnicze i krajobrazowe:
 - a) doliny cieków wodnych cenne. Lokalnie na terenach tych wykształciły się siedliska wilgotne i podmokłe. Cieki wodne wraz z towarzyszącą im roślinnością stanowią ważne drogi migracji flory i fauny o randze lokalnej i ponadlokalnej,
 - b) tereny powierzchniowych zbiorników wodnych (np. zbiornik Podkościele w północno - zachodniej części gminy). Mimo, iż na terenie gminy są to siedliska utworzone na skutek działalności człowieka to jednak przyczyniają się do wzrostu różnorodności biologicznej. Stanowią one miejsce żerowania i rozrodu dla wielu zwierząt w tym ryb, ptaków oraz płazów.

2. Ochrona złóż kopalin

Na terenie gminy Świerklany najważniejszym surowcem mineralnym jest węgiel kamienny zalegający w podłożu całej gminy, którego wydobycie trwa już ponad 100 lat.

Złoże KWK „Borynia – Zofiówka” należy do Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A., natomiast złoże KWK „Chwałowice”, KWK „Marcel” i KWK „Jankowice” należą do Kompani Węglowej S.A.

Rejon rybnicki charakteryzuje się występowaniem złóż metanu towarzyszącym pokładom węgla kamiennego, kopalnie prowadzą eksploatację złóż metanu towarzyszących złożom węgla kamiennego na podstawie obowiązujących koncesji wydobywczych.

Na terenie gminy zalegają również dwa złoża piasków czwartorzędowych zlokalizowane w Jankowicach.

Na terenie gminy Świerklany występują następujące złoża surowców naturalnych:

Złoża Węgla Kamiennego:

- Borynia (ID 342)
- Chwałowice (ID 361)
- Chwałowice 1 (ID 17956)
- Jankowice (ID 360)
- Marcel 1 (ID 17950)
- Żory (ID 316)

Złoża Metanu Pokładów Węgla:

- Jankowice – Wschód (ID 17235)
- Żory 1 (ID 13864)

Złoża Kruszywa Naturalnego:

- Chwałowice (ID 5728)

- Markłowice 2 (ID 18573)

Złoże Piasków Podsadzkowych Markłowice (ID 243)

Eksploatacji na podstawie przepisów odrębnych (Koncesji) poddane są tylko złoża Węgla Kamiennego i Metanu Pokładów Węgla. Nie prowadzi się natomiast eksploatacji złóż kruszyw naturalnych oraz piasków podsadzkowych.

3. Ochrona zasobów wód podziemnych i powierzchniowych.

~~W północno-wschodniej części gminy Świerklany objęty ochroną jest czwartorzędowy Główny Zbiornik Wód Podziemnych (GZWP) nr 345 Rybnik, w granicach gminy zbiornik ten znajduje się w obszarze najwyższej ochrony (ONO).~~

W północnej części gminy udokumentowany jest Lokalny Zbiornik Wód Podziemnych nr 345 „Rybnik” o typie porowym.

4. Ochrona powietrza.

Przyjmuje się, dla ochrony powietrza:

- 1) realizację zadań ograniczenia niskiej emisji określonych w programie ochrony środowiska,
- 2) termomodernizację budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej,
- 3) wprowadzenie zasady używania do ogrzewania pomieszczeń urzędzeń o wysokiej sprawności energetycznej i paliw proekologicznych dla przeciwdziałania powstawaniu niskiej emisji; zasada ta powinna być wprowadzona w formie nakazu dla obiektów użyteczności publicznej i produkcyjnych oraz przy stosowaniu zbiorowego ogrzewania.

5. Ochrona przed hałasem, wibracjami i promieniowaniem niejonizującym.

Na terenie gminy przyjmuje się dla ochrony środowiska przed hałasem, wibracjami i promieniowaniem niejonizującym:

- 1) poprawę jakości nawierzchni dróg, budowę skrzyżowań bezkolizyjnych,
- 2) sprostanie wymogom aktualnych unormowań prawnych oraz dyrektyw Unii Europejskiej w zakresie ochrony przed wibracjami,
- 3) doskonalenie systemu komunikacji zbiorowej oraz systemu transportowego z punktu widzenia ograniczenia emisji wibracji, obejmujących poprawę stanu infrastruktury komunikacyjnej,
- 4) ochronę przed promieniowaniem szkodliwym dla ludzi i środowiska zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi,
- 5) uwzględnienie zagadnień promieniowania niejonizującego i wynikających z tego ograniczeń na poziomie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz decyzji lokalizacyjnych dla procesów inwestycyjnych związanych z obiektami będącymi źródłem tego promieniowania,
- 6) dopuszczenie lokalizacji nowych stacji bazowych telefonii komórkowej-wież i masztów wolnostojących realizowanych jako konstrukcje wsporcze pod urządzenia i maszty radiokomunikacyjne na zasadach określonych w przepisach odrębnych, a szczególnie w prawie ochrony środowiska i prawie budowlanym,
- 7) tworzenie warunków do ochrony klimatu akustycznego terenów chronionych przed hałasem w rozumieniu ustawy prawo ochrony środowiska w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego:
 - a) zabudowę położoną na terenach MN należy zaliczyć do obszarów, dla których dopuszczalny poziom hałasu określa się jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz terenów mieszkaniowo-usługowych,
 - b) zabudowę położoną na terenach MW należy zaliczyć do obszarów, dla których dopuszczalny poziom hałasu określa się jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
 - c) zabudowę położoną na terenach U należy zaliczyć do obszarów, dla których dopuszczalny poziom hałasu określa się jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych,
 - d) zabudowę położoną na terenach US należy zaliczyć do obszarów, dla których dopuszczalny poziom hałasu określa się jak dla terenów rekreacyjno-wypoczynkowych.

6. Ochrona przed skutkami eksploatacji górniczej węgla kamiennego

Zgodnie z założonym celem rozwoju gminy wymagane jest zachowanie wartości kulturowych i przyrodniczych.

Przyjmuje się, że eksploatacja złóż węgla kamiennego koordynowana będzie w czasie z potrzebami rozwoju gminy a wpływy tej eksploatacji uwzględnione będą w planach zagospodarowania przestrzennego terenów górniczych przy zachowaniu występujących wartości przyrodniczych i kulturowych obszaru.

W ustaleniach ochrony obszaru gminy przed skutkami eksploatacji górnictwa na rysunku studium wskazano granicę obszaru prognozowanych wpływów eksploatacji górnictwa.

W celu przeciwdziałania dalszej degradacji terenów ustala się możliwość ochrony zalewisk na których wykształciły się zbiorniki wodno-błotne na terenach nieurbanizowanych – zalewisko „Podkościele” oraz konieczność przeciwdziałania powstawaniu zalewisk bezodpływowych na skutek osiadań terenu.

Jednocześnie dopuszcza się możliwość likwidacji zalewisk powstałych w nieckach osiadań terenów na skutek działalności górnictwa.

Dopuszcza się rekultywację z możliwością zagospodarowania mas ziemnych lub skalnych usuwanych albo przemieszczanych w związku z wydobywaniem kopalin ze złóż wraz z ich przerabianiem oraz odpadów wydobywczych z eksploatacji węgla kamiennego w celu odtworzenia pierwotnej funkcji terenu wraz z odbudową cieków wodnych, z wyłączeniem Potoku Chwałowickiego i Radziejowskiego.

Zakaz rekultywacji wyprzedzającej Potoków Chwałowickiego oraz Radziejowskiego z użyciem odpadów wydobywczych z eksploatacji węgla kamiennego.

W obszarach cennych przyrodniczo znajdujących się w obrębie kompleksów leśnych prowadzić maksymalnie długo eksploatację w sposób nie powodujący negatywnych zmian warunków siedliskowych w obszarach występowania chronionych gatunków roślin, zwłaszcza w sposób nie zakłócający stosunków wodnych, umożliwiając możliwość grawitacyjnego odprowadzenia wód i zapobiegając powstawaniu zalewisk.

IV. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.

1. Ustalenia ogólne.

Ochronę i opiekę nad zabytkami uwzględnia się przy sporządzaniu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowych planach zagospodarowania²⁰.

W studium uwzględnia się w szczególności ochronę:

- zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru oraz ich otoczenie,
- innych zabytków nieruchomości znajdujących się w gminnych ewidencjach np. obiektów o walorach architektonicznych, budowlanych, parków, ogrodów, cmentarzy, krzyży przydrożnych, kapliczek, itp.,
- parków kulturowych.

oraz proponuje się, w zależności od potrzeb strefy ochrony konserwatorskiej obejmujące obszary, na których obowiązują określone w planie miejscowym ustalenia obejmujące ograniczenia, zakazy i nakazy, mające na celu ochronę znajdujących się na tym obszarze zabytków.

2. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków

W ustaleniach studium utrzymuje się obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dobra kultury współczesnej opisane w części A w Rozdziale III ust. III.4 „Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej”.

3. Szczegółowe warunki i zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy

Przyjmuje się, że ustalenia określające szczegółowe warunki i zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy obejmujące układ przestrzenny, formę, kubaturę i porządek architektoniczny przy obiektach i zespołach wymienionych w części A w Rozdziale III ust. III.4 „Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej” w odniesieniu do poszczególnych terenów i obiektów objętych ochroną konserwatorską zostaną określone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego uzgodnionym z Śląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków z uwzględnieniem poniższych zasad. Dopuszcza się weryfikację obiektów wskazanych w Gminnej Ewidencji Zabytków do objęcia ochroną w planie miejscowym.

4. Zasady kształtowania przestrzeni kulturowej

- zachowanie przebiegów głównych historycznych ulic gminy wraz z ich pierzejami (utrzymanie, w miarę możliwości, pierwotnych szerokości ulic),
- zachowanie linii zabudowy poprzez utrzymanie istniejących budynków i uzupełnienie luk budowlanych nową zabudową,
- uporządkowanie układów przestrzennych poprzez wyburzenie bezwartościowych obiektów współczesnych o niedostosowanych formach i skali oraz planowe zagospodarowanie terenu,
- ograniczenie rozwoju wielko-kubaturowej zabudowy, preferowanie niskiej zabudowy mieszkaniowej w obrębie historycznie ukształtowanych dróg,

²⁰ Ustawa z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2003r. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.).

- uporządkowanie struktury osadniczej, planowe kształtowanie zabudowy gminy.

5. Zasady kształtowania architektury obiektów

Wprowadza się następujące zasady kształtowania architektury obiektów:

- ochrona obiektów wpisanych do rejestru zabytków według zasad, którym podlegają,
- zachowanie obiektów zabytkowych na terenie gminy, wszelkie działania związane z ich konserwacją, modernizacją, adaptacją, zawrzeć w planie miejscowym,
- należy modernizować zabytkowe budynki w celu podniesienia standardu życia mieszkańców,
- nowa zabudowa lokalizowana w sąsiedztwie obiektów zabytkowych winna utrzymywać historyczne linie zabudowy i podziały parcelacyjne, gabaryty budynków zabytkowych (wysokość, kształt dachu); jej architektura winna harmonizować z zabytkowym otoczeniem, nie będąc jednocześnie ślepym naśladownictwem form historycznych,
- należy stosować odpowiednie, wysokiej klasy materiały budowlane (pokrycie dachów dachówką ceramiczną, stolarka okienna i drzwiowa indywidualna, drewniana - z dopuszczeniem pcv, pod warunkiem zachowania rozmiarów i wyglądu stolarki pierwotnej, naturalny kamień, cegła, tynk gładki),
- należy opracować przykładowe projekty nowej zabudowy i rozbudowy obiektów starych, adaptacji i lokalizacji obiektów gospodarczych oraz garaży - mając na celu przystosowanie istniejącej zabudowy do współczesnych wymogów, przy zachowaniu historycznego, jednolitego charakteru zabudowy,
- likwidacja przyłączy instalacji elektrycznej na elewacjach, szafki na główne zawory powinny być zaprojektowane indywidualnie,
- należy opracować i przyjąć jako obowiązujące rozwiązania typu ogrodzeń i małej architektury w celu uzyskania jakości estetycznej i dostosowanie ich do lokalnej tradycji,
- wykonanie kart ewidencyjnych obiektów i zespołów zabytkowych, zwłaszcza budownictwa drewnianego skazanego na zagładę,
- przed ewentualnymi rozbiórkami obiektów pod ochroną konserwatorską wykonać należy inwentaryzację architektoniczną i fotograficzną.

6. Zasady wyznaczania stref ochrony konserwatorskiej

Wyznaczenie stref ochrony konserwatorskiej ma na celu ochronę, utrzymanie i zachowanie najwartościowszych elementów zabytkowych, kulturowych i krajobrazowych. Nie ogranicza to wprowadzania nowych funkcji i nowej zabudowy, lecz oznacza konieczność realizacji budownictwa w sposób harmonijny i zgodny z charakterem zabytkowej zabudowy w regionie.

W ustaleniach studium nie wyznacza się stref ochrony konserwatorskiej.

Dopuszcza się ich wyznaczenie w planach miejscowych z uwzględnieniem szczegółowej skali opracowania planu po przeanalizowaniu uwarunkowań lokalnych.

7. Zasady ochrony ekspozycji krajobrazu

W zakresie przyrodniczych elementów krajobrazu

- nakaz kształtowania zabudowy i zalesień uwzględniający ochronę ciągów i punktów widokowych,
- prowadzenie inwestycji sieciowych z pozycji utrzymania walorów fizjonomicznych obszaru gminy,
- wymiana dysharmonijnej w krajobrazie substancji mieszkaniowej i przemysłowej na obiekty o wysokich walorach estetycznych.

W zakresie kulturowych elementów krajobrazu

- ochrona obszarów stanowiących zabezpieczenie eksponowania obiektów o wartościach zabytkowych i kulturowych,
- rewaloryzacja obiektów zabytkowych i kulturowych,
- realizacja nowych obiektów w skali zabudowy otoczenia,
- kształtowanie atrakcyjnych przestrzeni publicznych z funkcją usługową, rekreacyjną i sportową.

V. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

1. Komunikacja drogowa

1.1. Powiązania krajowe i regionalne

Powiązania krajowe i regionalne zapewniają:

- 1) autostrada A1 z węzłem „Świerklany” relacji Gdańsk-Łódź- Częstochowa- Gliwice (autostrada A4)- Gorzyczki,
- 2) droga wojewódzka nr 929, klasy Z G, relacji Świerklany (DW 932) – Rybnik (DK nr 78 do autostrady A4), w ciągu ulic Rybnickiej i Świerklańskiej.
- 3) droga wojewódzka nr 932, klasy G, relacji Żory (DK81)- Wodzisław Śląski (DK78), w ciągu ulic Żorskiej i Wodzisławskiej.

1.2. Powiązania ponadlokalne

Powiązania ponadlokalne zapewniają:

- 1) Wymienione w pkt V1.1. drogi wojewódzkie nr 929 i nr 932,
- 2) projektowana droga klasy G w Jankowicach relacji Rybnik Chwałowice - Jankowice – Rybnik Boguszowice,
- 3) droga wojewódzka nr 930, klasy Z G, relacji Świerklany Dolne - Mszana (DW 933),
- 4) droga powiatowa nr 5610S, klasy Z relacji Rybnik- Jankowice – Rybnik w ciągu ul. Nowej,
- 5) droga powiatowa nr 5611S, klasy Z relacji Świerklany Górne – Rybnik w ciągu ul. Plebiscytowej,
- 6) droga powiatowa nr 5612S, klasy Z relacji Świerklany Górne – Jastrzębie Zdrój (Borynia), w ciągu ul. Boryńskiej,
- 7) droga powiatowa nr 5620S klasy Z , relacji Świerklany Górne (ul. Boryńska) – Jastrzębie Zdrój (KWK Borynia) w oraz nr 7806S ciągu ul. Szerockiej,
- 8) droga gminna w ciągu ul. Rybnickiej, klasy L, relacji Jankowice (ul. Nowa) – Rybnik (Chwałowice),
- 9) droga gminna w ciągu ul. Boguszowickiej, klasy L, relacji Jankowice (ul. Świerklańska) –Rybnik (Boguszowice Stare),
- 10) droga gminna w ciągu ul. Wierzbowej klasy L, relacji Jankowice (ul. Boguszowicka) – Rybnik (Chwałowice).

1.3. Powiązania wewnątrz gminne

Powiązania lokalne w obrębie gminy zapewniają drogi wymienione w pkt V1.2. i V1.2. oraz drogi gminne klasy ulic dojazdowych i lokalnych istniejące i projektowane.

- 1) Utrzymuje się układ dróg publicznych wewnątrz gminnych oparty na podstawowym układzie, który tworzą wymienione w pkt.V1.1. drogi wojewódzka Z oraz drogi powiatowe klasy G, Z i L,
- 2) Wyznacza się fragment drogi głównej G przy granicy z miastem Rybnik,
- 3) Utrzymuje się pozostałe istniejące drogi jako ulice dojazdowe D i lokalne L,
- 4) Wyznacza się nowe drogi lokalne i dojazdowe wskazane na rysunku „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”,
- 5) W liniach rozgraniczających tereny komunikacji drogowej dopuszcza się możliwość lokalizacji,
- 6) inwestycji związanych z infrastrukturą drogową i techniczną, stacji paliw, miejsc postojowych, wiat przystankowych zintegrowanych z punktami sprzedaży detalicznej, wolnostojących kabin telefonicznych, chodników, ścieżek rowerowych, zieleni izolacyjnej, obiektów małej architektury nośników reklamowych itp.
- 7) Propozycje linii przebiegów dróg i ulic wrysowanych na rysunku studium są propozycją studium. Przebieg projektowanych i modernizowanych ulic od klasy D do klasy G należy skonkretyzować w ustaleniach planie miejscowym z uwzględnieniem uwarunkowań terenowych, prawnych i technicznych oraz przepisów odrębnych. Dopuszcza się w planie miejscowym zmianę klas ulic przyjętą w Studium w uzasadnionych przypadkach,
- 8) Dopuszcza się w planie miejscowym uzupełnienie projektowanego układu komunikacyjnego o drogi publiczne nie wyznaczone w studium i o drogi wewnętrzne przy uwzględnieniu następujących zasad:
 - a) szerokość linii rozgraniczających projektowanych ulic zgodnie z przepisami odrębnymi,
 - b) projektowane ulice w formie sięgacza powinny mieć zapewnioną możliwość zawracania zgodnie z wymaganiami dla dróg pożarowych i służb komunalnych.
- 9) Dopuszcza się odstępstwo od obowiązujących przepisów dotyczących szerokości linii rozgraniczających dla modernizowanych, istniejących ulic w zabudowie ukształtowanej,

- 10) Na terenach dróg i ulic przechodzących przez lasy i tereny zieleni urządzonej oraz terenach rolniczych dopuszcza się wykonanie przepustów i przejść umożliwiających swobodną migrację zwierząt.

1.4. Zasady obsługi komunikacyjnej terenów położonych w sąsiedztwie autostrady

- 1) Obsługa komunikacyjna terenów przyległych do autostrady może się odbywać wyłącznie poprzez układ dróg lokalnych bez możliwości bezpośredniego włączenia do autostrady A1.
- 2) Dla terenów zabudowy usługowej projektowanej U oraz terenów obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i usług projektowanych PU położonych w rejonie autostrady A1, należy na etapie sporządzania planów miejscowych zaplanować sposób obsługi komunikacyjnej poprzez układ dróg lokalnych lub inny zlokalizowany poza liniami rozgraniczającymi pas drogowy autostrady A1, bez możliwości skomunikowania w/w terenów poprzez drogi dojazdowe zlokalizowane w liniach rozgraniczających autostradę A1. Drogi dojazdowe w liniach rozgraniczających autostradę A1 obsługują wyłącznie istniejące zagospodarowanie w terenie i służą dojazdowi do pól, terenów leśnych oraz dojazdowi służb drogowych do obiektów w celach serwisowych.
- 3) W pasie drogowym autostrady A1 zakazuje się lokalizacji wszelkich urządzeń infrastruktury technicznej nie związanych z funkcjonowaniem drogi oraz lokalizacji reklam, w tym reklam świetlnych, w szczególności o zmiennej treści.

2. Zasady i warunki lokalizacji parkingów.

- 1) Zabezpieczenie potrzeb parkingowych związanych z zabudową jednorodzinną i zagrodową w granicach terenu pozostającego w dyspozycji inwestora, w ilości minimum jednego miejsca parkingowego i garażowego lub minimum dwóch miejsc parkingowych na budynek
- 2) Zabezpieczenie potrzeb parkingowych związanych z usługami, lokalami użytkowymi, budynkami użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego w granicach terenu pozostającego w dyspozycji inwestora. Ilość miejsc powinna być dostosowana do konkretnej funkcji, lecz nie powinna być mniejsza niż jedno miejsce parkingowe na 25 m² powierzchni użytkowej budynku usługowego lub lokalu użytkowego.
- 3) Zabezpieczenie potrzeb parkingowych związanych z zabudową obiektów produkcyjnych w granicach terenu pozostającego w dyspozycji inwestora, w ilości co najmniej jedno miejsce na czterech zatrudnionych i dodatkowo dwa miejsca na zakład.
- 4) Potrzeby i wskaźniki bilansowania miejsc postojowych mogą być skorygowane w zależności od uwarunkowań i zamierzeń lokalnych, w trakcie opracowywania planów miejscowych.

3. Trasy rowerowe

- 1) Ustala się trasy rowerowe o charakterze komunikacyjnym i rekreacyjnym, które zaznaczono na planszy „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”.
- 2) Wyznaczone w Studium trasy rowerowe mogą być uzupełnione ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

4. Linie kolejowe

Utrzymuje się istniejący przebieg linii kolejowych

- 1) dwutorowej, niezelektryfikowanej magistralnej Kotłarnia - Rybnik – Pawłowice, przebiegającej przez południowo – wschodnią część sołectwa Świerklany Dolne,
- 2) jednotorowej linii łączącej szyby KWK „Jankowice” wraz ze stacją zwrotną zlokalizowaną w Michałowicach, przebiegająca w centralnej części gminy w Jankowicach.

5. Zaopatrzenie w wodę

- 1) Utrzymuje się dotychczasowy kierunek zaopatrzenia w wodę realizowany przez wodociąg magistralny w ulicach Żorskiej, Rybnickiej, Świerklańskiej, Boguszowickiej i Nowej.
- 2) Ograniczenia w sposobie zagospodarowania terenów położonych w sąsiedztwie wodociągu magistralnego zgodnie z przepisami odrębnymi.

6. Odprowadzenie ścieków

- 1) Utrzymuje się odprowadzenie ścieków komunalnych do gminnej oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w Świerklanach Górnych.
- 2) Utrzymuje się system kanalizacji sanitarnej w sołectwach Świerklany Górne i Świerklany Dolne oraz w części wschodniej sołectwa Jankowice.
- 3) Ustala się rozbudowę systemu kanalizacji sanitarnej dla sołectwa Jankowice.

- 4) Dopuszcza się odprowadzenie wód opadowych i roztopowych powierzchniowo do licznych cieków i przydrożnych rowów. Z powierzchni szczelnej terenów przemysłowych, składowych, baz transportowych, dróg zaliczanych do kategorii wojewódzkiej i powiatowych, a także parkingów o powierzchni powyżej 0,10ha. odprowadzenie wód opadowych w systemie kanalizacji deszczowej. Przed wprowadzeniem do odbiornika należy je oczyścić w odpowiednich urządzeniach.
- 5) Ustala się rozbudowę kanalizacji deszczowej.
- 6) Zakazuje się łączenia systemu kanalizacji deszczowej i sanitarnej na terenach zabudowanych oraz przeznaczonych pod zabudowę w pobliżu terenów rolnych zmeliorowanych z systemami melioracyjnymi.
- 7) Przed wprowadzeniem do odbiornika wód opadowych i roztopowych przewiduje się ich gromadzenie w zbiornikach retencyjnych z możliwością ich wykorzystania do celów nawadniania zieleni lub wykorzystania do celów przeciwpożarowych.
- 8) Zakazuje się odprowadzania nieoczyszczonych ścieków sanitarnych do gruntu.

7. Zaopatrzenie w gaz.

- 1) Utrzymuje się dotychczasowe zaopatrzenie w gaz z systemu krajowego,
- 2) Utrzymuje się istniejące na terenie gminy stacje redukcyjno - pomiarowe,
- 3) Ustala się zaopatrzenie w gaz odbiorców z istniejącej i rozbudowywanej sieci gazowej średniego ciśnienia.

8. Zaopatrzenie w ciepło.

- 1) Utrzymuje się istniejące lokalne źródła ciepła,
- 2) Zaleca się termo-renowację zabudowy mieszkaniowo-usługowej i wielorodzinnej,
- 3) Zaleca się prowadzenie prac termorenowacyjnych sieci ciepła i instalacji grzewczych,
- 4) Zaleca się promowanie działań popierających:
 - a) modernizację urządzeń grzewczych zabudowy indywidualnej w połączeniu z jej termorenowacją,
 - b) wymianę urządzeń grzewczych o niskiej sprawności cieplnej na urządzenia o wysokiej sprawności,
 - c) wykorzystanie nie tylko gazu, oleju, energii elektrycznej, ale również paliw stałych, paliw ekologicznych, w tym odnawialnych źródeł energii.

9. Zaopatrzenie w energię elektryczną.

Ustala się następujące zasady obsługi w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną:

- 1) utrzymuje się trasy napowietrznych linii wysokiego napięcia:
 - a) dwutorowej 110 kV relacji Stacja Wielopole – Borynia, Wielopole – Pniówek,
 - b) jednotorowej 110 kV relacji Jankowice – Huta Silesia,
 - c) jednotorowej 110 kV relacji Jankowice – Stacja Moszczenica,
 - d) jednotorowej relacji Chwałowice – Szyb Marklowice.
- 2) dla istniejących linii należy zachować, zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi, pasy technologiczne,
- 3) utrzymuje się stację elektroenergetyczną WN 110kV/SN Jankowice, na terenie KWK Jankowice,
- 4) utrzymuje się istniejący system sieci średniego i niskiego napięcia, lokalizację stacji transformatorowych SN/nN oraz trasy napowietrznych i kablowych linii zasilających Sn i nN,
- 5) ustala się rozbudowę i modernizację systemu elektroenergetycznego średnich i niskich napięć, stosownie do występującego zapotrzebowania na moc elektryczną o nowe stacje transformatorowe SN/nN i linie zasilające średniego i niskiego napięcia, szczególnie na terenach nowego zainwestowania, zaleca się prowadzenie nowych linii zasilających średniego i niskiego napięcia wzdłuż granic nieruchomości oraz w obrębie linii rozgraniczających dróg, ulic, ciągów pieszych bądź ścieżek rowerowych, dopuszcza się inne trasy linii w przypadkach uzasadnionych względami techniczno-ekonomicznymi,
- 6) zaleca się prowadzenie nowych linii zasilających średniego i niskiego napięcia wzdłuż granic nieruchomości oraz w obrębie linii rozgraniczających dróg, ulic, ciągów pieszych bądź ścieżek rowerowych, za wyjątkiem linii rozgraniczających pas drogowy autostrady A1 i (za wyjątkiem sieci związanych z funkcjonowaniem drogi),
- 7) dopuszcza się inne trasy linii w przypadkach uzasadnionych względami techniczno-ekonomicznymi,
- 8) dopuszcza się wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.

10. Telekomunikacja.

Ustala się następujące zasady obsługi telekomunikacyjnej:

- 1) utrzymuje się istniejący system telekomunikacyjny telefonii stacjonarnej,

- 2) zapewnia się obsługę telekomunikacyjną telefonii stacjonarnej stosownie do występującego zapotrzebowania na usługi telekomunikacyjne z istniejącego systemu oraz poprzez rozbudowę istniejących sieci i urządzeń teletechnicznych, szczególnie na terenach nowego zainwestowania,
- 3) zaleca się prowadzenie linii telekomunikacyjnych wzdłuż granic nieruchomości w obrębie linii rozgraniczających istniejących i projektowanych dróg i ulic; Dopuszcza się inne trasy linii w przypadkach uzasadnionych względami techniczno- ekonomicznymi,
- 4) utrzymuje się lokalizację istniejących masztów i stacji bazowych telefonii komórkowej,
- 5) dopuszcza się możliwość budowy urządzeń radiokomunikacyjnych dla sieci bezprzewodowych, lokalizację stacji bazowych telefonii komórkowej, anten linii radiowych i innych niezbędnych obiektów sieci radiowych, w sposób ograniczający oddziaływanie na ludzi zgodnie, z uwzględnieniem ograniczeń i zasad określonych w przepisach odrębnych, a szczególnie w prawie ochrony środowiska i prawie budowlanym.

11. Gospodarka odpadami.

- 1) Przyjmuje się postępowanie z odpadami zgodnie z regulaminem utrzymania porządku i czystości w gminie oraz z przepisami ustawy o odpadach,
- 2) Dopuszcza się przechowywania odpadów w sposób zabezpieczający je przed infiltracją wód opadowych oraz zabezpieczenie gruntu przed infiltracją do środowiska gruntowo-wodnego, w przypadku czasowego przechowywania odpadów,
- 3) Utrzymuje się kontynuację wdrażania selektywnej zbiórki odpadów wśród mieszkańców oraz objęcie ich zorganizowaną zbiórką odpadów,
- 4) Przyjmuje się selektywne gromadzenie odpadów powstających z działalności usługowej w odpowiednich pojemnikach,
- 5) Zaleca się prowadzenie inwentaryzacji i unieszkodliwiania urządzeń, elementów budowli zawierających substancje niebezpieczne oraz organizowanie zbiórki urządzeń elektrycznych i elektronicznych wycofanych z eksploatacji.

12. Obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW

- 1) Przyjmuje się, że w obszarze gminy Świerklany nie wyznacza się obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW.
- 2) Dopuszcza się w planach miejscowych wyznaczenie takich obszarów stosownie do aktualnego, stanu użytkowania terenu lub innych uwarunkowań lokalnych oraz potrzeb realizacji inwestycji publicznych na terenach:
 - a) rolniczych - R,
 - b) obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i usług – PU,
 - c) składowania odpadów górniczych i terenach zieleni urządzonej - PH/ZP,z wyłączeniem obszarów przeznaczonych pod lokalizację farm wiatrowych²¹.

VI. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO²² O ZNACZENIU LOKALNYM.

Zgodnie z definicją celu publicznego określoną w ustawie o gospodarce nieruchomościami do inwestycji celu publicznego, które można zaliczyć do celów o znaczeniu lokalnym należą:

- 1) drogi zbiorcze /powiatowe/ i lokalne i dojazdowe /gminne/,
- 2) sieci infrastruktury technicznej o zasięgu lokalnym, ujęcia wody, oczyszczalnia ścieków,
- 3) urządzenia służące ochronie środowiska, w tym istniejące i budowane ośrodki sportowo-rekreacyjne,
- 4) sieć rowów melioracyjnych i zbiorników wodnych,
- 5) obiekty na potrzeby obronności państwa, w tym komenda policji,
- 6) szkoły podstawowe, gimnazja, gminne ośrodki kultury,
- 7) obiekty ochrony zdrowia i opieki społecznej: ośrodki zdrowia, przedszkola,
- 8) zakładanie i utrzymywanie cmentarzy,
- 9) ochrona lokalnych dóbr kultury: miejsc pamięci narodowej, kapliczek i krzyży,
- 10) inne cele publiczne określone w odrębnych ustawach,
- 11) obiektami celu publicznego są obiekty sakralne.

²¹ Gmina Świerklany położona jest niemal w całości (za wyjątkiem jej południowo-zachodnich części) w strefie o promieniu 20 km od stacji radarowej Ramża zlokalizowanej w gminie Czerwionka – Leszczyny (Pismo Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Państwowy Instytut Badawczy z dnia 20.03.2012 nr PN-5132-4/NP-2/3/2012)

²² art. 6.Ustawa z dnia 21.08.1997r. o gospodarce nieruchomościami (Tekst jednolity – Dz.U. z 2004r. nr 261 poz. 2603)

Ponadto za inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym przyjmuje się projektowane inwestycje ujęte w Planie odnowy miejscowości Jankowice przyjętym uchwałą Rady Gminy Świerklany z dnia 25.08.2010r. nr XLII/253/10 oraz miejscowości Planie odnowy miejscowości Świerklany przyjętym uchwałą Rady Gminy Świerklany z dnia 25.08.2010r nr XLII/252/10, obejmujących weryfikację planu działań inwestycyjnych w horyzoncie 2014r.

VII. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM

Na obszarze gminy Świerklany występują zadania celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym przyjęte w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego (Dz.Urz.Woj.Śl. nr 68 poz.2049 z dnia 27 lipca 2004r.)²³:

- 1) Budowa autostrady A1.
- 2) Budowie regulacyjne na Odrze swobodnie płynącej i w dorzeczu Warty. Naprawa i modernizacja wałów w dorzeczu Odry wraz z Wartą. Zadanie obejmuje tereny położone w dolinach cieków. Inwestycje o znaczeniu ponadlokalnym dotyczące w/w zadania obejmują m.in. działania związane z regulacją i kształtowaniem koryt cieków oraz budową infrastruktury drogowej- mostów, kładek.

Aktualnie obowiązujący jest Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ przyjęty został uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego nr V/26/2/2016 z dnia 29 sierpnia 2016r.

Urząd Marszałkowski województwa Śląskiego Biuro ds. Planowania Przestrzennego informuje iż na terenie Gminy Świerklany występują:

- 1) zadania samorządowe służące realizacji inwestycji celu publicznego ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejmik Województwa Śląskiego - inwestycja pn. przebudowa dróg wojewódzkich w tym drogi nr DW 929.
- 2) Inwestycje celu publicznego postulowane przez samorząd województwa, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejmik Województwa Śląskiego: Budowa sieci dróg/ tras rowerowych, Budowa centrów przesiadkowych.

VIII. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁÓW NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000M² ORAZ OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNYCH.

1. Obszary wymagające scaleń i podziału nieruchomości.

- 1) Nie wyznacza się terenów do objęcia miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego ze względu na scalenia i podział nieruchomości
- 2) Dopuszcza się wyznaczenie terenów wymagających scalenia i wtórnego podziału w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
- 3) Zaleca się, aby postępowaniem scaleniowym poprzedzić realizację zabudowy na wyznaczonych nowych terenach zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo - usługowej.
- 4) Podział terenu na działki budowlane winien:
 - a) w miarę możliwości uwzględniać obsługę komunikacyjną sąsiednich terenów nie objętych scaleniem (na zasadzie wspólnego dojazdu),
 - b) umożliwić dostęp do drogi publicznej istniejącym i nowo wydzielonym działkom budowlanym zgodnie z przepisami odrębnymi,
 - c) kształtować walory krajobrazowo – estetyczne przyszłych zespołów zabudowy,
 - d) uwzględniać właściwe, niekonfliktowe rozmieszczenie funkcji,
 - e) umożliwić w porozumieniu z zarządzającymi sieciami infrastruktury technicznej prowadzenie tych sieci wzdłuż dróg i ciągów komunikacyjnych oraz lokalizację stacji transformatorowych,
 - f) ograniczyć liczbę powiązań ulic niższej kategorii z ulicami wyższej kategorii w każdym przypadku, gdy istnieje taka możliwość techniczno – terenowa zgodnie z przepisami odrębnymi²⁴.

²³ Aktualnie obowiązujący jest Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego nr V/26/2/2016 z dnia 29 sierpnia 2016.

²⁴ Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie. (Dz.U. z 1999r nr 43 poz. 430)

- g) zapewnić nowo wyznaczonej działce budowlanej dostęp do drogi publicznej,
- 5) szczegółowe zasady scalania i podziału nieruchomości należy określić zgodnie z przepisami odrębnymi.

2. Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m².

W oparciu o uwarunkowania i ustalenia studium, nie wyznacza się obszarów, na których mogą być lokalizowane obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

3. Obszary przestrzeni publicznych.

- 1) Na podstawie uwarunkowań i ustaleń niniejszego Studium na terenie gminy nie wyznacza się obszarów przestrzeni publicznych, rozumianych jako obszary o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na ich cechy funkcjonalno-przestrzenne (niewielka powierzchnia),
- 2) Dopuszcza się wyznaczanie obszarów przestrzeni publicznych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, obejmujących m.in., tereny o ukształtowanej tradycji miejsc spotkań mieszkańców, w tym sezonowe, np. odpusty, kiermasze, targowiska itp. oraz istniejące i nowoprojektowane tereny o funkcji sportowo - rekreacyjnej.

IX. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE.

1. Plany uchwalone.

Gmina posiada 35 uchwalonych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, obejmujących prawie cały obszar gminy

- 1) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego w północno – wschodniej części gminy Świerklany 09.10.2002r. XLVIII/383/02 Dz. U. W. Śl. Nr 95 z dnia 31.12.2002r. poz. 4089
- 2) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego w północno-zachodniej części gminy Świerklany w granicach określonych: od wschodu ul. Wolności, od zachodu ul. Rybnicka, od południa ul. Kościelna, od północy granica gminy. 09.10.2002r XLVIII/390/02 Dz. U. W. Śl. Nr 95 z dnia 31.12.2002r. poz. 4096 Skala 1:5000 - Zmiana planu uchwała nr XIV/89/07 plan 30;
- 3) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego w północno-wschodniej części gminy Świerklany 04.07.2003 XII/68/2003 Dz. U. W. Śl. Nr 76, z dnia 07.08.2003r. poz. 2115 Skala 1:5000. Zmiana planu uchwała nr XXXIV/200/09 plan 35;
- 4) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy w jednostce „A” – Jankowice 04.07.2003r. XII/69/2003 Dz. U. W. Śl. Nr 76, z dnia 07.08.2003r. poz. 2116 Skala 1:5000;
- 5) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy w jednostce „B” – Świerklany Dolne 04.07.2003r. XII/70/2003 Dz. U. W. Śl. Nr 76, z dnia 07.08.2003r. poz. 2117 Skala 1:5000;
- 6) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego w południowo - zachodniej części gminy 20.11.2003r. XVI/88/03 Dz. U. W. Śl. Nr 115 z dnia 23.12.2003r. poz. 3722 Skala 1:5000;
- 7) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego w południowo – wschodniej części gminy 20.11.2003r. XVI/89/03 Dz. U. W. Śl. Nr 115 z dnia 23.12.2003r. poz. 3723 Skala 1:5000;
- 8) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego w południowo – zachodniej części gminy 20.11.2003r. XVI/90/03 Dz. U. W. Śl. Nr 115 z dnia 23.12.2003r. poz.3724 Skala 1:5000;
- 9) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy w jednostce „A” – Jankowice, OBSZAR A1 30.06.2004r. XXVI/142/04 Dz. U. W. Śl. Nr 75 z dnia 11.08.2004r. poz. 2233 Skala 1:5000;
- 10) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany w jednostce „A” – Jankowice 22.09.2004r. XXIX/158/04 Dz.U. W. Śl. Nr 102, z dnia 29.10.2004r. poz.2864 Skala 1:5000;
- 11) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany w jednostce „A” – Jankowice 22.09.2004r. XXIX/159/04 Dz. U. W. Śl. Nr 99, z dnia 20.10.2004r. poz.2815 Skala 1:5000;
- 12) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany w jednostce „B” – Świerklany Dolne 22.09.2004. XXIX/160/04 Dz. U. W. Śl. Nr 99, z dnia 20.10.2004r. poz.2816 Skala 1:5000;
- 13) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany w jednostce „A” – Jankowice 30.11.2004r. XXXI/176/04 Dz. U. W. Śl. Nr 5, z dnia 12.01.2005r. poz.97 Zmiana planu uchwała nr XXI/129/08 plan 33;

- 14) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany w jednostce „C” – Świerklany Górne 20.12.2004r. XXXII/187/04 Dz. U. W. Śl. Nr 12, z dnia 26.01.2005r. poz.288;
- 15) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany w jednostce „C” – Świerklany Górne 20.12.2004r. XXXII/188/04 Dz. U. W. Śl. Nr 12, z dnia 26.01.2005r. poz.289;
- 16) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany w jednostce „C” – Świerklany Górne 20.12.2004r. XXXII/189/04 Dz. U. W. Śl. Nr 12, z dnia 26.01.2005r. poz.290;
- 17) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany w jednostce „C” – Świerklany Górne 20.12.2004r. XXXII/190/04 Dz. U. W. Śl. Nr 12, z dnia 26.01.2005r. poz.291;
- 18) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany w jednostce „C” – Świerklany Górne 20.12.2004r. XXXII/191/04 Dz. U. W. Śl. Nr 12, z dnia 26.01.2005r. poz.292;
- 19) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany w jednostce „B” – Świerklany Dolne 20.12.2004r. XXXII/192/04 Dz. U. W. Śl. Nr 12, z dnia 26.01.2005r. poz.293;
- 20) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany w jednostce „B” – Świerklany Dolne 20.12.2004r. XXXII/193/04 Dz. U. W. Śl. Nr 12, z dnia 26.01.2005r. poz.294;
- 21) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany w jednostce „A” – Jankowice 20.12.2004r. XXXII/194/04 Dz. U. W. Śl. Nr 12, z dnia 26.01.2005r. poz.295;
- 22) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany w jednostce „A” – Jankowice 20.12.2004 XXXII/195/04 Dz. U. W. Śl. Nr 12, z dnia 26.01.2005r. poz.296. Zmiana planu uchwały nr XIV/91/07 ;
- 23) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany w jednostce „A” – Jankowice 20.12.2004r. XXXII/196/04 Dz. U. W. Śl. Nr 12, z dnia 26.01.2005r. poz.297. Zmiany planu uchwały nr XIV/90/07;
- 24) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany w jednostce „B” – Świerklany Dolne 20.12.2004r. XXXII/197/04 Dz. U. W. Śl. Nr 12, z dnia 26.01.2005r. poz.298;
- 25) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany w jednostce „B” – Świerklany Dolne 20.12.2004r XXXII/198/04 Dz. U. W. Śl. Nr 12, z dnia 26.01.2005r. poz.299;
- 26) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany w jednostce „B” – Świerklany Dolne 20.12.2004r. XXXII/199/04 Dz. U. W. Śl. Nr 12, z dnia 26.01.2005r. poz.300;
- 27) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy w jednostce A – Jankowice, obszar A2 25.01.2006r. XLVI/302/06 Dz. U. W. Śl. Nr 27 z dnia 10.03.2006r. poz. 834;
- 28) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany w jednostce „A” – Jankowice 29.03.2006r. XLVII/309/06 Dz. U. W. Śl. Nr 66 z dnia 30.05.2006r. poz. 1773;
- 29) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany w jednostce „A” – Jankowice 29.03.2006r. XLVII/310/06 Dz. U. W. Śl. Nr 66 z dnia 30.05.2006r. poz. 1774;
- 30) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany w jednostce „B” – Świerklany Dolne 17.05.2006r. XLIX/319/06 Dz. U. W. Śl. Nr 71 z dnia 14.06.2006r. poz. 2010;
- 31) Zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Świerklany w jednostce „A” – Jankowice 07.12.2007r. XIV/89/07 Dz. U. W. Śl. Nr 22 z dnia 08.02.2008r. poz. 52;
- 32) Zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Świerklany w jednostce „A” – Jankowice 07.12.2007r. XIV/90/07 Dz. U. W. Śl. Nr 22 z dnia 08.02.2008r. poz. 523;
- 33) Zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Świerklany w jednostce „A” – Jankowice 07.12.2007r. XIV/91/07 Dz. U. W. Śl. Nr 22 z dnia 08.02.2008r. poz. 52;
- 34) Zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Świerklany w jednostce „A” – Jankowice 24.06.2008r. XXI/129/08 Dz. U. W. Śl. Nr 160 z dnia 28.08.2008r. poz. 3059;
- 35) Zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Świerklany w jednostce „C” – Świerklany Górne 14.10.2009r. XXXIV/200/09 Dz. U. W. Śl. Nr 214 z dnia 03.12.2009r. poz. 3994;
- 36) Uchwała Rady Gminy Świerklany z dnia 8 listopada 2010 r. w sprawie: zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Świerklany w jednostce „B” – Świerklany Dolne Dz. U. W. Śl. Nr 11 z dnia 14.01.2011r. poz. 200.

Według stanu na koniec 2017 roku na terenie gminy obowiązuje 5 uchwał w sprawie uchwalenia miejscowych planów zagospodarowania. Wszystkie zostały sporządzone w oparciu o przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2017.1073 z późn. zm.).

37)

38) Tabela 2 Wykaz obowiązujących planów miejscowych

Nr	nazwa pełna planu	data uchwalenia planu	dziennik urzędowy
1.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Świerklany w jednostce „A” - Jankowice	UCHWAŁA NR XXXII-194-2004 RADY GMINY ŚWIERKLANY z dnia 20 grudnia 2004r.	Dz.U.Woj.Śl. nr 12 poz.295 z dnia 26.01.2005r.

Nr	nazwa pełna planu	data uchwalenia planu	dziennik urzędowy
2.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Świerklany w jednostce „C” Świerklany Górne	UCHWAŁA NR 171/XXVI/17 RADY GMINY ŚWIERKLANY z dnia 3 stycznia 2017 r.	Dz.U.Woj.Śl. 13.01.2017r. Poz. 411
3.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Świerklany w jednostce „B” Świerklany Dolne – Etap I	UCHWAŁA NR 172/XXVI/17 RADY GMINY ŚWIERKLANY z dnia 3 stycznia 2017 r.	Dz.U.Woj.Śl. 13.01.2017r. Poz. 412
4.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Świerklany w jednostce „B” Świerklany Dolne - Etap II	UCHWAŁA NR 215/XXXV/17 RADY GMINY ŚWIERKLANY z dnia 28 września 2017 r.	Dz.U.Woj.Śl. 03.10.2017r. Poz. 5188
5.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Świerklany w jednostce „A” Jankowice – Etap I	UCHWAŁA NR 204/XXXI/17 RADY GMINY ŚWIERKLANY z dnia 22 czerwca 2017 r.	Dz.U.Woj.Śl. 26.06.2017r. Poz. 3805

2. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

- 1) Realizując ustalenia polityki przestrzennej niniejszej zmiany Studium przyjmuje się opracowanie nowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących obszar każdego sołectwa w jego granicach.
- 2) W planach miejscowych zostaną uwzględnione obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne oraz problematyka związana z wpływami eksploatacji górniczej.
- 3) Dopuszcza się w planach miejscowych uściślenie granic terenów o różnych kierunkach zagospodarowania, stosowanie do aktualnego stanu podziałów własnościowych, stanu użytkowania terenu lub innych uwarunkowań lokalnych oraz potrzeb realizacji inwestycji publicznych.
- 4) Dopuszcza się w planach miejscowych uruchamianie terenów zabudowy mieszkaniowej i zabudowy mieszkaniowo- usługowej z uwzględnieniem warunków przyjętych w pkt.1.4.1 i 1.4.2. W przypadku zaniechania bądź niewykorzystania terenów lub ich części dopuszcza się kierunki zagospodarowania takie jak dla jednego z sąsiadujących terenów tj. tereny rolnicze, tereny lasów i tereny dolesień oraz ich zagospodarowanie zgodnie z przyjętymi kierunkami wskaźnikami.

X. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

1. Rolnicza przestrzeń produkcyjna

- 1) Wyznaczone na planszy „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” tereny rolnicze utrzymuje się jako rolniczą przestrzeń produkcyjną obejmująca kompleksy użytków rolnych.
- 2) W terenach rolniczych ustala się następujące sposoby zagospodarowania i użytkowania terenu:
 - a) prowadzenie zrównoważonej gospodarki rolnej,
 - b) utrzymanie łąk, pastwisk i zadrzewień,
 - c) ochrona gleby i wód,
 - d) tworzenie ciągów zadrzewień śródpolnych,
 - e) zalesienia,
 - f) tworzenie stref buforowych na styku z terenami przeznaczonymi do zabudowy.

Wymagana jest również ochrona tego obszaru gminy przed zmianami ukształtowania, w tym spowodowanymi wpływami eksploatacji górniczej.

- 3) Grunty rolne wysokich klas oraz gleby organiczne podlegają ochronie przed zmianą dotychczasowego sposobu użytkowania zgodnie z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Ochrona gruntów rolnych polega na ograniczeniu przeznaczenia ich na cele nierolnicze oraz zapobieganiu ich degradacji i dewastacji. Zmiany na cele nierolnicze dokonuje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego po uzyskaniu zgody Ministra Rolnictwa lub Wojewody (w zależności od klasy gruntu).
- 4) Na terenach rolniczej przestrzeni produkcyjnej mogą być przeprowadzone scalenia i wymiana gruntów w celu stworzenia korzystniejszych warunków gospodarowania, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami odrębnymi²⁵.

²⁵ Ustawa z dnia 26 marca 1982r. o scaleniu i wymianie gruntów- tekst jednolity (Dz. U. z 2003r. nr 178 poz.1749)

- 5) Jako niezgodne z polityką przestrzenną należy traktować wszelkie propozycje wtórnego podziału nieruchomości za wyjątkiem podziałów nieruchomości wykorzystywanych na cele rolne zgodnie z przepisami odrębnymi.
- 6) Na terenach rolniczej przestrzeni produkcyjnej obejmującej kompleksy użytków rolnych zakazuje się wszelkiej zabudowy (z wyjątkiem dopuszczeń określonych w planie miejscowym).
- 7) Obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze zostaną uwzględnione w planach miejscowych, o których mowa w ust. IX.2.

2. Leśna przestrzeń produkcyjna.

- 1) Na obszarze gminy lasy zajmują około 19,7% ogólnej powierzchni, tj. 471 ha (według inwentaryzacji), z czego większość pozostaje w administracji Lasów Państwowych, Nadleśnictwo Rybnik, Obręb Rybnik, a pozostałe stanowią lasy prywatne.
- 2) Do największych kompleksów leśnych na obszarze gminy zaliczają się występujące w jej północno - zachodniej części lasy:
 - Las Jankowice,
 - Las Podlesie (z naturalnym źródłem zwanym Studzienką),
 - Las Królewak (najatrakcyjniejszy krajobrazowo, z dużą grupą wiekowych okazów buków),
 - Las Blicherski.

Wymienione obszary leśne są pozostałością dawnej Puszczy Pszczyńsko – Raciborskiej, jednak obecnie widoczne są w nich wpływy presji antropogenicznej.

Na terenie gminy przeważają siedliska lasu mieszanego świeżego i boru mieszanego. Na obszarach zdegradowanych dominuje sosna (*Pinus sylvestris*), brzoza brodawkowata (*Betula pendula*), topola osika (*Populus tremula*), olcha (*Alnus sp.*) i świerk (*Picea abies*).

Ze względu na różnicowanie rzeźby terenu kompleksy leśne Królewak i Jankowice są zbiorowiskami zróżnicowanymi pod względem siedliskowym i florystycznym. Niektóre z płatów występujących

w tych lasach noszą cechy zespołu kwaśnej buczyny niżowej. W miejscach tych drzewostan stanowią wiekowe buki z domieszką innych gatunków na przykład takich jak sosna, brzoza, dąb szypułkowy (*Quercus robur*), czy świerk. Drzewostan o charakterze kwaśnej buczyny występuje ponadto lokalnie w lasach Blicherskim i Podlesie. Obszarami cennymi pod względem przyrodniczym są również liczne, rozdrobnione fragmenty lasów prywatnych, w głęboko wciętych dolinach: Potoku Pszczyńki, Potoku Chwałowickiego i Potoku Radziejowskiego, zlokalizowane w południowej i środkowej części gminy. W pobliżu siedlisk wodnych na obszarze gminy lokalne zadrzewienia tworzą min. wierzby (*Salix sp.*) oraz olsze (*Alnus sp.*).

- 3) Dla tych obszarów ustala się zachowanie istniejących terenów leśnych i ich użytkowanie zgodnie z ustawą o lasach i ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych.
- 4) Obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne zostaną uwzględnione w planach miejscowych, o których mowa w ust. IX. 2.
- 5) Ze względu na zapewnienie dla zabudowy bezpieczeństwa przeciwpożarowego i ochronę przed zawałaniem się drzew, zapewnienie dostępu zwierząt do żerowisk oraz zapewnienie możliwości ich migracji w obrębie otwartych przestrzeni pól uprawnych i nieużytków od ściany lasu powinna być zachowana strefa ekotonalna o szerokości co najmniej 20,0m pomiędzy ścianą lasu a projektowaną zabudową, o zasadach zagospodarowania do ustalenia w opracowywanym planie miejscowym. Dopuszcza się zagospodarowanie terenów położonych w strefie ekotonalnej jako terenów czynnych biologicznie z wyłączeniem stropodachów i tarasów, w formie ogrodów przydomowych, zieleni urządzonej itp.
- 6) W obszarach cennych przyrodniczo znajdujących się w obrębie kompleksów leśnych, w obszarach cennych przyrodniczo znajdujących się w obrębie kompleksów leśnych, prowadzić maksymalnie długo eksploatację w sposób nie powodujący negatywnych zmian warunków siedliskowych w obszarach występowania chronionych gatunków roślin, zwłaszcza w sposób nie zakłócający stosunków wodnych, utrzymując możliwość grawitacyjnego odprowadzenia wód i zapobiegającą powstawaniu zalewisk.

XI. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ ORAZ OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH. ODDZIAŁYWANIE SZKÓD GÓRNICZYCH.

1. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych

- 1) Obszar gminy Świerklany nie znajduje się w zasięgu obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszarów osuwania się mas ziemnych.
- 2) Na obszarach bezodpływowych, z których woda jest odprowadzana przez pompownie, zagrożonych lokalnymi podtopieniami związanymi z opadami nawalnymi zapewnić budowę awaryjnych systemów pompowania wód.

2. Szkody górnicze

Aktualnie w granicach gminy Świerklany prowadzona jest eksploatacja w granicach następujących obszarach górniczych:

- 1) w części północnej w obrębie Jankowic – Obszary Górnicze „Chwałowice” i „Jankowice”, eksploatowane przez kopalnie „Jankowice” i „Chwałowice”,
- 2) w części południowo – zachodniej – Obszar Górniczy „Radlin I”, eksploatowany przez kopalnię „Marcel”,
- 3) w części południowej i wschodniej – Obszary Górnicze Szeroka i Borynia, eksploatowany przez kopalnię „Borynia – Zofiówka”.

- 1) Chwałowice 1 – ustanowiony decyzją Ministra Środowiska 5/2016 z dnia 13.09.2016r. dla eksploatacji Metanu Pokładów Węgla oraz Węgla Kamiennego w złożu Chwałowice 1 (ID 134215, nr w rej. 1/1/146)
- 2) Jankowice – Ustanowiony decyzją Ministra Górnictwa i Energetyki VMF/3046/61 z dnia 12.07.1961 dla eksploatacji Metanu Pokładów Węgla oraz Węgla Kamiennego w złożu Jankowice (ID 4564, nr w rej. 1/1/20)
- 3) Jankowice-Wschód - ustanowiony decyzją Ministra Środowiska 3/2016 z dnia 14.03.2016r. dla eksploatacji Metanu Pokładów Węgla w złożu Jankowice – Wschód (ID 133387, nr w rej. 1/1/144)
- 4) Radlin I - Ustanowiony decyzją Ministra Górnictwa i Energetyki SVM-Pr/3143/70/11818/70 z dnia 18.11.1970 dla eksploatacji Metanu Pokładów Węgla oraz Węgla Kamiennego w złożu Marcel (ID 4676, nr w rej. 1/1/33)
- 5) Szeroka I - ustanowiony decyzją Ministra Środowiska DGK-VI.4771.5.2017.TS.6 z dnia 28.04.2017r. dla eksploatacji Metanu Pokładów Węgla oraz Węgla Kamiennego w złożu Borynia (ID 136047, nr w rej. 1/1/123a)
- 6) Żory 1 - ustanowiony decyzją Ministra Środowiska 12/2011 z dnia 31.10.2011r. dla eksploatacji Metanu Pokładów Węgla w złożu Żory 1 (ID 6713, nr w rej. 1/1/128)

Prognozowane osiadania terenu

Intensywna eksploatacja węgla kamiennego na terenie gminy prowadzi do silnego przeobrażenia i degradacji powierzchni ziemi.

Na podstawie informacji utrzymanych od przedsiębiorców górniczych w okresie koncesyjnym prognozowane osiadania terenu w północno – zachodniej i środkowej części terenu gminy osiągną wartości 6,0 – 6,5m a w zachodniej części gminy osiągną wielkości dochodzące do 13,0m.

Uciążliwość ta odczuwalna będzie szczególnie w terenach o wyrównanej rzeźbie, które obniżą się znacznie w stosunku do terenów przyległych.

W nieckach z osiadania, w połączeniu ze szczególnymi uwarunkowaniami geologicznymi i hydrogeologicznymi powstawały będą zalewiska. W wyniku prowadzonej działalności wydobywczej na powierzchni terenu wystąpią deformacje rzeźby, szczególnie niebezpieczne w terenach zabudowanych.

Aktualnie wpływ eksploatacji górniczej na powierzchnię zaznacza się najbardziej w północno – zachodniej i południowo – wschodniej części omawianego terenu. Zgodnie z materiałami otrzymanymi od przedsiębiorców górniczych w okresie koncesyjnym największe prognozowane osiadania wystąpią w Świerklanach Dolnych, w rejonie ul. Wodzistawskiej. Przewiduje się że wyniosą one ponad 13,0 m.

Kilka większych niecek z osiadania terenu powstanie również w obrębie Jankowic Rybnickich (północno – zachodni fragment Gminy):

- w rejonie ul. Podkościele (rejon zalewiska „Podkościele”), przy północno – zachodniej granicy Gminy, gdzie przewidywane obniżenia terenu wyniosą do 5,0 m,
- w rejonie ul. Ks. Walentego (w pobliżu zlikwidowanego Szybu VI KWK „Jankowice”). Wielkość prognozowanych osiadań określona została na ok. 6,5 m,

W obrębie zabudowy, największe osiadania prognozuje się w Jankowicach Rybnickich, na południowy - zachód od ul. Świerklańskiej, na terenie leżącym w rejonie ul. Kościelnej, Wiejskiej i Nowej. Teren ten obniży się w stosunku do obecnej rzędnej terenu o około 4,5 – 6,0m.

Podtopienia i zalewiska

Przewidywane osiadania w rejonie środkowej i zachodniej części terenu, w obrębie obszarów źródłiskowych Potoków Radziejowskiego i Chwałowickiego, ze względu na płytko zalegające wody gruntowe, spowodują powstanie lokalnych podtopień i zalewisk, a także zalewisk obejmujących częściowo obszary zabudowane.

Zmiany kierunków nachylenia terenu (przekształcenie rzeźby) spowodują konieczność przebudowy kanalizacji w rejonach zabudowanych (realizacja przepompowni). Mogą również spowodować

odwrócenie biegów strumieni oraz zmiany granic zlewni cieków powierzchniowych płynących w granicach terenu gminy.

Stosunkowo duże deformacje terenu prognozowane są w dolinie Potoku Chwałowickiego.

Deformacje terenu

Prawie połowa terenu gminy Świerklany znajduje się w zasięgu oddziaływania górniczego które określone jest wielkością kategorii deformacji terenu.

Największe oddziaływania, gdzie wpływy od działalności górniczej sklasyfikowano jako V kategoria deformacji terenu (tereny z obligatoryjnym zakazem zabudowy), obejmują przede wszystkim tereny poza obszarami zabudowy leżące przy granicy z Markłowicami (fragment Lasu Królewiak będący we władaniu Lasów Państwowych, tereny w sąsiedztwie zlikwidowanego Szybu VI KWK „Jankowice”). Aktualnie tereny te (na pograniczu gmin Świerklany i Markłowice) są kształtowane (przed przystąpieniem do rekultywacji biologicznej) poprzez budowę bryły obiektów rekreacyjno – sportowych z użyciem kruszyw i odpadów wydobywczych z KWK „Jankowice”.

Drugi obszar objęty wpływami V kategorii szkód górniczych obejmuje tereny istniejącej zabudowy, głównie mieszkaniowej, zlokalizowane w Jankowicach Rybnickich w rejonie ul. Nowej, Wiejskiej, Kościelnej i Świerklańskiej.

Znaczące oddziaływanie związane z eksploatacją odczuwalne będzie na obszarach, które obejmują IV kategorię deformacji terenu. Są to tereny, które wymagają szczególnych zabezpieczeń obiektów budowlanych. Tereny te znajdują się głównie w Jankowicach Rybnickich w północno – środkowej części gminy, w rejonie ul. Świerklańskiej, Kościelnej, Wiejskiej i Nowej (rejon istniejącej zabudowy, głównie mieszkaniowej). Oznacza to, iż w przypadku wprowadzania w tych terenach zabudowy o charakterze mieszkalnym, mieszkalno - usługowym czy usługowym należy zastosować odpowiednie rodzaje zabezpieczeń budynków w zależności od prognozowanej kategorii przydatności.

Kolejny większy obszar z wpływami w IV kategorii obejmuje tereny rozciągające się w północno – zachodniej części gminy w Jankowicach Rybnickich, pomiędzy ul. Rybnicką, Podkościele i Nową. Największymi obszarowo wpływami objęte zostały tereny leżące w rejonie zlikwidowanego szybu IV KWK „Jankowice”, ul. Polnej, a także w obrębie fragmentu Lasu Królewiak odznaczającego się szczególnymi walorami przyrodniczo – krajobrazowymi w stosunku do krajobrazu całej gminy Świerklany.

Powstawanie hałd górniczych

Południowo - wschodnią część sołectwa Świerklany Dolne zajmuje teren składowania odpadów wydobywczych przeznaczony po eksploatacji do rekultywacji.

Warunki eksploatacji

Przyjmuje się, że eksploatacja złóż węgla kamiennego koordynowana będzie w czasie z potrzebami rozwoju gminy a wpływy tej eksploatacji uwzględnione będą w planach zagospodarowania przestrzennego terenów górniczych przy zachowaniu występujących wartości przyrodniczych i kulturowych obszaru.

W ustaleniach ochrony obszaru gminy przed skutkami eksploatacji górniczej w okresie koncesyjnym na rysunku ustaleń studium wskazano granicę obszaru prognozowanych wpływów eksploatacji górniczej.

Orientacyjny zasięg oddziaływania prognozowanej eksploatacji górniczej na powierzchnię w okresie do zakończenia wydobywania pokazano na rysunku nr 1 „Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego”.

Szczegółowo, prognozowane wpływy eksploatacji górniczej na powierzchnię terenu, obejmujące prognozowane izolinie obniżenia terenu, prognozowane kategorie deformacji terenu, tereny depresyjne, obszary predestynowane do powstawania deformacji nieciągłych zawarto na planszy uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego oraz w opracowaniu ekofizjograficznym.

W razie stwierdzenia, że przewidywane wpływy eksploatacji na powierzchnię terenu wynikające z projektu zagospodarowania złoża będą znaczące i mogą spowodować szkody w zagospodarowaniu lub środowisku gmina podejmie opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu górniczego lub jego zmianę, z możliwością wyznaczenia obszarów wymagających ustanowienia filarów ochronnych.

Przyjmuje się, że prowadzenie eksploatacji nie będzie powodowało zniszczeń lub uszkodzeń stwarzających zagrożenie bezpieczeństwa powszechnego lub wystąpienia awarii lub ograniczeń funkcjonowania elementów infrastruktury o znaczeniu strategicznym, w tym autostrady A1, magistralnych elementów systemów przesyłu wody, gazu i energii elektrycznej.

XII. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY.

Dla obiektów Zakładu Górniczego KWK „Jankowice” wyznaczono filar ochronny, zatwierdzony przez OUG dnia 15.12.1971 roku Ldz. VII 14/2/7.

Na terenie gminy Świerklany wyznaczono następujące filary ochronne:

- 1) Dla obiektów Zakładu Górniczego KWK „Jankowice” wyznaczono filar ochronny, zatwierdzony przez OUG dnia 15.12.1971 roku Ldz. VII 14/2/7
- 2) Dla Kościoła parafialnego pod wezwaniem Bożego Ciała

XIII. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENI, REHABILITACJI I REKULTYWACJI

Ustala się, że tereny wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji obejmują:

- 1) tereny objęte wpływami eksploatacji górniczej narażone na występowanie szkód górniczych,
- 2) obszary byłych składowisk częściowo zrehabilitowane, do przekształcenia w kierunku terenów sportowo- rekreacyjnych o znaczeniu lokalnym i regionalnym oraz istniejących terenów składowania odpadów wydobywczych do zagospodarowania poprzez budowę krajobrazowe, sportowo-rekreacyjne, zieleń urządzonej itp.

XIV. TERENY ZAMKNIĘTE I OBSZARY PROBLEMOWE

1. Tereny zamknięte.

W granicach administracyjnych gminy nie występują tereny zamknięte.

2. Obszary problemowe.

Potencjalne obszary problemowe gminy obejmują tereny wpływów eksploatacji górniczej.

W związku z prowadzoną eksploatacją węgla kamiennego obszary te będą narażone na występowanie odształceń powierzchni - szkód górniczych. Eksploatacja złóż węgla kamiennego może doprowadzić do obniżenia przydatności rolniczej gleb, wywołać zmiany w układzie hydrograficznym i hydrogeologicznym oraz wpływając degradująco na zabudowę.

XV. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ I SYNTEZA USTALEŃ ZMIANY STUDIUM.

Podstawa opracowania zmiany studium

Podstawę formalną prac nad Zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany” stanowią:

- 3) Uchwała Nr 20/V/11 Rady Gminy Świerklany z dnia 2 marca 2011r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia „Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany”, w granicach administracyjnych Gminy.
- 4) Umowa z dnia 18 maja 2011r nr 272.013.2011 pomiędzy Gminą Świerklany a P.P.S.U. i R. „Terplan” sp. z o.o. w Katowicach.

Podstawę prawną „Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany” stanowią w szczególności:

- 1) Art. 9, 10, 11, 12 i 13 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,²⁶
- 2) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Zmianę studium opracowano również w oparciu o przepisy odrębne, w tym ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199 poz. 1227 z późniejszymi zmianami).

Zawartość dokumentu zmiany studium.

Wymagany zakres ustaleń zmiany studium określono w ustawie z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

²⁶ Ustawa z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Tekst jednolity z 12 czerwca 2012r. poz. 647 z późniejszymi zmianami)

gminy. Zgodnie z §8 ust.1 w/w rozporządzenia przepisy rozporządzenia stosuje się również do projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Opracowanie zawiera:

- 3) część tekstową stanowiącą Załącznik nr 1 „Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklany wraz z rysunkami w skali 1:10 000:
 - 1) Rysunek nr 1. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego,
 - 2) Rysunek nr 2. Infrastruktura techniczna - Zaopatrzenie w wodę. Odprowadzenie ścieków. Zaopatrzenie w gaz,
 - 3) Rysunek nr 3. Infrastruktura techniczna - Elektroenergetyka. Telekomunikacja,
 - 4) Rysunek nr 4. Schemat komunikacji.
- 4) Załącznik nr 2 - Rysunek w skali 1:10 000 - Kierunki zagospodarowania przestrzennego.

Podstawy określania polityki przestrzennej.

Podstawą określenia polityki przestrzennej gminy stanowią uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego i rozwoju obejmujące wnioski osób prywatnych i prawnych oraz wnioski instytucji właściwych do opiniowania i uzgadniania studium, instytucji zarządzających sieciami lub mających interes prawny na terenach objętych zmianą studium oraz wydziały Urzędu Gminy. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego obejmowały:

- 1) uwarunkowania górnicze przekazane przez Okręgowy Urząd Górniczy w Rybniku oraz przedsiębiorców górniczych.
- 2) Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków określił wykaz zabytków z obszaru gminy, wyznaczonych do ujęcia w wojewódzkiej ewidencji zabytków.
- 3) zarządzający infrastrukturą techniczną przekazali informacje o eksploatowanych sieciach i drogach oraz ograniczeniach w zagospodarowaniu terenów.

Najistotniejsze uwarunkowania rozwoju dotyczyły ustaleń zawartych w opracowaniach programowych i strategicznych w tym: w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000-2020 oraz w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa Śląskiego (przyjętego uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr II/21/2/2004 z dnia 21 czerwca 2004r. zmienionego uchwałą Nr/III/1/2010 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 22 września 2010r.. Ponadto uwzględniono uwarunkowania wynikające z odpowiedzi sąsiednich gmin oraz z planowanych inwestycji ponadlokalnych.

Wpływ uwarunkowań na politykę przestrzenną

W części dotyczącej uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego kolejno określono:

- 1) odniesienia do gminy Świerklany w Strategii Rozwoju i Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego,
- 2) odniesienia do gminy wynikające z planowanych i realizowanych inwestycji ponadlokalnych , w tym głównie autostrady A1,
- 3) wnioski z dotychczasowego przeznaczenia i zagospodarowania terenów i stanu ładu przestrzennego (cz.I, ust.III pkt 1 i 2),
- 4) stan środowiska i zasoby wód podziemnych,
- 5) stan dziedzictwa kulturowego,
- 6) warunki życia mieszkańców,
- 7) potrzeby i możliwości rozwoju gminy,
- 8) wnioski ze stanu prawnego gruntów,
- 9) obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów odrębnych ,
- 10) stan systemu komunikacji (cz.I ust.III pkt 13),
- 11) stan systemów infrastruktury technicznej (cz.I ust.III pkt 13),
- 12) zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych (cz.I ust.III pkt 14).

Wpływ na możliwości realizacji celów rozwoju gminy oraz ustalenie kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego mają następujące uwarunkowania:

- położenie gminy w aglomeracji miejskiej Rybnickiej, między oddziaływaniem miast tworzących presję urbanizacyjną stwarzającą szansę rozwoju, oraz budowanej autostrady A1, wpływającymi na atrakcyjność gminy,
- zagospodarowanie terenów gminy postępujące według planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących prawie cały obszar gminy wraz z ich zmianami,
- atrakcyjne dla mieszkalnictwa i funkcji rekreacyjno-sportowej warunki przyrodniczo - krajobrazowe,
- utrzymanie korytarzy powiązań przyrodniczych między lasami i terenami gmin sąsiednich,
- wprowadzenie ograniczeń w sposobie zagospodarowania terenów zabudowy (intensywność, rodzaj usług i zakładów produkcyjnych, rozmieszczenie programu tak, aby nie dopuścić do dalszej degradacji wartości przyrodniczych obszaru gminy),

- określenie przydatności terenów do zabudowy uwzględniającej uwarunkowania górnicze
- rozwijający się rynek pracy, głównie w sektorze prywatnym usługowym,
- występowanie obiektów i obszarów chronionych na podstawie przepisów odrębnych tj. obiektów i obszarów przyrodniczych oraz dóbr dziedzictwa kulturowego
- dobre powiązania komunikacyjne i pośrednio rozwój powiązań międzynarodowych poprzez realizację autostrady A1 z węzłem „Świerklany”,
- rozwinięta istniejąca i planowana sieć dróg lokalnych,
- znaczne zaawansowanie w rozwój lokalnej sieci infrastruktury technicznej.

Kierunki zmian w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów.

Istotny wpływ na kierunki zagospodarowania przestrzennego w jakich odbywać się będzie dalszy rozwój gminy Świerklany mają ustalenia polityki przestrzennej wyrażone w „Planie zagospodarowania przestrzennego Województwa Śląskiego” (przyjętym uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr II/21/2/2004 z dnia 21 czerwca 2004r. zmienionym uchwałą Nr/III/1/2010 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 22 września 2010r.).

Dla gminy Świerklany realizacja polityki przestrzennej wyrażona w „Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego” obejmuje następujące cele:

1) dynamizacja i restrukturyzacja przestrzeni województwa, realizowana poprzez następujące kierunki polityki przestrzennej:

Na terenie Gminy Świerklany cel będzie realizowany poprzez następujące **kierunki polityki przestrzennej:**

- rozwój infrastruktury technicznej i transportowej poprawiającej warunki inwestowania, szczególnie powiązań z autostradą A1 i liniami kolejowymi,
- poprawa jakości terenów zdegradowanych, wspieranie rozwoju infrastruktury technicznej i poprawa warunków inwestowania oraz położenie w obszarze europejskiego i krajowego pasma rozwoju,

2) wzmocnienie funkcji węzłów sieci osadniczej:

Na terenie Gminy Świerklany cel będzie realizowany poprzez następujące **kierunki polityki przestrzennej** dla lokalnego ośrodka wiejskiego, położonego w obszarze zurbanizowanym, w sąsiedztwie aglomeracji rybnickiej koncentracja działań polegających na wielofunkcyjnym rozwoju i promowaniu zwartego ośrodka osadniczego, efektywnie wykorzystującego teren i różnicującego działalności gospodarcze, **w tym:**

- **przekształcenie z wsi rolniczej w gminę zurbanizowaną podmiejską,**
- **aktywizacja atrakcyjnych krajobrazowo i komunikacyjnie terenów mieszkaniowych.**

rozwój funkcji usługowych i innych, w tym: **aktywizacja i przyrost terenów usługowych i produkcyjno - usługowych**

- kształtowanie zwartych osiedli o wysokiej jakości architektury i jakości przestrzeni publicznej,
- budowa ulic i ciągów ruchu pieszego i rowerowego,
- tworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych,
- rewaloryzacja terenów zdegradowanych,
- kształtowanie otwartych terenów zielonych, w powiązaniu z korytarzami ekologicznymi, **w tym utrzymanie i rozbudowa bazy rekreacyjno - sportowej w atrakcyjnym krajobrazowo otoczeniu zbiornika wodnego Podkościele**

3) ochrona zasobów środowiska, wzmocnienie systemu obszarów chronionych i wielofunkcyjny rozwój terenów otwartych:

Na terenie Gminy Świerklany cel będzie realizowany poprzez następujące **kierunki polityki przestrzennej**

- **poprawa jakości terenów zdegradowanych** w Jankowicach i w Świerklanach Dolnych,
- **ochrona powietrza**, obejmująca między innymi zagadnienia redukcji negatywnego oddziaływania na jakość powietrza emisji komunikacyjnej, przemysłowej i komunalnej, w tym przede wszystkim przez wprowadzanie proekologicznych źródeł ciepła, eksploatację instalacji i urządzeń zgodnie z wymogami ochrony środowiska oraz preferowanie wykorzystywania energii ze źródeł odnawialnych,
- **ochrona zasobów wód** - obejmująca między innymi zagadnienia ochrony Głównych Zbiorników Wód Podziemnych poprzez uregulowanie gospodarki ściekowej i gospodarki odpadami, likwidację istniejących źródeł zanieczyszczeń, w szczególności na obszarach o najwyższym stopniu zagrożenia,
- **ochrona powierzchni ziemi i gleby** - obejmująca między innymi obowiązkowe przeprowadzanie rekultywacji terenów, na których występują niekorzystne przekształcenia ukształtowania terenu, w wyniku działalności górniczej, **w tym na terenie gminy w rejonie**

prognozowanych osiadań terenu oraz na obszarach prognozowanych V kategorii deformacji terenu

- **ochrona gleb o najwyższej wartości bonitacyjnej (I – IV klasy bonitacyjnej użytków rolnych i gruntów leśnych** - obejmująca między innymi zagadnienia zapobiegania ich nieuzasadnionemu przeznaczeniu na cele nierolnicze i nieleśne, **w tym dążenie do koncentracji zabudowy oraz uruchamianie terenów wzdłuż dróg, utrzymanie terenów rolnej przestrzeni produkcyjnej ze względu na zachowanie dystansów przestrzennym między terenami zurbanizowanymi oraz utrzymanie korytarzy i terenów otwartych,**
- **ochrona przed hałasem** - obejmująca między innymi zagadnienia wielofunkcyjnego rozwoju obszarów i uznawania za dopuszczalny poziom hałasu taki, który pośród różnych rodzajów użytkowania danego terenu dopuszczalny poziom hałasu ma najniższy;
- **ochrona przed polami elektromagnetycznymi** - obejmująca między innymi zagadnienia ich uwzględniania przy wyznaczaniu terenów pod zabudowę mieszkaniową i pod miejsca dostępne dla ludności, w tym ze szczególnym uwzględnieniem przebiegu linii energetycznych wysokiego napięcia.

5) rozwój ponadlokalnych systemów infrastruktury.

Na terenie Gminy Świerklany cel będzie realizowany poprzez następujące **kierunki polityki przestrzennej**

- wspieranie rozwoju infrastruktury komunikacyjnej o znaczeniu ponadregionalnym i regionalnym

Kierunek będzie realizowany poprzez następujące działania:

Budowa i rozbudowa infrastruktury drogowej - obejmująca między innymi zagadnienia: przebudowy i budowy dróg w tym m.in. dróg wojewódzkich pomiędzy węzłami na autostradach, w tym na autostradzie A1 drogi **DW 932 w rejonie węzła „Świerklany”**,

- poprawa powiązań komunikacyjnych z autostradą A1, w tym:
przebudowa układu komunikacyjnego gminy wynikającego z lokalizacji węzła autostrady A1 związana z aktywizacją terenów mieszkaniowo – usługowych, usługowych i produkcyjno – usługowych,
- modernizacja istniejących tras i realizacja nowych połączeń, w tym na kierunku wschód-zachód
- wspieranie rozwoju infrastruktury technicznej, w tym systemów kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków.

Realizacja kierunków rozwoju gminy związana jest z jakościowymi i ilościowymi przekształceniami struktury przestrzennej.

W układzie strukturalnym gminy, utrzymuje się funkcjonujący podział na jednostki strukturalne – sołectwa. Zmiany dotyczą funkcji, przeznaczenia terenów w sołectwach oraz układu komunikacyjnego. Podstawowy wpływ na te zmiany będą miały uwarunkowania lokalne i ponadlokalne

Dla sołectw ustala się następujące funkcje:

- Jankowice - główny ośrodek administracyjny, funkcje mieszkaniowe i usługowe, funkcje uzupełniające rekreacyjno – sportowe,
- Świerklany Dolne - funkcje mieszkaniowe i usługowe, produkcyjno - usługowe oraz funkcje uzupełniające rolnicze,
- Świerklany Górne - funkcje mieszkaniowe i usługowe, funkcje uzupełniające produkcyjno - usługowe oraz rolnicze.

Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów

Dla realizacji sformułowanych kierunków rozwoju przestrzennego wyznaczono tereny obejmujące:

- 1) tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej **MW**,
- 2) tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy mieszkaniowo - usługowej ukształtowane i projektowane **MN**,
- 3) tereny zabudowy usługowej ukształtowane i projektowane **U**
- 4) tereny zabudowy usługowej kultu religijnego **UK**,
- 5) tereny zabudowy usługowej sportu i rekreacji ukształtowane i projektowane **US**,
- 6) tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i usług ukształtowane **PU**,
- 7) tereny składowania odpadów wydobywczych i zieleni urządzonej **PH/ZP**,
- 8) tereny cmentarzy ukształtowanych i projektowanych **ZC**,
- 9) tereny lasów **ZL**,
- 10) tereny do zalesienia **ZLd**,
- 11) tereny wód powierzchniowych i cieki wodne **WS**,
- 12) tereny rolnicze **R**,
- 13) tereny zieleni urządzonej projektowane **ZP**,
- 14) autostrada **A1**,

- 15) tereny dróg publicznych klasy **KDZ, KDL, KDD**,
- 16) tereny dróg publicznych projektowane klasy **KDG, KDL, KDD**,
- 17) ścieżki rowerowe,
- 18) tereny urządzeń infrastruktury technicznej elektroenergetyki **E**,
- 19) tereny urządzeń infrastruktury technicznej elektroenergetyki projektowane **E**,
- 20) tereny urządzeń infrastruktury technicznej wodociągów **W**,
- 21) tereny urządzeń infrastruktury technicznej wodociągów projektowane **W**,
- 22) tereny urządzeń infrastruktury technicznej kanalizacji **K**,
- 23) tereny urządzeń infrastruktury technicznej kanalizacji projektowane **K**,
- 24) tereny wyłączone z zabudowy.

oraz określono wytyczne określania kierunków zagospodarowania w planach miejscowych

Przyjęte kierunki przeznaczenia terenów wynikają z rozpoznanych potrzeb rozwojowych gminy i uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego oraz ogólnych zasad kształtowania struktury funkcjonalno- przestrzennej, ładu przestrzennego, zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska.

Podstawą umożliwiającą właściwe przekształcenia terenów stanowią przyjęte w zmianie studium wskaźniki i parametry urbanistyczne zwłaszcza w zakresie udziału terenu biologicznie czynnego, wysokości zabudowy oraz wielkości działki budowlanej i wskaźniki parkingowe.

Zasady ochrony

Przyjęto zasady ochrony środowiska i jego zasobów, szczególnie dotyczące ochrony:

- przyrody i krajobrazu, w tym pomników przyrody oraz lasów ochronnych, z strefą ekotonalną od zabudowy,
- doliny cieków wodnych,
- tereny powierzchniowych zbiorników wodnych (np. zbiornik Podkościele w północno - zachodniej części gminy),
- złóż węgla kamiennego i piasków,
- zasobów wód podziemnych, w tym czwartorzędowego GZWP nr 345 Rybnik, w granicach gminy zbiornik ten znajduje się w obszarze najwyższej ochrony (ONO),

Przyjęto przedsięwzięcia i zasady dotyczące ochrony powietrza oraz ochrony środowiska przed hałasem, wibracjami i promieniowaniem niejonizującym oraz ochrony przed skutkami eksploatacji górniczej węgla kamiennego.

Utrzymuje się w zmianie studium obecny system ochrony dziedzictwa kulturowego funkcjonujący w gminie - obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz zabytki, wyznaczone do ujęcia w wojewódzkiej ewidencji zabytków, obejmujące budynki mieszkalne, usługowe i publiczne, a także krzyże i kapliczki przydrożne. W ewidencji miejsc pamięci województwa śląskiego ujęto miejsca upamiętniające ofiary II wojny światowej.

Dla wymienionych elementów objętych ochroną przyjęto zasady kształtowania przestrzeni kulturowej i architektury obiektów. Ustalono, że strefy ochrony konserwatorskiej zostaną wyznaczone w planach miejscowych z uwzględnieniem szczegółowej skali opracowania planu po przeanalizowaniu uwarunkowań lokalnych.

Przyjęto także zasady ochrony ekspozycji krajobrazu i kulturowych elementów krajobrazu.

Infrastruktura techniczna i komunikacja

Przyjęto w zakresie komunikacji drogowej system obsługi komunikacyjnej gminy obejmujący:

Powiązania krajowe i regionalne - autostrada A1 z węzłem „Świerklany” droga wojewódzka nr 929 oraz drogę wojewódzka nr 932,

Powiązania ponadlokalne - drogi wojewódzkie nr 929 i nr 932 , projektowana droga klasy G w Jankowicach oraz pozostałe drogi wojewódzki, powiatowe i gminne.

Powiązania wewnątrz gminne zapewniają w/w drogi oraz drogi gminne klasy ulic dojazdowych i lokalnych istniejące i projektowane oraz istniejące i projektowane ścieżki rowerowe.

Utrzymano przebieg linii kolejowej.

Przyjęto zasady obsługi komunikacyjnej terenów położonych w sąsiedztwie autostrady i zasady i warunki lokalizacji parkingów.

Przewiduje się usprawnienia na drogach, modernizację, rozwój lokalnego układu drogowego dla dogodnej obsługi komunikacyjnej istniejącej i projektowanej zabudowy wymagający uwzględnienia budowy, przebudowy, rozbudowy i modernizacji dróg oraz budowy parkingów zgodnie z ustalonymi kierunkami zagospodarowania.

Przyjmuje się sukcesywny rozwój infrastruktury technicznej chroniącej środowisko. Nie stwarza ona barier rozwoju. Główne problemy związane z gospodarką komunalną to konieczność rozbudowy kanalizacji ściekowej i deszczowej, do czasu budowy kanalizacji dopuszcza się oprowadzenie ścieków do szczelnych okresowo opróżnianych zbiorników.

Nie wyznaczono obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Realizując ustalenia polityki przestrzennej niniejszej zmiany Studium przyjmuje się opracowanie nowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących obszar każdego sołectwa w jego granicach.

W planach miejscowych zostaną uwzględnione obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne oraz problematyka związana z wpływami eksploatacji górniczej.

Dopuszcza się w planach miejscowych uściślenie granic terenów o różnych kierunkach zagospodarowania, stosowanie do aktualnego stanu podziałów własnościowych, stanu użytkowania terenu lub innych uwarunkowań lokalnych oraz potrzeb realizacji inwestycji publicznych.

Dopuszcza się w planach miejscowych stopniowe uruchamianie terenów zabudowy mieszkaniowej i zabudowy mieszkaniowo-usługowej.

W przypadku zaniechania bądź niewykorzystania terenów lub ich części dopuszcza się kierunki zagospodarowania takie jak dla jednego z sąsiadujących terenów tj. tereny rolnicze, tereny lasów i tereny dolesień oraz ich zagospodarowanie zgodnie z przyjętymi kierunkami wskaźnikami.

Rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna

W oparciu o zidentyfikowane uwarunkowania obejmujące kompleksy użytków rolnych wyznaczono na planszy „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” tereny rolnicze jako rolniczą przestrzeń produkcyjną.

Na terenie zmiany studium znajdują się kompleksy leśne posiadające status lasów ochronnych. Dla tych obszarów ustala się zachowanie istniejących terenów leśnych i ich użytkowanie zgodnie z ustawą o lasach i ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Pozostałe ustalenia zmiany studium

Obszarami, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym będą miejsca lokalizacji inwestycje określonych w ustawie o gospodarce nieruchomościami oraz projektowanych inwestycji ujętych w planach odnowy miejscowości Jankowice i miejscowości Świerklany. Na obszarze gminy Świerklany występują zadania celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym przyjęte w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego (Dz.Urz.Woj.Śl. nr 68 poz.2049 z dnia 27 lipca 2004r.) obejmujące budowę autostrady A1 oraz budowę regulacyjne na Odrze swobodnie płynącej i w dorzeczu Warty. Naprawa i modernizacja wałów w dorzeczu Odry wraz z Wartą.

Nie wyznacza się terenów do objęcia miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego ze względu na scalenia i podział nieruchomości.

Dopuszcza się wyznaczenie terenów wymagających scalenia i wtórnego podziału w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

W oparciu o uwarunkowania i ustalenia studium, nie wyznacza się obszarów, na których mogą być lokalizowane obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

Na podstawie uwarunkowań i ustaleń niniejszego Studium na terenie gminy nie wyznacza się obszarów przestrzeni publicznych, rozumianych jako obszary o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na ich cechy funkcjonalno-przestrzenne (niewielka powierzchnia)

Dopuszcza się wyznaczanie obszarów przestrzeni publicznych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, obejmujących m.in., tereny o ukształtowanej tradycji miejsc spotkań mieszkańców, w tym sezonowe, np. odpusty, kiermasze, targowiska itp. oraz istniejące i nowoprojektowane tereny o funkcji sportowo - rekreacyjnej.

Obszar gminy Świerklany nie znajduje się w zasięgu obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszarów osuwania się mas ziemnych.

W oparciu o zidentyfikowane uwarunkowania przewiduje się następujące skutki na powierzchni warunki prowadzenia eksploatacji górniczej. Przyjmuje się, że eksploatacja złóż węgla kamiennego koordynowana będzie w czasie z potrzebami rozwoju gminy a wpływy tej eksploatacji uwzględnione będą w planach zagospodarowania przestrzennego terenów górniczych przy zachowaniu występujących wartości przyrodniczych i kulturowych obszaru.

W ustaleniach ochrony obszaru gminy przed skutkami eksploatacji górniczej na rysunku studium wskazano granicę obszaru prognozowanych wpływów eksploatacji górniczej.

Szczegółowo, prognozowane wpływy eksploatacji górniczej na powierzchnię terenu, obejmujące prognozowane izolacje obniżenia terenu, prognozowane kategorie deformacji terenu, tereny depresyjne, obszary predestynowane do powstawania deformacji nieciągłych zawarto na planszy uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego oraz w opracowaniu ekofizjograficznym.

Nie wprowadza się dopuszczalnych wpływów eksploatacji górniczej w istniejących i planowanych terenach górniczych zakładając, że w istniejących terenach górniczych eksploatacja prowadzona będzie na podstawie wydanych i uzgodnionych koncesji.

Dla obiektów Zakładu Górniczego KWK „Jankowice” wyznaczono filar ochronny, zatwierdzony przez OUG dnia 15.12.1971 roku Ldz. VII 14/2/7.

Ustala się, że tereny wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji obejmą tereny objęte wpływami eksploatacji górniczej narażone na występowanie szkód górniczych oraz obszary byłych składowisk częściowo zrehabilitowane, do przekształcenia w kierunku terenów sportowo-rekreacyjnych o znaczeniu lokalnym i regionalnym oraz istniejących terenów składowania odpadów wydobywczych do zagospodarowania poprzez budowę krajobrazowe, sportowo-rekreacyjne, tereny sportu i rekreacji, zieleń urządzonej itp.

W granicach administracyjnych gminy nie występują tereny zamknięte.

Potencjalne obszary problemowe gminy obejmują tereny wpływów eksploatacji górniczej. W związku z prowadzoną eksploatacją węgla kamiennego obszary te będą narażone na występowanie odkształceń powierzchni - szkód górniczych. Eksploatacja złóż węgla kamiennego może doprowadzić do obniżenia przydatności rolniczej gleb, wywołać zmiany w układzie hydrograficznym i hydrogeologicznym oraz wpłynąć degradująco na zabudowę.

XVI. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ I SYNTEZA USTALEŃ ZMIANY STUDIUM NR

1.

1. Uzasadnienie

Celem Zmiany nr 1 jest:

A. zaktualizowanie w zakresie:

- występowania udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych, w granicach projektowanych stref ochronnych ujęć oraz obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych,
- występowania obszarów i terenów górniczych,

B. nadanie kierunku dla terenu położonego w północno – wschodniej części sołectwa Świerklany Górne przy granicy z Miastem Rybnik oraz Żory – obszar ten podczas sporządzenia zmiany Studium w 2013 roku nie został włączony w obszar opracowania. Według danych na dzień sporządzenia Studium obszar ten znajdował się w obrębie miasta Rybnika. Podczas aktualizacji danych z ewidencji gruntów wskazano iż teren ten położony jest w granicy administracyjnej gminy Świerklany

W ustaleniach zmiany nr 1 utrzymano kierunek przeznaczenia terenów na całym obszarze gminy oraz wyznaczono kierunek dla terenu położonego w północno – wschodniej części sołectwa Świerklany Górne przy granicy z Miastem Rybnik oraz Żory

Ze względu na zakres podjętej uchwały inicjującej dla zmiany nr 1, nie wystąpiła pełna problematyka ustaleń wymaganych dla uregulowania w Studium.

Wskazany w uchwale inicjującej zakres zmiany wynika przede wszystkim z:

1. Potrzeby aktualizacji zasięgu udokumentowanych złóż surowców naturalnych, obszarów i terenów górniczych, filarów ochronnych.
2. Potrzeba uzupełnienia dokumentu Studium dla terenu położonego w północno – wschodniej części sołectwa Świerklany Górne przy granicy z Miastem Rybnik oraz Żory

Przedmiotowe opracowanie zostało sporządzone zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 1073 z późn. zm.) w myśl uchwały nr 272/XL/18 Rady Gminy Świerklany z dnia 15 marca 2018 r. dotyczącą przystąpienia do „**Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Świerklany**”.

Zmiana nr 1 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania Gminy Świerklany nie narusza przepisów odrębnych i nie pozostaje w sprzeczności z interesem publicznym oraz uwzględnia wymogi ochrony środowiska, zatem tworzy podstawę do realizacji celów, o których mowa w uzasadnieniu.

2. Synteza

Zmiana nr 1 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla obszaru całej Gminy w jej granicach administracyjnych dokonano w ograniczonym zakresie merytorycznym.

Ustalenia zmiany Studium nr 1: ustalenie kierunku przeznaczenia dla terenu położonego w północno – wschodniej części sołectwa Świerklany Górne przy granicy z Miastem Rybnik oraz Żory.

Dokument zmieniono (zaktualizowano) w zakresie:

I. Uwarunkowania:

A. Tekst:

- informacji dotyczących udokumentowanych złóż surowców naturalnych, obowiązujących obszarów i terenów górniczych, filarów ochronnych,

B. Rysunek

- korekty przebiegu granicy administracyjnej
- korekty oraz uzupełnienia przebiegu granic dokumentów złóż surowców naturalnych, obszarów i terenów górniczych, filarów ochronnych,
- korekty przebiegu granic głównych zbiorników wód podziemnych,
- wskazanie stanu istniejącego dla terenu położonego w północno – wschodniej części sołectwa Świerklany Górne przy granicy z Miastem Rybnik oraz Żory.

II. Kierunki:

A. Tekst:

- korekty oraz uzupełnienia przebiegu granic dokumentów złóż surowców naturalnych, obszarów i terenów górniczych, filarów ochronnych,
- korekty przebiegu granic głównych zbiorników wód podziemnych,
- kierunku ustalonego dla terenu położonego w północno – wschodniej części sołectwa Świerklany Górne przy granicy z Miastem Rybnik oraz Żory.

B. Rysunek:

- korekty przebiegu granicy administracyjnej
- korekty oraz uzupełnienia przebiegu granic dokumentów złóż surowców naturalnych, obszarów i terenów górniczych, filarów ochronnych,
- korekty przebiegu granic głównych zbiorników wód podziemnych,
- wskazanie kierunku dla terenu położonego w północno – wschodniej części sołectwa Świerklany Górne przy granicy z Miastem Rybnik oraz Żory.

Zmiana studium nr 1 nie ma charakteru projektowego i wyznaczającego nowe kierunki przeznaczenia terenów (za wyjątkiem terenu położonego w północno – wschodniej części sołectwa Świerklany Górne przy granicy z Miastem Rybnik oraz Żory.), a jedynie porządkujący, aktualizujący.

XVII. SŁOWNIK POJĘĆ

Pojęcia zdefiniowane w przepisach odrębnych:

- 1) **budynek zamieszkania zbiorowego** - należy przez to rozumieć budynek przeznaczony do okresowego pobytu ludzi, w szczególności hotel, motel, pensjonat, dom wypoczynkowy, dom wycieczkowy, schronisko młodzieżowe, schronisko, internat, dom studencki a także budynek do stałego pobytu ludzi, w szczególności dom dziecka, dom rencistów i dom zakonny,
- 2) **budynek gospodarczy** - należy przez to rozumieć budynek przeznaczony do niezawodowego wykonywania prac warsztatowych oraz do przechowywania materiałów, narzędzi, sprzętu i płodów rolnych służących mieszkańcom budynku mieszkalnego, budynku zamieszkania zbiorowego, budynku rekreacji indywidualnej, a także ich otoczenia, a w zabudowie zagrodowej przeznaczony również do przechowywania środków produkcji rolnej i sprzętu oraz płodów rolnych,
- 3) **budynek mieszkalny** - należy przez to rozumieć: budynek mieszkalny wielorodzinny lub budynek mieszkalny jednorodzinny,
- 4) **budynek mieszkalny jednorodzinny** - należy przez to rozumieć budynek wolnostojący albo budynek w zabudowie bliźniaczej, szeregowej lub grupowej, służący zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych, stanowiący konstrukcyjnie samodzielną całość, w którym dopuszcza się wydzielenie nie więcej niż dwóch lokali mieszkalnych albo jednego lokalu mieszkalnego i lokalu użytkowego o powierzchni całkowitej nieprzekraczającej 30% powierzchni całkowitej budynku,
- 5) **działka budowlana** - należy przez to rozumieć nieruchomości gruntową lub działkę gruntu, której wielkość, cechy geometryczne, dostęp do drogi publicznej oraz wyposażenie w urządzenia infrastruktury technicznej spełniają wymogi realizacji obiektów budowlanych, wynikające z odrębnych przepisów i aktów prawa miejscowego.
- 6) **infrastruktura techniczna** - należy przez to rozumieć, drogi, urządzenia i przewody, o których mowa w art.143 ust.2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004r. nr 261 poz. 2603),
- 7) **kondygnacja** - należy przez to rozumieć poziomą nadziemną lub podziemną część budynku, zawartą między górną powierzchnią stropu lub warstwy wyrównawczej na gruncie a górną powierzchnią stropu lub stropodachu znajdującego się nad tą częścią, w tym poddasze z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi oraz poziomą część budynku stanowiącą przestrzeń na urządzenia techniczne, mającą wysokość w świetle nie mniej niż 2,0 m, z wyjątkiem nadbudówek ponad dachem, takich jak maszynownia dźwigu, centrala wentylacyjna, klimatyzacyjna lub kotłownia gazowa,
- 8) **kondygnacja nadziemna** - należy przez to rozumieć kondygnację, której górna powierzchnia stropu lub warstwy wyrównawczej podłogi na gruncie znajduje się w poziomie lub powyżej poziomu projektowanego lub urządzonego terenu, a także każdą sytuowaną nad nią kondygnację,
- 9) **powierzchnia sprzedaży** - należy rozumieć jako powierzchnię przeznaczoną do sprzedaży detalicznej, w której odbywa się bezpośrednia sprzedaż towarów (bez wliczania do niej powierzchni usług, i gastronomii oraz powierzchni pomocniczej- magazynów, biur, komunikacji ekspozycji wystawowej itp.),
- 10) **teren biologicznie czynny** - należy przez to rozumieć teren z nawierzchnią ziemną urządzonej w sposób zapewniający naturalną roślinność, a także 50% powierzchni tarasów i stropodachów z taką nawierzchnią, nie mniej jednak niż 10m² oraz wodę powierzchniową na tym terenie, wyrażony jako wskaźnik % powierzchni terenu biologicznie czynnego do powierzchni terenu działki budowlanej,
- 11) **usługi użyteczności publicznej** - należy przez to rozumieć budynek lub funkcję, przeznaczoną na potrzeby administracji publicznej, kultury, kultu religijnego, oświaty, wychowania, opieki zdrowotnej, społecznej lub socjalnej, obsługi bankowej, handlu, gastronomii, usług, w tym usług pocztowych lub telekomunikacyjnych, turystyki, sportu, obsługi pasażerów w transporcie drogowym oraz inny budynek przeznaczony do wykonywania podobnych funkcji, za budynek użyteczności publicznej uznaje się także budynek biurowy lub socjalny,
- 12) **wysokość budynku** - należy przez to rozumieć:
 - a) wysokość mierzoną od poziomu terenu przy najniższym położonym wejściu do budynku lub jego części, znajdującym się na pierwszej kondygnacji nadziemnej budynku, do górnej powierzchni najwyższego położonego stropu, łącznie z grubością izolacji cieplnej i warstwy ją osłaniającej bez uwzględnienia wyniesionych ponad tę płaszczyznę maszynowni dźwigów i innych pomieszczeń technicznych, bądź do najwyższego położonego punktu stropodachu lub konstrukcji przekrycia budynku znajdującego się bezpośrednio nad pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi,
 - b) ilość kondygnacji nadziemnych budynku,

Pojęcia użyte w studium:

- 1) **poziom terenu** - należy przez to rozumieć poziom projektowanego lub urządzonego terenu przed wejściem głównym do budynku nie będącym wejściem wyłącznie do pomieszczeń gospodarczych lub pomieszczeń technicznych,
- 2) **sezonowy punkt gastronomiczny** - należy przez to rozumieć jednokondygnacyjny obiekt o charakterze usług sezonowych z zakresu małej gastronomii i handlu artykułami pierwszej potrzeby, o powierzchni zabudowy i zagospodarowania łącznie nie przekraczającej 35,0m² i wysokości do 5,0m, do kalenicy dachu dwuspadowego.
- 3) **zabudowa jednorodzinna** - należy przez to rozumieć jeden budynek mieszkalny jednorodzinny lub zespół takich budynków, wraz z budynkami garażowymi i gospodarczymi.
- 4) **zabudowa mieszkaniowo - usługowa** - należy przez to rozumieć tereny przeznaczone na zabudowę mieszkaniową jednorodziną i zabudowę usługową, dla której obowiązują wymienione w części II w rozdziale II standardy zabudowy i ograniczenia zagospodarowania
- 5) **strefa ekotonalna** część przestrzeni ekosystemu leśnego na styku z innymi ekosystemami, pozostająca pod określonym wpływem oddziaływań, zjawisk i procesów, zachodzących w tych innych ekosystemach i odwrotnie. W studium strefa ekotonalna pomiędzy ścianą lasu a projektowaną zabudową o szerokości co najmniej 20,0m wyłączone z zabudowy, dla zapewnienia bezpieczeństwa przeciwpożarowego, zapewnienia dostępu zwierząt do żerowisk oraz zapewniająca możliwość ich migracji w obrębie otwartych przestrzeni pól uprawnych i nieużytków.
- 6) **izofony dopuszczalnego L** linie określające zasięg emisji hałasu komunikacyjnego w dzień L_{AeqD} 55-60dB i w nocy L_{AeqN} 50-50 dB (związane z oddziaływaniem autostrady A1) dla terenów zabudowy, określone zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 4 czerwca 2007r w sprawie ustalania wartości wskaźnika hałasu L_{DWN} (Dz.U. nr 106 poz. 729) i z dnia 14 czerwca 2007r w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. nr 120 poz. 826) w prognozie oddziaływania na środowisko dla autostrady A1.